struna
Hrvatsko strukovno nazivlje

hrzz
Hrvatska zaklada za znanost

INSTITUT ZA
HRVATSKI JEZIK
I JEZIKOSLOVLJE

Hrvatsko brodostrojarsko nazivlje

Sveučilište u Rijeci
Pomorski fakultet

Nakladnik:
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Za nakladnika:
Željko Jozić

Biblioteka:
Nazivlje i nazivoslovlje

Urednica biblioteke:
Maja Bratanić

Niz:
Terminološki rječnici Strune

Knjiga br. 1

Grafička priprema:
Davor Milašinčić

Oblikovanje naslovnice:
Davor Milašinčić

ISBN 978-953-7967-31-4

Hrvatsko brodostrojarsko nazivlje

Urednici:
Diana Stolac
Josip Luzer

Izvršni urednici:
Antun Halonja
Kristian Lewis

Autori:
Diana Stolac
Josip Luzer
Antun Halonja
Kristian Lewis
Entoni Marinčić
Borana Morić-Mohorovičić
Boris Pritchard
Anastazija Vlastelić

Ostali suradnici:
Dean Bernečić, Goranka Blagus Bartolec, Ivana Brač, Božidar Križan, Vladimir Medica, Bruno Nahod, Josip Orović, Miljenko Paškvan, Zmagoslav Prelec, Siniša Runjaić, Aristide Spinčić, Tomislav Stojanov, Ivana Šijaković, Nikola Tomac, Sandra Tominac, Nenad Vulić

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Zagreb, 2015.

U e-biblioteci *Terminološki rječnici Strune* objavljuju se terminološke zbirke koje su nastale kao rezultat pojedinih projekata u okviru programa *Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja – Struna*.

Struna je terminološka baza Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u kojoj se terminografski i jezično obrađuje nazivlje raznih struka radi stvaranja, usklađivanja i ususstavljivanja nazivlja na hrvatskom jeziku. Od 2012. godine baza se može pretraživati na internetskoj adresi http://struna.ihjj.hr/.

Cilj je ove biblioteke učiniti pojedinačne terminološke zbirke *Strune* dostupnima i u cjelovitu tekstualnom obliku koji je moguće pretraživati po raznim kriterijima i po potrebi otisnuti.

U ovom se svesku donosi nazivlje obrađeno u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost *Hrvatsko brodostrojarsko nazivlje* koji je vodila prof. dr. sc. Diana Stolac.

Urednica biblioteke

abrazija
DEFINICIJA: trošenje površina koje se taru prouzročeno krutim česticama
DOPUŠTENI NAZIV: uklanjanje površinskoga sloja struganjem
ENGLESKI: abrasion
KONTEKST: Uže, u cilju povećanja otpornosti na abraziju, u vanjskom sloju može imati, pored svog osnovnog sastava, i pređu od poliestera.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 24.6.3.7.

acetilen
DEFINICIJA: najjednostavniji nezasićeni ugljikovodik s trostrukom vezom
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 2.
ENGLESKI: acetylene
KONTEKST: Boce s kisikom i acetilenom moraju biti u uspravnom položaju na stalcima s gnijezdima i remenjem ili drugim uređajem za sigurno pričvršćenje i brzo otpuštanje boca.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 17.2.1.8.2.
formula: HC≡CH

adijabatska krivulja
DEFINICIJA: krivulja koja prikazuje toplinsku promjenu stanja bez izmjene topline s okolinom pri kompresiji ili ekspanziji plina
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 3.
DOPUŠTENI NAZIV: adijabata
ENGLESKI: adiabatic curve

aerodinamika
DEFINICIJA: grana dinamike koja se bavi gibanjem zraka i drugih plinova
ENGLESKI: aerodynamics
KONTEKST: Aerodinamika je grana aeromehanike koja proučava međudjelovanje struje zraka ili drugoga plina i tijela koje se u njoj nalazi ili giba.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 7.

akcijska turbina
DEFINICIJA: parna turbina u kojoj se zakretni moment postiže mlazovima pare usmjerenima neposredno na lopatice
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 27.
ENGLESKI: impulse turbine
KONTEKST: Kod akcijske turbine cjelokupni se pad tlaka, što znači i pad entalpije, pretvara u brzinu pare u sapnici smještenoj na statoru, kućištu turbine.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 27.
NAPOMENA: Akcijska turbina parna je turbina u kojoj se sva pretvorba energije događa u statorskim lopaticama, a rotorske lopatice samo skreću struju bez promjene kinetičke energije struje.

aksijalna pumpa
DEFINICIJA: pumpa koja se pogoni okretanjem i u kojoj je smjer strujenja i porasta tlaka usporedan s osi
PREDLOŽENI NAZIV: osna crpka
ENGLESKI: axial pump
KONTEKST: U praksi se često sve turbopumpe (radijalne i aksijalne) nepravilno nazivaju "centrifugalnim" pumpama, iako su zapravo samo

radijalne pumpe centrifugalne.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 180.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *axial flow pump*.

aksijalna turbina
DEFINICIJA: turbina kroz koju para struji usporedno s osi vrtnje rotora
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 29.
ENGLESKI: axial turbine
KONTEKST: Para može kroz turbinu strujati aksijalno uzduž osovine i u tome slučaju govorimo o aksijalnim turbinama.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 92.

aksijalna udaljenost
DEFINICIJA: udaljenost duž osi
ENGLESKI: axial distance
KONTEKST: Uspon vijaka je aksijalna udaljenost koju prijeđe neka točka navoja za jedan okret vijka oko osi.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 933.

akumulator
DEFINICIJA: spremnik energije koji pretvara električnu energiju u kemijsku i pohranjuje određeni dio dovedene električne energije
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 313.
DOPUŠTENI NAZIV: akumulatorska baterija
ENGLESKI: storage battery
KONTEKST: Akumulatori su vrlo pouzdani izvori električne energije ako se pravilno održavaju.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 129.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *accumulator battery*, *rechargeable battery* te *secondary battery*.

alarmni pisač
DEFINICIJA: uređaj koji bilježi pojavu i prestanak alarma
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.14.
ENGLESKI: alarm printer

alarmni sustav
DEFINICIJA: sustav koji aktivira uređaj za uzbunu u slučaju opasnosti
DOPUŠTENI NAZIV: dojavni sustav; sustav uzbunjivanja
ENGLESKI: alarm system
KONTEKST: Alarmni sustav ima poseban sustav napajanja.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 194.
NAPOMENA: Alarmni sustav omogućuje praćenje određenih mjerenih vrijednosti tijekom zadanoga razdoblja.

alarmni uređaj strojarnice
DEFINICIJA: uređaj koji upozorava na odstupanje od redovitoga pogonskog stanja sustava strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.07.
ENGLESKI: engine room alarm equipment

alatni čelici
DEFINICIJA: plemeniti ugljikovi čelici koji se rabe za izradbu alata
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 406.
ENGLESKI: tool steels
KONTEKST: Alatni čelici služe za izradbu različitih alata za obradbu, mjerenje i kontrolu.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Strojni elementi 1. 14. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1996., 39.
NAPOMENA: Čelici sa sadržajem C > 0,6 % (< 2,06 %) ili legirani uglavnom s Cr, W, V, Mo i Co.

amper
DEFINICIJA: jedinica sustava SI za jakost električne struje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 25.
KRATICA - HRVATSKI: A
KRATICA - ENGLESKI: A
ENGLESKI: ampere
KONTEKST: Kapacitet akumulatora se mjeri u amper-satima (Ah) koji pokazuju koliko ampera može dati akumulator u jedinici vremena.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 129.
NAPOMENA: Amper je jedinica sustava SI nazvana po A. M. Ampèreu.

analogni osjetnik
DEFINICIJA: osjetnik koji u obliku trajno usporedbenoga signala označuje stanje fizičke veličine koju nadzire
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.02.
DOPUŠTENI NAZIV: analogni senzor
ENGLESKI: analogue sensor

analogni signal
DEFINICIJA: trajno promjenljiv elektromagnetski val koji se može prenositi različitim medijima ovisno o frekvenciji
VRELO DEFINICIJE: Kiš, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski informatički rječnik. 1. izdanje. Zagreb: Naklada Ljevak, 2000., 48.
ENGLESKI: analog signal
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *analogous signal* i *analogue signal*.

anoda
DEFINICIJA: pozitivna elektroda u elektrolitskome članku
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 29.
DOPUŠTENI NAZIV: pozitivna elektroda
ENGLESKI: anode
KONTEKST: U teretnim tankovima ulja ne dopušta se primjena anoda s narinutom strujom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.1.4.5.2.3.1.

aparat za gašenje
DEFINICIJA: prijenosni uređaj za gašenje požara
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 34.
ENGLESKI: extinguisher
KONTEKST: Svi čamci s unutarnjim motorom ili čamci s izvanbrodskim motorom snage veće od 25 kW ili čamci s prostorom za smočnicu ili čamci s ugrađenim uređajem s otvorenom vatrom, moraju imati

odobreni ručni aparat za gašenje požara klase AB ili ABE, koji sadrži 2 kg sredstava za gašenje. (Pravila za gradnju čamaca, 1988)
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 4.1.1.1.

aparat za gašenje kemijskom pjenom
DEFINICIJA: prijenosni aparat za gašenje požara tekućih tvari
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 34.
ENGLESKI: chemical foam extinguisher

aparat za gašenje suhim prahom
DEFINICIJA: prijenosni aparat za gašenje svih vrsta požara
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 35.
ENGLESKI: dry powder extinguisher

aparat za gašenje ugljikovim dioksidom
DEFINICIJA: prijenosni aparat za gašenje svih svih požara B-klase i C-klase
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 37.
ENGLESKI: carbon dioxide extinguisher

apscisa
DEFINICIJA: koordinata x na dijagramu
ENGLESKI: abscissa
KONTEKST: Apscisa je prva koordinata točke u Kartezijevu sustavu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 35.

apsolutna ništica
DEFINICIJA: najniža teoretski moguća temperatura jednaka 0 Kelvinovih stupnjeva ili -273,15 °C
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: absolute zero

apsolutni vakuum
DEFINICIJA: praznina u kojoj nema tvari
VRELO DEFINICIJE: The Free Dictionary. Huntingdon Valley: Farlex, Inc. URL: http://www.thefreedictionary.com
ENGLESKI: absolute vacuum
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *perfect vacuum*.

armaturni namotaj
DEFINICIJA: namotaj koji prima snagu od vanjskoga električnog sustava ili mu je predaje
DOPUŠTENI NAZIV: armaturni namot
ENGLESKI: armature winding
NAPOMENA: U asinkronome stroju armaturni namotaj stvara i magnetsko polje.

asinkroni elektromotor
DEFINICIJA: motor izmjenične električne struje kojemu je brzina vrtnje uvijek manja od brzine vrtnje okretnoga magnetskog polja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 185.
DOPUŠTENI NAZIV: indukcijski motor
ENGLESKI: induction motor

asinkroni generator
DEFINICIJA: generator asinkrone izvedbe koji radi prema načelima indukcije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 250.
ENGLESKI: induction generator

atmosferski kondenzator pare
DEFINICIJA: kondenzator u kojemu pri atmosferskome tlaku nastaje para
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.07.
ENGLESKI: atmospheric steam condenser

automatika električne centrale
DEFINICIJA: sklop uređaja za automatizaciju rada brodske električne centrale
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 795.00.
ENGLESKI: electric power plant automation

automatika nestanka napona
DEFINICIJA: postupak automatskoga upućivanja i priključivanja na sabirnice generatora u pripremi ako nestane napon na glavnoj razvodnoj ploči
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 795.01.
DOPUŠTENI NAZIV: automatika ispada energetičkoga sustava
ENGLESKI: black-out automation

automatika praćenja opterećenja
DEFINICIJA: postupak automatskoga upućivanja, sinkronizacije, raspodjele tereta i zaustavljanja generatora, ovisno o opterećenju elektrane
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 795.02.
ENGLESKI: load oriented automation

automatika pražnjenja kaljuže
DEFINICIJA: postupak automatskoga upućivanja i zaustavljanja kaljužne pumpe, ovisno o razini vode u kaljužnome zdencu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 797.01.
ENGLESKI: automatic bilge drainage

automatika prekapčanja pumpa
DEFINICIJA: postupak automatskoga upućivanja pumpe koja je u pripremi i zaustavljanje pumpe koja radi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 797.00.
PREDLOŽENI NAZIV: automatika prekapčanja crpka
ENGLESKI: automatic change over of pumps

automatizacija strojarnice
DEFINICIJA: uređaji i instalacije koji omogućuju automatski rad pojedinih službi u strojarnici
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.00.
ENGLESKI: engine room automation

automatski
DEFINICIJA: koji djeluje ili radi neovisno o vanjskome utjecaju ili upravljanju
ENGLESKI: automatic
KONTEKST: Taj generator se automatski uključuje u slučaju nestanka električne energije na brodu, a na njemu također

mora postojati i sustav za ručno pokretanje dizel-motora.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 125.

automatski sustav za otkrivanje i dojavu požara
DEFINICIJA: sklop uređaja koji neovisno o vanjskome utjecaju ili upravljanju otkrivaju i dojavljuju požar
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 811.00.
ENGLESKI: automatic fire detection system

bakar
DEFINICIJA: razmjerno mekana, vrlo žilava rastezljiva kovina crvenkastosmeđe boje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 56.
ENGLESKI: copper
KONTEKST: Materijal, od kojeg su cijevi u službi cjevovoda, jest lijevani čelik, bakar, mjed, legure, olovo i lijevano željezo.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.
NAPOMENA: Bakar je kemijski element atomskoga broja 29.
SIMBOL: Cu

balast
DEFINICIJA: dodatni teret kojim se regulira ili uravnotežuje sila uzgona ili sila teža
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 56.
ZASTARJELI NAZIV: gruž; sovrnja
ENGLESKI: ballast
KONTEKST: Balast je voda u balastnim tankovima koja se koristi za stabilitet broda u uvjetima plovidbe praznim brodom.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 40.

balastna pumpa
DEFINICIJA: pumpa za punjenje i pražnjenje balasta
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 801.03.
PREDLOŽENI NAZIV: balastna crpka
ENGLESKI: ballast pump
KONTEKST: Kao balastna pumpa, u raznim kombinacijama, može poslužiti protupožarna pumpa, kaljužna pumpa ili rezervna pumpa morske rashladne vode.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 168.

balastna voda
DEFINICIJA: voda koja služi kao dodatni teret
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 801.01.
ENGLESKI: ballast water
KONTEKST: Pumpe koje se koriste za ispumpavanje balastne vode iz tankova u dvodnu moraju biti samosisne.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.3.1.4.
NAPOMENA: Voda je balast u podmornicama.

balastni tank
DEFINICIJA: tank za skladištenje vode na brodu koja se puni prema potrebi radi postizanja željene stabilnosti
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 46.
ENGLESKI: ballast tank
KONTEKST: Uređaj za vakuumiranje balastnih tunela i usisnih cijevi balastnih pumpi omogućava brže i lakše pražnjenje balastnih tankova smještenih u dvodnu broda.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 173.

baza podataka
DEFINICIJA: zbirka podataka organizirana u skladu s prethodno uspostavljenim ustrojem
VRELO DEFINICIJE: nrHRN ISO 1087-2:2000 Terminološki rad – Terminološki rječnik – 2. dio: Računalne primjene (ISO 1087-2:2000), 14.
ENGLESKI: data base
KONTEKST: Elektronička navigacijska karta (ENC) znači baza podataka, standardizirana u pogledu sadržaja, strukture i formata, a koja je izdana za uporabu s ECDIS-om prema ovlaštenju vladinih hidrografskih ustanova.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 16.3.5.8.

benzinski motor
DEFINICIJA: klipni dvotaktni ili četverotaktni motor s unutarnjim izgaranjem smjese raspršenoga benzina i zraka
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 522.
DOPUŠTENI NAZIV: Ottov motor
NEPREPORUČENI NAZIV: Otto-motor
ENGLESKI: Otto engine; petrol engine
KONTEKST: Bez obzira na zahtjeve navedene u 2.16.1, benzinski motori s odobrenim sustavom goriva mogu se ugraditi na brodicama za prikupljanje, ako su tankovi goriva posebno zaštićeni od vatre i eksplozije.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.18.1.
NAPOMENA: Naziv *gasoline engine* upotrebljava se u SAD-u.

beskolektorski elektromotor
DEFINICIJA: elektromotor bez mehaničkoga kolektora za komutaciju električne struje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 185.
DOPUŠTENI NAZIV: elektronički komutirani motor
ENGLESKI: brushless direct current motor

Bessemerov postupak
DEFINICIJA: postupak proizvodnje čelika pri kojemu se uklanjaju ugljik i fosfor propuhivanjem zraka kroz rastaljeno sirovo željezo
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 66.
ENGLESKI: Bessemer process
NAPOMENA: Bessemenrov postupak prvi je postupak masovne proizvodnje čelika u sirovu stanju iz sirovoga željeza propuhivana kroz podnicu konvertora.

bijela kovina
DEFINICIJA: slitina kositra, antimona, bakra i olova
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 57.
DOPUŠTENI NAZIV: bijeli metal
ENGLESKI: white metal
KONTEKST: Bijela kovina se zbog male čvrstoće upotrebljava isključivo kao uljevak u posteljici od sivog lijeva, čelika ili bronce.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 284.
NAPOMENA: Bijela kovina koristi se kao obloga za temeljne i leteće ležajeve sporohodnih dizelskih motora. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *babbit*, *babbit's metal*, *babbitt* i *bearing material*.

bilježenje podataka
DEFINICIJA: pamćenje podataka radi praćenja kojega procesa i moguće obradbe nakon toga
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 67.
ENGLESKI: data logging
KONTEKST: Usprkos mogućnosti automatskog registriranja radnih parametara stroja pomoću uređaj za automatsko bilježenje podataka (data logger), službeno se podaci još uvijek moraju upisivati ručno.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 192.

binarni osjetnik
DEFINICIJA: osjetnik koji binarnim signalom označuje stanje fizičke veličine koju nadzire
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.01.
DOPUŠTENI NAZIV: binarni senzor
ENGLESKI: on-off sensor

binarni signal
DEFINICIJA: digitalni signal u kojemu je informacija izražena binarnim brojevima
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 29.
ENGLESKI: binary signal
KONTEKST: Binarni signal je signal u kojemu je informacija izražena binarnim brojevima, tj. dvjema razinama napona u strujnome krugu.
VRELO KONTEKSTA: Kiš, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski informatički rječnik. 1. izdanje. Zagreb: Naklada Ljevak, 2000., 114.
NAPOMENA: U binarnome su signalu u strujnome krugu dvije razine napona.

bježanje propelera
DEFINICIJA: pretjerano povećanje broja propelerskih okretaja zbog valjanja i posrtanja broda
ENGLESKI: propeller racing
NAPOMENA: Pri bježanju propelera propeler naglo izroni. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *racing*.

blazinica
DEFINICIJA: dio kliznoga ležaja ili kojega drugog kliznog sklopa

VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 76.
DOPUŠTENI NAZIV: posteljica
ENGLESKI: shell
KONTEKST: Kućište ležaja je obočje od sivoga lijeva ili čelika u koje se postavljaju blazinice.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 55.
NAPOMENA: Blazinica je načinjena od materijala niskoga faktora trenja i otpornoga na trošenje. Blazinica nije umanjenica jer nije s nazivom blazina u opreci malo: veliko.

blok motora
DEFINICIJA: kućište u kojemu se nalaze cilindri motora
DOPUŠTENI NAZIV: blok cilindara; cilindarski blok
ENGLESKI: cylinder block
KONTEKST: Suha košuljica je košuljica cilindra koja se dodiruje s blokom motora i nije u neposrednome dodiru s rashladnom vodom.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *cylinder casting* i *entablature*.

bogata smjesa
DEFINICIJA: smjesa zraka i goriva koja se dovodi u cilindar i koja sadržava više goriva nego što treba, ali se još može zapaliti
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 30.
ENGLESKI: rich mixture
KONTEKST: Teška goriva, kao što su ostatna i miješana goriva, imaju niži postotak vodika i viši postotak ugljika od destilatnih i plinovitih goriva, što pri izgaranju bogate smjese omogućuje pojavu dima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 302.
NAPOMENA: Naziv "bogata smjesa" odnosi se na smjesu goriva i zraka koja sadržava veću količinu goriva od one koja je potrebna za pravilno izgaranje.

Boschova pumpa
DEFINICIJA: pumpa koja tlači točnu količinu goriva u ubrizgač pojedinoga cilindra motora
PREDLOŽENI NAZIV: Boschova crpka
ENGLESKI: jerk pump
KONTEKST: Zupčasta letva je nazubljena motka na Boschovoj pumpi koja se uzubljuje sa zupčanikom i čiji položaj određuje količinu dobave goriva.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 96.

bradavičasto zavarivanje
DEFINICIJA: spajanje dviju kovina stisnutih između dviju elektroda kroz koje se dovodi električna struja na pojedinim posebno ispupčenim mjestima
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 700.
ENGLESKI: projection welding
NAPOMENA: Posebno ispupčena mjesta nazivaju se bradavicama.

brod
DEFINICIJA: veći plovni objekt propisane konstrukcije za sigurnu

plovidbu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 86.
ENGLESKI: ship; vessel
KONTEKST: Brod - kada se primjenjuje u ovom Kodeksu, obuhvaća i pokretne odobalne objekte za bušenje na vlastiti pogon, te brza plovila.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 31.1.2.16.

brodostrojar
DEFINICIJA: brodski časnik zadužen za rad i održavanje brodskih strojeva
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: brodski strojar; pomorski strojar
ENGLESKI: marine engineer
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *marine engineer officer* i *ship's engineer*.

brodska turbina
DEFINICIJA: parna turbina koja pogoni brodski propeler
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 33.
ENGLESKI: marine turbine
KONTEKST: Pomoćni brodski kotlovi - Pod tim pojmom podrazumijevamo sve one kotlove koji služe za proizvodnju pare koja se ne koristi za pokretanje brodskih turbina.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 104.
NAPOMENA: Brodska turbina može se vrtjeti u oba smjera.

brodski hodnik
DEFINICIJA: prolaz između dvaju redova kabina
VRELO DEFINICIJE: Project Liberty Ship. Glossary of Nautical and Shipbuilding Terms. URL: http://www.liberty-ship.com/html/glossary/glosbody.htm. (17.01.2011.)
ŽARGONIZAM: kanižela
ENGLESKI: alleyway
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *alley*.

brodski propeler
skraćeni naziv: propeler
DEFINICIJA: uređaj koji svojom vrtnjom prouzročuje poriv broda
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 710.
DOPUŠTENI NAZIV: brodski vijak; propulzor
ENGLESKI: propeller
KONTEKST: Na brodskim propelerima nastaje kavitacija na mjestima gdje naglo poraste brzina tekućine, a to je na krilima propelera.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 142.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *screw* i *prop*.

brodski prozor
DEFINICIJA: otvor na nadvodnome ili palubnome dijelu broda kroz koji ulazi svjetlo i koji se može otvoriti
VRELO DEFINICIJE: The Free Dictionary. Huntingdon Valley: Farlex, Inc. URL: http://www.thefreedictionary.com
ŽARGONIZAM: fineštrin
ENGLESKI: porthole
KONTEKST: Staklene ploče za brodske

prozore moraju biti izrađene od kristalnog stakla, a kaljenje mora biti izvedeno u vertikalnim pećima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 24.3.7.3.2.

brodski trup
DEFINICIJA: strukturni elementi broda ispod gornje palube spojeni u jedinstvenu, čvrstu i nepropusnu konstrukciju
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.00.
DOPUŠTENI NAZIV: trup broda
ENGLESKI: hull
KONTEKST: Eventualna oštećenja brodskog trupa mogu biti uzrokom prodora morske vode čime može biti ugrožena sigurnost broda i posade.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 174.

brtva
DEFINICIJA: strojni dio za sprečavanje prolaska fluida na spoju dvaju mehaničkih dijelova
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 92.
ŽARGONIZAM: dihtung
ENGLESKI: gasket
KONTEKST: Ventil ne smije predugo biti zatvoren jer se sva energija, koju lopatice predaju tekućini, troši na zagrijavanje tekućine, pa bi moglo doći do oštećenja brtvi i ležajeva.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 46.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *seal* i *sealing*.

brtveni prsten
DEFINICIJA: gumeni element koji brtvi donji dio košuljice motora s plaštem cilindra ili koji drugi strojni dio
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 69.
DOPUŠTENI NAZIV: O-prsten
ENGLESKI: O-ring
KONTEKST: U nastavku brtvenih manžeta nalazi se dodatni brtveni prsten koji sprečava ulaz nečistoće između navlake i manžete.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 110.

brtvenica
DEFINICIJA: uređaj koji sprečava curenje fluida niz osovinu koja se okreće ili motku koja se pravocrtno giba
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
ENGLESKI: gland
KONTEKST: Radi zaštite od korozije, s unutarnje su strane statvene cijevi mjedeni tuljci s ugrađenim ležajevima propelerske osovine i brtvenicama.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 830.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *sealing gland*.

brtvenica stapajice
DEFINICIJA: brtvenica koja služi za nepropusno odvajanje prostora ispod stapa od prostora kućišta

motora
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 101.
ENGLESKI: piston rod gland
KONTEKST: Brtvenica stapajice ugrađuje se u donju stijenku plašta cilindra, a služi da nepropusno odvaja prostor ispod stapa od karterskog cilindra.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 99.
NAPOMENA: Brtvenica stapajice ugrađuje se u donju stijenku plašta cilindra.

brtvenica turbine
DEFINICIJA: brtvenica koja sprečava gubitak pare iz turbine i ulazak zraka u niskotlačni dio kućišta
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 78.
ENGLESKI: turbine gland
NAPOMENA: U kućištu vlada vakuum.

brtvenica vratila
DEFINICIJA: brtvenica koja sprečava ulazak morske vode na mjestu na kojemu vratilni vod izlazi iz broda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 631.13.
ENGLESKI: shaft stuffing box

brtvilo
DEFINICIJA: tvar koja služi za brtvljenje spojeva ili zapunjivanje pukotina
DOPUŠTENI NAZIV: brtveni materijal
ENGLESKI: sealing material
KONTEKST: Od gume se izrađuju brtvila, gumene ploče, ručke, presvlake, profili, vrpce, niti, kugle itd.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 56.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *packing material* i *sealant*.

brtvljenje
DEFINICIJA: sprečavanje prolaska fluida na spoju dvaju mehaničkih dijelova
ENGLESKI: sealing
KONTEKST: Brtvljenje prstenima pruža stanovit otpor, odnosno uzrokuje manji gubitak snage.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 314.

brusilica
DEFINICIJA: alatni stroj za brušenje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 92.
ENGLESKI: grinding machine
KONTEKST: Rotirajući dijelovi strojeva, kao što su brusilice, kružne pile i sl. moraju imati odgovarajuću zaštitu od povrede od dijelova alata i krhotina predmeta koji se obrađuje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 20.2.12.5.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i nazivi *grinder*, *grinding apparatus* te *grinding device*.

brušenje
DEFINICIJA: uklanjanje materijala brusnim sredstvom
ŽARGONIZAM: honanje
ENGLESKI: grinding
KONTEKST: Honanje je postupak finoga brušenja brusovima finog zrna (3...10) u keramičkom vezivu ili vezivu od umjetne smole.

VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 726.

brzina
DEFINICIJA: promjena mjerne veličine u vremenu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 93.
ENGLESKI: speed; velocity
KONTEKST: Nasuprot tome, isti motor može raditi 40.000 sati ako ne radi pri prevelikim brzinama, duže vrijeme nije izvrgnut preopterećenju ili učestaloj manevri.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 208.

brzohodni motor
DEFINICIJA: motor koji pokreće glavni pogonski motor, velike generatore i kompresore, a obično radi pri više od 750 okretaja u minuti
DOPUŠTENI NAZIV: brzokretni motor
ENGLESKI: high-speed engine
KONTEKST: Prema brzini vrtnje motore s unutarnjim izgaranjem dijelimo na sporohodne, na srednjehodne i na brzohodne motore.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 50.

brzozatvorivi ventil
DEFINICIJA: ventil koji se u nuždi može brzo zatvoriti
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.06.
DOPUŠTENI NAZIV: brzozaporni ventil; brzozatvarajući ventil
ENGLESKI: quick-closing valve
KONTEKST: Za dnevne tankove goriva preporučuju se brzozatvorivi ventili.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 306.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *quick-acting valve*.

bubanj
DEFINICIJA: cilindrična posuda zatvorena na obama krajevima
ENGLESKI: drum
KONTEKST: Moraju se provjeriti naprezanja u vijcima i u drugim elementima pričvršćenja priteznog vitla za temelj, pri djelovanju najvećeg momenta pogonskog stroja i pri djelovanju sile jednake prekidnom opterećenju užeta na bubanj.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.6.4.4.2.

bubanj centrifugalnoga čistioca
DEFINICIJA: dio centrifugalnoga čistioca u kojemu se skupljaju nečistoće i talog
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 278.
ENGLESKI: bowl

bubanj vatrogasnoga šmrka
DEFINICIJA: bubanj na koji se namotava protupožarna savitljiva cijev
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 813.08.
ENGLESKI: fire hose drum

cementiranje
DEFINICIJA: toplinska obradba mekoga čelika grijanjem pri temperaturi od 870 do 930 °C stupnjeva u sredstvu za ugljičenje radi dobivanja osobito tvrde površine
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 395.
ZASTARJELI NAZIV: površinsko ugljeniziranje
ENGLESKI: case-hardening
KONTEKST: Ako je potrebno obaviti cementiranje, otkovci se moraju toplinski obraditi u odgovarajućoj fazi (općenito ili potpunim žarenjem, ili normaliziranjem i popuštanjem), do stanja prikladnog za sljedeću obradu i cementiranje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 25.3.11.5.8.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *cementation* i *cementing*.

centrifugalna pumpa
DEFINICIJA: pumpa sastavljena od kućišta s ulaznim i izlaznim priključkom u kojemu je smješten rotor koji zbog centrifugalne sile podiže tlak tekućine
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 175.
PREDLOŽENI NAZIV: centrifugalna crpka
ENGLESKI: centrifugal pump
KONTEKST: Ako se želi veći broj okretaja zbog zahtijevane veće dobave, onda moramo odabrati centrifugalnu pumpu koja je daleko jeftinija od stapne ili klipne pumpe.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 37.

centrifugalna sila
DEFINICIJA: sila koja djeluje na tijelo pri gibanju po zakrivljenoj putanji od središta vrtnje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 789.
ENGLESKI: centrifugal force
KONTEKST: Centrifugalni čistilac je stroj koji s pomoću centrifugalne sile odvaja tvari različitih gustoća.
VRELO KONTEKSTA: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 277.

centrifugalni čistilac
DEFINICIJA: stroj koji s pomoću centrifugalne sile odvaja tvari različitih gustoća
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 277.
ENGLESKI: centrifuge
NAPOMENA: Odvaja primjerice gorivo od vode i krutih čestica.

centripetalna sila
DEFINICIJA: sila koja djeluje na tijelo pri gibanju po zakrivljenoj putanji prema središtu vrtnje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 789.
ENGLESKI: centripetal force

centriranje
DEFINICIJA: dovođenje dvaju ili više elemenata u suosnost
DOPUŠTENI NAZIV: poravnavanje; usklađivanje
ENGLESKI: aligning
KONTEKST: Stožasti se zatici upotrebljavaju za spajanje, centriranje i reguliranje međusobnog položaja spojenih dijelova.

VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 132.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *lining up*.

cijev
DEFINICIJA: šupalj element koji se u tehnici rabi za cijevne vodove ili kao konstrukcijski dio
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 108.
ENGLESKI: pipe
KONTEKST: Cijevi i armatura za temperature veće od 500°C moraju se izrađivati od legiranih čelika.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.1.3.1.2.

cilindar
DEFINICIJA: strojni dio ili dio mehanizma oblika šupljega ili punoga valjka
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 112.
DOPUŠTENI NAZIV: boca
ZASTARJELI NAZIV: stublina
ENGLESKI: cylinder
KONTEKST: Prilikom otvaranja ventila pritisak u cilindru naglo opada.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 25.

cilindar pumpe goriva
DEFINICIJA: cilindar u kojemu se klipom tlači gorivo do visokoga tlaka i dovodi u ubrizgač
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007.
ENGLESKI: barrel
KONTEKST: .

cink
DEFINICIJA: krhka i lomljiva plavkastobijela kovina
ENGLESKI: zinc
KONTEKST: Zaštićuju se cijevi balasta, kaljuže, morske rashladne vode (po potrebi druge) potapanjem u kade s rastaljenim cinkom.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.
NAPOMENA: Cink je kemijski element atomskoga broja 30. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *zink*.
SIMBOL: Zn

cjevar
DEFINICIJA: tehničar koji ugrađuje, namješta i popravlja cijevi
ENGLESKI: pipe fitter
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *pipeman*.

cjevovod
DEFINICIJA: sustav povezanih cijevi i uređaja koji služi za provođenje fluida
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 114.
DOPUŠTENI NAZIV: sustav cijevi
ENGLESKI: piping
KONTEKST: Klasifikacijski zavodi određuju raspored, dimenzije i materijal za važnije cjevovode, a pri odabiranju ventila, cijevi, spojeva i oprema cjevovoda koriste se standardi koji postoje za tu svrhu.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *pipework*.

cjevovod ispušnoga plina
DEFINICIJA: cjevovod za odvođenje ispušnoga plina u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.02.
ENGLESKI: exhaust gas piping
KONTEKST: Cjevovodi goriva se, po pravilu, ne smiju voditi iznad motora s unutarnjim izgaranjem, turbina, cjevovoda ispušnih plinova, cjevovoda pare (osim cijevi pare za zagrijavanje goriva), parnih kotlova i njihovih dimovoda.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 8.2.3.

cjevovod za pretakanje goriva
DEFINICIJA: cjevovod s armaturom u sustavu za pretakanje goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.07.
ENGLESKI: fuel oil transfer piping

cjevovod zraka za instrumente
DEFINICIJA: cjevovod s armaturom u sustavu zraka za instrumente
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 734.04.
ENGLESKI: instrument air piping

cjevovod zraka za upućivanje
DEFINICIJA: cjevovod s armaturom u sustavu stlačenoga zraka za upućivanje motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.06.
DOPUŠTENI NAZIV: cjevovod uputnoga zraka
ENGLESKI: starting air piping

Curtisova turbina
DEFINICIJA: akcijska turbina koja se sastoji od jednoga rotora s dvama ili trima redovima lopatica
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 59.
ENGLESKI: Curtis turbine
KONTEKST: Curtisova turbina najčešće radi s ulaznim tlakom pare do 1,5 MPa (15 bara), temperature oko 300°C i izlaznim tlakom višim od atmosferskog.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 60.
NAPOMENA: Curtisova turbina često je prvi stupanj turbine s obzirom na to da se u statorskim lopaticama odvija velika pretvorba energije, gdje se entalpija pretvara u kinetičku energiju struje fluida. Pritom se zamjetno smanjuje temperatura kojom fluid dolazi na prve rotorske lopatice, čime su one termički rasterećene.

čelik
DEFINICIJA: slitina željeza i dvopostotnoga ugljika
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 123.
ENGLESKI: steel
KONTEKST: Materijal prirubnice je kovani, valjani ili lijevani čelik, a za cijevi od bakra je bronca.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.
NAPOMENA:
Može sadržavati i druge elemente te

različite nečistoće.
Čelik se legira različitim kovinama radi poboljšanja svojih svojstava.

čelnik
DEFINICIJA: zupčanik s ravnim zupcima koji spaja usporedne osovine u istoj ravnini
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 73.
ENGLESKI: spur gear

čelo stapa
DEFINICIJA: ispupčena ili izdubljena gornja ploha stapa
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 79.
DOPUŠTENI NAZIV: glava stapa
ENGLESKI: piston crown
KONTEKST: Toplina koja ulazi u čelo stapa mora protjecati kroz presjek A u plašt.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 77.
NAPOMENA: Čelo stapa može imati i druge posebne oblike.

četka
DEFINICIJA: alat za čišćenje kovinske površine od hrđe ili prljavštine
ENGLESKI: brush
KONTEKST: Četkanje je čišćenje metalne površine čeličnom četkom.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 930.19.
NAPOMENA: Četka je kovinska.

četkica
DEFINICIJA: električni vodljivi element strujnoga kruga kojim se u električnim strojevima i uređajima spajaju pokretni dijelovi s dijelovima koji miruju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 124.
ENGLESKI: sliding brush
KONTEKST: Iskrenje je stvaranje električnoga luka, primjerice na četkicama motora ili na kontaktu prekidača.
VRELO KONTEKSTA: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 13.

četverotaktni motor
DEFINICIJA: motor kod kojega se jedno izgaranje goriva u radnome cilindru obavi za četiri hoda stapa, odnosno dva okretaja koljenastoga vratila
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 6.
ENGLESKI: four-stroke engine
KONTEKST: Nakon završene ekspanzije u četverotaktnom dizelskom motoru slijedi stapaj ispuha.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 59.
POVEZNICA: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a6/4-Stroke-Engine.gif

četverotaktni radni ciklus
DEFINICIJA: ciklus četverotaktnoga motora koji se obavi za vrijeme dvaju okretaja koljenastoga vratila, odnosno četiriju hodova stapa
VRELO DEFINICIJE: Kurtela, Ž. Osnove

brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 86.
ENGLESKI: four-stroke cycle

članak
DEFINICIJA: spojni element lanca
DOPUŠTENI NAZIV: karika
ENGLESKI: chain link
NAPOMENA: Engleski naziv *link* ima šire značenje.

čujan
DEFINICIJA: koji se može čuti bez uporabe pomagala
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 17.
ENGLESKI: audible
KONTEKST: Razglasni uređaj mora biti zaštićen od neovlaštenog korištenja i biti jasno čujan nad bukom u svim prostorima propisanim u 10.1.2 te imati funkciju nadglasavanja upravljanu sa mosta ili nekog drugog mjesta na brodu, tako da se sve poruke u nuždi mogu dati ako bi bilo koji zvučnik bio isključen, jakost smanjena ili se razglasni uređaj koristio za druge namjene.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.10.1.3.

daljinsko upravljanje
DEFINICIJA: upravljanje s pomoću kojega se na daljinu određuje režim rada strojeva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.01.
ENGLESKI: remote control
KONTEKST: Unutarnja vodonepropusna cjelovitost uključuje položaj i vrstu sredstava za zatvaranje, alarme, indikatore, daljinsko upravljanje i signalne panele s kojim su opremljena ta sredstva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.1.3.1.

de Lavalova turbina
DEFINICIJA: brzookretna akcijska turbina s jednim redom sapnica i jednim redom lopatica
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 57.
ENGLESKI: de Laval turbine
KONTEKST: De Lavalova akcijska turbina osnovni je tip turbine.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 57.
NAPOMENA: Ulazni je tlak pare u de Lavalovim turbinama do 12 bara.

defleksija koljenastoga vratila
DEFINICIJA: izobličenje koljenastoga vratila koja se mjeri komparatorom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 107.
ENGLESKI: crankshaft deflection
KONTEKST: Komparator ima produžetke, tako da se s jednim komparatorom može mjeriti defleksija koljenastih vratila svih motora ugrađenih na jednom brodu.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 105.

deformacija
DEFINICIJA: relativna promjena duljine ili kuta u opterećenome čvrstom tijelu

VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 136.
ENGLESKI: strain
KONTEKST: Cijevi na gornjem dijelu broda na palubi, kao i one bliže dvodnu, izložene su deformacijama, odnosno naprezanjima zbog promjene duljine cjevovoda.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 54.

desna strana
DEFINICIJA: desni dio broda, u strojarnici i po boku broda gledano od krme prema pramcu u smjeru vožnje
ENGLESKI: starboard side
KONTEKST: Vrijednosti se očitavaju u uzdužnom smjeru broda (F-fore; A-aft) i poprečnom smjeru, dakle prema lijevoj odnosno desnoj strani broda (P-port; Starboard).
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 233.

desnokretan
DEFINICIJA: koji se okreće u smjeru kazaljke sata
ENGLESKI: right-handed

destilator
DEFINICIJA: uređaj za pretvaranje morske vode u destiliranu
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 135.
DOPUŠTENI NAZIV: generator slatke vode
ENGLESKI: fresh water generator

destilirana voda
DEFINICIJA: voda koja ne sadržava otopljene čvrste tvari
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: distilled water
KONTEKST: To se čini protokom rashladnog medija, obično destilirane vode kroz vrh sapnice.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 129.
NAPOMENA: Destilirana voda pročišćena je destilacijom.

detektor
DEFINICIJA: uređaj kojim se otkriva postojanje ili promjena kakve pojave ili mjerljive veličine
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 142.
DOPUŠTENI NAZIV: otkrivač; uređaj za otkrivanje
ENGLESKI: detector
KONTEKST: Detektor prodora vode mora se smjestiti na stražnjem dijelu svakog teretnog skladišta ili unutar tunela za transport tereta, koje je primjenjivo.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.A.4.3.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i opisni naziv *detecting device*.

detektor dima
DEFINICIJA: sustav koji otkriva dim i dojavljuje mogućnost ili pojavu požara
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik

Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 811.05.
ENGLESKI: smoke detector
KONTEKST: Ako je predviđeno prisilno otklanjanje plinova (npr. za detektor dima), vakuum u prostoru koljenastog vratila ne smije biti veći od 250 Pa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.3.4.

Dieselov proces
DEFINICIJA: termodinamički proces koji prati tlak i obujam izgarajuće komore u dizelskome motoru
ENGLESKI: Diesel cycle
KONTEKST: Dieselov proces sastoji se od dviju izentropa i po jedne izobare i izohore.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 38.
NAPOMENA: Motor u kojemu se odvija Dieselov proces izumio je Rudolph Diesel 1897. godine.

dijafragma
DEFINICIJA: donja stijenka plašta cilindra koja sprečava da nečistoće uđu u prostor ispod stapa
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 64.
ENGLESKI: diaphragm
KONTEKST: Dijafragme pričvršćene u kućištu turbine moraju imati mogućnost toplinskog rastezanja u radijalnom smjeru u granicama dopuštene ekscentričnosti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.3.3.4.

dilatacijski spoj
DEFINICIJA: spoj koji preuzima toplinska rastezanja i vibracije cjevovoda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.05.
ENGLESKI: expansion joint
KONTEKST: Svi ventili i dilatacijski spojevi primijenjeni na sustavu visokotlačnog cjevovoda plinovitog goriva moraju biti odobrenog tipa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.22.9.3.

dim
DEFINICIJA: plinoviti proizvod nepotpunoga izgaranja organskih tvari
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 149.
ENGLESKI: smoke
KONTEKST: Teška goriva, kao što su ostatna i miješana goriva, imaju niži postotak vodika i viši postotak ugljika od destilatnih i plinovitih goriva, što pri izgaranju bogate smjese omogućuje pojavu dima.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 302.

dimovod
DEFINICIJA: cjevovod kojim se odvode dimni plinovi
DOPUŠTENI NAZIV: dimovodni kanal
ENGLESKI: uptake
KONTEKST: Cjevovodi goriva se, po pravilu, ne smiju voditi iznad motora s unutarnjim izgaranjem, turbina, cjevovoda ispušnih plinova, cjevovoda pare (osim cijevi pare za zagrijavanje goriva), parnih kotlova i njihovih dimovoda.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v.

2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 8.2.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *flue* i *smoke duct*.

dimovod kotla
DEFINICIJA: cjevovod kojim se plinovi izgaranja odvode iz kotla
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 745.01.
ENGLESKI: boiler exhaust piping

dimovodni sustav kotla
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja kojima se ispušni plinovi odvode iz kotla u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 745.00.
ENGLESKI: boiler uptake system
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *boiler exhaust system*.

dinamička viskoznost
DEFINICIJA: umnožak brzine smicanja i gradijenta brzine smicanja fluida
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 536.
DOPUŠTENI NAZIV: apsolutna viskoznost
ENGLESKI: dynamic viscosity
KONTEKST: Jedinica za dinamičku viskoznost je pascal sekunda (Pa·s).
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 43.
SIMBOL: η

dizelski motor
DEFINICIJA: motor u koji se gorivo ubrizgava ubrizgačem u radni cilindar i pali pri temperaturi stlačenoga zraka
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 16.
DOPUŠTENI NAZIV: dizelski stroj
NEPREPORUČENI NAZIV: dizel-motor
ENGLESKI: diesel engine
KONTEKST: Dizelski motor je klipni dvotaktni ili četverotaktni motor s unutarnjim izgaranjem u kojemu se izgaranje događa samozapaljenjem smjese stlačenoga zraka i ubrizganoga goriva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 144.

dizelsko gorivo
DEFINICIJA: gorivo za pogon dizelskih motora s unutarnjim izgaranjem
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 268.
NEPREPORUČENI NAZIV: dizel gorivo; dizel-gorivo
ENGLESKI: diesel fuel
KONTEKST: Temperatura stinjavanja dizelskoga goriva mora biti nekoliko stupnjeva ispod 0 °C (npr. -10 °C).
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 46.

dnevni tank goriva
DEFINICIJA: tank za skladištenje goriva namijenjenoga za izravnu uporabu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.05.
ENGLESKI: fuel oil daily tank
KONTEKST: Za dnevne tankove goriva preporučuju se brzozatvorivi ventili.

VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 306.

dnevnik stroja
DEFINICIJA: brodski dokument u koji strojari u straži bilježe podatke koji se odnose na rad glavnih i pomoćnih strojeva
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 182.
DOPUŠTENI NAZIV: strojarski dnevnik
ENGLESKI: engine logbook
KONTEKST: Dnevnik stroja je knjiga u koju se stalno upisuju važni radni parametri glavnoga stroja i pomoćnih strojeva, te svi radovi u strojarnici dok brod plovi ili je u luci.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 192.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *chief engineer's logbook*, *engine log*, *engineer's logbook* i *engineroom log*.

dno
DEFINICIJA: podvodni dio broda od kobilice do uzvojnoga voja
ENGLESKI: bottom
KONTEKST: Mali tankeri mogu biti orebreni poprečno ili uzdužno, ili mješovito, tako da bokovi budu poprečno, a dno i paluba čvrstoće uzdužno orebreni.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.18.7.1.2.

dobavna pumpa goriva
DEFINICIJA: pumpa koja gorivom opskrbljuje pumpu potrošača
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.01.
PREDLOŽENI NAZIV: dobavna crpka goriva
ENGLESKI: fuel oil booster pump
KONTEKST: Dobavne pumpe goriva (vijčane izvedbe) usisavaju gorivo iz miješajućeg tanka i tlače ga kroz zagrijače teškog goriva preko filtara u visokotlačne pumpe glavnog motora.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 120.

dobavna pumpa odjeljivača goriva
DEFINICIJA: pumpa u sustavu odjeljivanja goriva koja gorivom opskrbljuje odjeljivač
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.10.
DOPUŠTENI NAZIV: dobavna pumpa separatora goriva
PREDLOŽENI NAZIV: dobavna crpka odjeljivača goriva
ENGLESKI: separator fuel oil supply pump

dobavna pumpa odjeljivača mazivoga ulja
DEFINICIJA: pumpa u sustavu odjeljivanja mazivoga ulja koja mazivim uljem opskrbljuje odjeljivač
DOPUŠTENI NAZIV: dobavna pumpa separatora mazivoga ulja
PREDLOŽENI NAZIV: dobavna crpka odjeljivača mazivoga ulja
ENGLESKI: lubricating oil separator supply pump

dobavna visina
DEFINICIJA: povećanje specifične energije tekućine od točke mjerenja

izraženo visinom stupca pumpanja
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 177.
DOPUŠTENI NAZIV: napor
ENGLESKI: head
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *lift pressure head*.

dodatak
DEFINICIJA: tvar poznata kemijskoga sastava koja se dodaje proizvodima radi poboljšanja ili stabilizacije njihovih svojstava
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 3.
DOPUŠTENI NAZIV: aditiv
ENGLESKI: additive
NAPOMENA: Dodatci se upotrebljavaju za poboljšanje kemijskih i fizičkih svojstava goriva, ulja, kotlovne vode itd.

doknadni dio
DEFINICIJA: zamjenski dio koji postoji na brodu ili se može naručiti
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: pričuvni dio; rezervni dio
ENGLESKI: spare part
KONTEKST: Kad se doknadni dio uzme iz skladišta, valja ga se čim je moguće brže nadomjestiti novim.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 207.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *replacement component*, *reserve part*, *service part* i *spare*.

dokovanje
DEFINICIJA: uvođenje broda u dok radi pregleda podvodnoga dijela brodske oplate, popravaka, periodičnih pregleda, struganja i bojenja
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 175.
NEPREPORUČENI NAZIV: doking
ENGLESKI: drydocking
KONTEKST: Čvrstoća takvih brodova mora se provjeriti kod određenih stanja naplavljivanja za svako stanje krcanja tereta i balasta, određeno u 4.2.1.2 do 4.2.1.4 i za svako drugo stanje razmatrano u proračunu uzdužne čvrstoće u neoštećenom stanju, uključujući stanja u 17.4, osim stanja za dokovanje, prijelaznih stanja kod ukrcaja i iskrcaja u luci te stanja za vrijeme izmjene balasta, koja nije potrebno razmatrati.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.17.2.2.2.1.

donja granica eksplozivnosti
DEFINICIJA: najmanja količina eksplozivnih para pomiješanih sa zrakom koja može prouzročiti eksploziju
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 21.
ENGLESKI: lower explosive limit
KONTEKST: Za smjesu para sirove nafte i atmosferskog zraka donja granica eksplozivnosti je kod 2% para ugljikovodika i 20,4% kisika.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove

brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 146.

donja mrtva točka

DEFINICIJA: donji krajnji položaj stapa u cilindru
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
KRATICA - HRVATSKI: DMT
KRATICA - ENGLESKI: BDC
ENGLESKI: bottom dead centre
KONTEKST: Za mjerenje zračnosti letećeg ležaja, ručka se treba dovesti u donju mrtvu točku.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 245.
NAPOMENA: Naziv *bottom dead center* upotrebljava se u SAD-u.

donja paluba

DEFINICIJA: svaka paluba ispod gornje palube
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.12.
ENGLESKI: lower deck
KONTEKST: Platforma - donja paluba koja se proteže samo na jednom dijelu duljine broda.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.1.2.4.6.

dopušteno naprezanje

DEFINICIJA: najveće naprezanje u materijalu koje se prema proračunima smije pojaviti na kojemu mjestu konstrukcije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 545.
ENGLESKI: allowable stress
KONTEKST: Dopuštena naprezanja i čvrstoća pri izvijanju moraju biti u skladu s Odsjekom 4.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.17.2.2.2.5.

dovod

DEFINICIJA: opskrbljivanje uređaja ili sklopa električnom snagom ili signalom
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 118.
ENGLESKI: feed
KONTEKST: Na svakom brodu mora biti osiguran dovod električne energije dovoljan za rad cjelokupne radioopreme, i istodobno punjenje akumulatora pričuvnog izvora električne energije radioopreme.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.2.3.1.

dozemni vodič

DEFINICIJA: vodič za odvođenje struje kvara te prenaponskoga unutarnjeg vala ili vala munje u zemlju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: earth conductor

duboki tank

DEFINICIJA: brodski prostor između dviju okomitih poprečnih pregrada, oplatnih limova te između pokrova dvodna i donje palube koji služi kao balastni tank ili prostor za teret
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj.

Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 156.
ENGLESKI: deep tank
KONTEKST: Kad god je moguće, tankove nafte u dvodnu treba dopuniti gorivom iz dubokog tanka (deep tank), i to slobodnim padom.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 262.

dvodijelna ojnica
DEFINICIJA: ojnica koja se sastoji od tijela ojnice izlivena ili iskovana zajedno s gornjim dijelom kućišta letećega ležaja
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 23.
ENGLESKI: fixed centre connecting rod

dvodno
DEFINICIJA: prostor između vanjske i unutarnje oplate dna brodskoga trupa
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 98.
ENGLESKI: double bottom
KONTEKST: Cijevi na gornjem dijelu broda na palubi, kao i one bliže dvodnu, izložene su deformacijama, odnosno naprezanjima zbog promjene duljine cjevovoda.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 54.

dvoradni motor
DEFINICIJA: motor kod kojega se radni proces obavlja s obiju strana stapa ili klipa
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.03.
ENGLESKI: double acting engine

dvotaktni motor
DEFINICIJA: motor kod kojega se jedno izgaranje goriva u radnome cilindru obavi za svaki okretaj koljenastoga vratila
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 5.
ENGLESKI: two-stroke engine
KONTEKST: Prema procesu razlikujemo dvotaktne i četverotaktne motore.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 49.
POVEZNICA: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/52/Arbeitsweise_Zweitakt.gif

dvotaktni radni ciklus
DEFINICIJA: ciklus dvotaktnoga motora koji se obavi za vrijeme jednoga okretaja koljenastoga vratila
VRELO DEFINICIJE: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 89.
ENGLESKI: two-stroke cycle

efektivna snaga
DEFINICIJA: snaga na spojci koljenastoga vratila koja se može matematički odrediti ili mjeriti kočenjem s pomoću hidraulične, Pronijeve ili elektromagnetske kočnice
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 206.

DOPUŠTENI NAZIV: korisna snaga
ENGLESKI: effective power
KONTEKST: Korisna ili efektivna snaga je snaga na izlaznoj prirubnici motora.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.00.

efektivni stupanj djelovanja
DEFINICIJA: omjer utrošene energije i stvarno dobivenoga rada na prirubnici koljenastoga vratila prema energiji uvedenoj u motor
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 212.
DOPUŠTENI NAZIV: korisni stupanj djelovanja
ENGLESKI: efficiency ratio
KONTEKST: Za pomoćnu turbinu ukupni ili efektivni stupanj djelovanja ne sadrži stupanj djelovanja reduktora jer on se obično njoj ne pridružuje.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 21.
NAPOMENA: Efektivni stupanj djelovanja svojstvo je motora da primljenu energiju goriva pretvori u mehanički rad.

ejektor rasoline
DEFINICIJA: uređaj u sustavu generatora slatke vode kojim se uklanja rasolina
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.04.
ENGLESKI: brine ejektor

ejektor vakuuma
DEFINICIJA: uređaj u sustavu generatora slatke vode koji stvara vakuum u generatoru slatke vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.03.
ENGLESKI: vacuum ejector

ekspanzijski takt
DEFINICIJA: dio procesa u cilindru pri kojemu visokotlačni plinovi ekspandirajući guraju klip prema donjoj mrtvoj točki obavljajući pri tome koristan rad
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 15.
ENGLESKI: expansion stroke

eksploatacijska snaga
DEFINICIJA: trajna snaga motora pri njegovoj uporabi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.02.
DOPUŠTENI NAZIV: snaga u kontinuiranome pogonu
ENGLESKI: continuous service rating
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *continuous rating*.

elastična podloška
DEFINICIJA: element između temeljne ploče motora i brodskoga temelja ugrađen radi smanjenja prijenosa vibracija na brodski trup
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.37.
PREDLOŽENI NAZIV: elastični podložak
ENGLESKI: resilient washer
KONTEKST: Ako se postavljaju svornjaci mora se uključiti i elastične podloške.

VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.10.8.5.1.

elektricitet
DEFINICIJA: električni naboji i svi njihovi učinci u mirovanju i gibanju
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 97.
ENGLESKI: electricity
KONTEKST: Da bi se spriječilo sakupljanje električnog naboja u okretnim dijelovima i kućištu, oni moraju biti izrađeni od materijala koji ne stvaraju naboj statičkog elektriciteta.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.5.3.3.

električna energija
DEFINICIJA: oblik energije koji se očituje samo dok teče električna struja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.
ENGLESKI: electric energy
KONTEKST: Izvori električne energije za nuždu moraju biti smješteni izvan prostora strojarnice i iznad glavne palube.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 125.

električna izolacija
DEFINICIJA: dio električne sastavnice, uređaja ili opreme koji slabo provodi ili uopće ne provodi električnu struju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 334.
ENGLESKI: electrical insulation

električna sila
DEFINICIJA: sila kojom električno polje djeluje na nabijeno tijelo
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 789.
ENGLESKI: electric force

električna struja
DEFINICIJA: tok električnoga naboja u vodiču, plinu ili vakuumu u kojemu djeluje električno polje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 841.
ENGLESKI: electric current
KONTEKST: Električna energija je oblik energije koji se očituje samo dok teče električna struja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.
SIMBOL: I

električni kotao
DEFINICIJA: kotao koji se zagrijava s pomoću električne energije
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 644.00.
ENGLESKI: electrical boiler

električni potencijal
DEFINICIJA: potencijalna energija jediničnoga naboja u električnome polju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 674.
ENGLESKI: electrical potencial

električni vodič
DEFINICIJA: tvar koja ima dovoljno slobodnih naboja za vođenje električne struje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: electric conductor
KONTEKST: Zaštitni vodič je električni vodič koji pri proboju izolacije u instalaciji ili jednom od priključenih trošila, zajedno s drugim zaštitnim uređajima, sprečava pojavu previsokoga dodirnog napona.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 969.

električno trošilo
DEFINICIJA: stroj ili uređaj koji radi s pomoću električne energije
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 880.00.
ENGLESKI: electrical consumer

elektroda
DEFINICIJA: vodič kroz koji struja ulazi u vakuum, nekovinsko, kruto, tekuće ili plinovito sredstvo ili iz takva sredstva izlazi
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 99.
ENGLESKI: electrode
KONTEKST: Potrebno je izvijestiti o parametrima zavarivanja, uključujući oznaku i promjer elektroda, temperature predgrijavanja, međufazne temperature, unos topline, broj prolaza, itd.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 25.3.7.2.

elektrolučno zavarivanje
DEFINICIJA: spajanje dviju kovina električnim lukom koji se stvara između čelične elektrode i predmeta koji se zavaruje
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 701.
ŽARGONIZAM: švasanje
ENGLESKI: arc welding
KONTEKST: Ako to nije moguće obaviti, treba primijeniti elektrolučno zavarivanje pod zaštitom plina.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 25.4.3.15.3.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *electric-arc welding*.

elektromagnet
DEFINICIJA: električni vodič u obliku zavojnice unutar koje se stvara jednoliko magnetsko polje
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 313.
ENGLESKI: solenoid
KONTEKST: Elektromagnet je naprava od mekoga magnetskog materijala s namotom od izolirane žice.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 183.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *electric solenoid*.

elektromagnetska kočnica
DEFINICIJA: uređaj za kočenje s elektromagnetom
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 389.
ENGLESKI: electromagnetic brake
KONTEKST: Otpuštanje elektromagnetske kočnice mora se ostvariti istovremeno s uključenjem pogonskog elektromotora, ili neposredno nakon njegova uključenja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 19.2.4.13.2.

elektromagnetska spojka
DEFINICIJA: elektromehanički uređaj za prijenos momenta i snage s jedne mehaničke osovine na drugu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 819.
ENGLESKI: electromagnetic clutch
KONTEKST: Ozubljena motka dobiva pogon od jednog malog zupčanika koji je s ostalim mehanizmom "usiljivača" vezan preko jedne elektromagnetske spojke.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 134.

elektromotor
DEFINICIJA: motor koji električnu energiju pretvara u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 184.
ENGLESKI: motor
KONTEKST: Za svaki elektromotor napona iznad sigurnosnog, u skladu s 1.2.4, kao i za njegove uređaje za uklapanje i regulaciju, treba predvidjeti odgovarajuću napravu za prekidanje napajanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.5.4.5.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *electric motor*.

elektromotor istosmjerne struje
DEFINICIJA: elektromotor koji se za rad koristi istosmjernom električnom strujom
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 186.
DOPUŠTENI NAZIV: istosmjerni elektromotor; kolektorski elektromotor
ENGLESKI: direct current motor

elektromotor izmjenične struje
DEFINICIJA: elektromotor koji električnu energiju izmjenične struje pretvara u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 186.
DOPUŠTENI NAZIV: izmjenični elektromotor
ENGLESKI: AC motor
KONTEKST: Za elektromotore izmjenične struje s kratko spojenim rotorom, za neposredni pogon sidrenog i priteznog vitla, nakon rada pod nazivnim opterećenjem u trajanju od 30 min, zahtijeva se da elektromotori mogu dodatno izdržati zakočenost rotora pod

strujom pri nazivnom naponu u trajanju od najmanje 30 sekundi za pogon sidrenog vitla, odnosno 15 sekundi za pogon priteznog vitla.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.5.6.2.

elektromotor sa serijskom uzbudom
DEFINICIJA: elektromotor kojemu su armaturni i uzbudni namotaj spojeni u seriju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 189.
ENGLESKI: series motor
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *series-wound motor*.

elektromotor sa stalnim magnetima
DEFINICIJA: elektromotor kojemu kao jedan od izvora magnetskoga polja služe stalni magneti
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 189.
ENGLESKI: permanent magnet motor
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *permanent magnet electromotor*.

elektromotorna sila
DEFINICIJA: sila koja stvara tok struje u strujnome krugu
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 101.
KRATICA - HRVATSKI: EMS
KRATICA - ENGLESKI: EMF
ENGLESKI: electromotive force
KONTEKST: Automatska kočnica mora biti tako konstruirana da radna zavojnica ne bude uzbuđena od elektromotorne sile EMS bilo kojeg motora, ili lutajućim strujama ili probojem izolacije.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 19.2.9.2.4.

elektronika
DEFINICIJA: grana elektrotehnike koja se bavi proučavanjem i primjenom vođenja električnih naboja u različitim medijima
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 103.
ENGLESKI: electronics
KONTEKST: Elektronika je tehnička disciplina koja proučava i primjenjuje pojave pri gibanju nabijenih čestica kroz vakuum, plinove i poluvodiče.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 190.
NAPOMENA: Mediji su vakuum, plin i poluvodič.

energija
DEFINICIJA: svojstvo elementarnih čestica i sustava za obavljanje rada
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 198.
ENGLESKI: energy
KONTEKST: Energija se pojavljuje kao mehanička, električna, kemijska, nuklearna i dr.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon:

A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.
NAPOMENA: Mjerne su jedinice džul, u tehničkoj praksi decimalni višekratnici vatsata, a u atomskoj i nuklearnoj fizici elektronvolt.

epruveta
DEFINICIJA: uzorak na kojemu se ispituju mehanička svojstva tvari
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 360.
ENGLESKI: specimen
KONTEKST: Ovaj odjeljak sadrži zahtjeve za postupke ispitivanja mehaničkih i tehnoloških svojstava materijala i o potrebnim dimenzijama epruveta koje se uzimaju za ispitivanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 24.2.1.1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *specimen-bar*.

fazni vodič
DEFINICIJA: električni vodič kojim protječe fazna struja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: phase conductor
KONTEKST: U spojnim kutijama, ako vodiči nisu izolirani, fazni vodiči moraju biti odijeljeni od zemlje i jedni od drugih s odgovarajućim odstojnicima ili izolacijskim materijalom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 112.18.7.2.4.

filtar
DEFINICIJA: naprava koja zadržava krute čestice i nečistoću te održava radni fluid čistim
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 120.
ZASTARJELI NAZIV: cjedilo; propusnik
ENGLESKI: filter
KONTEKST: Glavne pumpe ulja su obično vijčane izvedbe i usisavaju ulje iz slivnog tanka glavnog motora te ga tlače kroz filtre prema rashladnicima ulja.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 116.

filtar balasta
DEFINICIJA: filtar koji zadržava krute nečistoće iz balastne vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 801.05.
ENGLESKI: ballast filter

filtar goriva
DEFINICIJA: filtar koji zadržava krute nečistoće iz goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.04.
ENGLESKI: fuel oil filter
KONTEKST: Filtar goriva gotovo začepljen.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 420.

filtar mazivoga ulja
DEFINICIJA: filtar koji zadržava krute nečistoće iz mazivoga ulja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik

Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 712.04.
ENGLESKI: lubricating oil filter

filtar morske vode
DEFINICIJA: filtar koji zadržava krute nečistoće iz morske vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 721.04.
ENGLESKI: sea water filter

filtar pare
DEFINICIJA: filtar koji zadržava krute nečistoće i kapljice iz pare
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.06.
ENGLESKI: steam filter

filtar zraka
DEFINICIJA: filtar koji zadržava grube nečistoće iz zraka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 730.02.
ENGLESKI: air filtar

filtar zraka za instrumente
DEFINICIJA: filtar koji zadržava nečistoće stlačenoga zraka za instrumente
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 734.03.
ENGLESKI: instrument air filter

fini filtar goriva
DEFINICIJA: filtar s uloškom za fino pročišćivanje goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.07.
ENGLESKI: fuel oil fine filter

fluid
DEFINICIJA: tvar u tekućemu ili plinovitome stanju
ENGLESKI: fluid
KONTEKST: Kaljužni zdenac je zdenac za prikupljanje fluida razlivenih po pokrovu dvodna.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 262.01.

fluid za hlađenje
DEFINICIJA: sredstvo s pomoću kojega se oduzima toplina tvari što se hladi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 720.01.
DOPUŠTENI NAZIV: hladilo; rashladno sredstvo
ENGLESKI: coolant

fluorescentna svjetiljka
DEFINICIJA: cjevasta izbojna svjetiljka u kojoj ioniziranjem živine pare nastaje zračenje koje aktivira fluorescentnu oblogu na unutarnjoj površini stakla
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 127.
NEPREPORUČENI NAZIV: fluorescentna lampa
ENGLESKI: fluorescent lamp
KONTEKST: Fluorescentna svjetiljka je svjetiljka u kojoj kao izvor svjetla služi fluorescentna cijev.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 890.06.

galvanska struja
DEFINICIJA: istosmjerna struja koja nastaje kemijskim ili elektrobiološkim djelovanjem
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 137.
ENGLESKI: galvanic current
KONTEKST: Galvanske struje nagrizaju bijelu kovinu i uzrokuju stvaranje vrlo tvrde kore kositrenog oksida (SnO) koja može dovesti do stvaranja ogrebotina i hrapavosti na površini rukavca.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 308.

generator
DEFINICIJA: rotacijski stroj za pretvorbu mehaničke energije u električnu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 250.
DOPUŠTENI NAZIV: električni generator
NEPREPORUČENI NAZIV: generator-agregat
ENGLESKI: generator
KONTEKST: Problem je kako se ponašati kod promjenjivih opterećenja kad jedan generator nema dovoljno instalirane snage.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 125.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *generating engine*, *generating set*, *generator set* i *genset*.

glava cilindra
DEFINICIJA: odljevak koji nepropusno zatvara kompresijski prostor cilindra
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 73.
ENGLESKI: cylinder head
KONTEKST: Materijal glave cilindra je obično sivi lijev.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 97.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *cylinder cover*.

glava motora
DEFINICIJA: dio motora koji pokriva više cilindara, vijcima pričvršćen za blok motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.14.
ENGLESKI: cylinder block head
KONTEKST: Otvoriti i pregledati poklopce cilindara, glave motora, klipove, stapala, stapajice, košuljice cilindara, rashladni prostor, ležajeve i osnace križne glave, ojnice, ležajeve, razvodno vratilo i njegov pogon, ventile, podizače, pumpe goriva, privješene pumpe, odrivni ležaj, visokotlačni cjevovod goriva, prekretni mehanizam, sustav upućivanja i upravljanja, te cjevovode zraka, rashladne vode, ulja i ispušnih plinova, privješene strojeve i uređaje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.4.1.4.6.1.

glavina
DEFINICIJA: pojačana sekcija oko otvora, najčešće s unutarnje strane klipa ili na brodskome trupu gdje izlazi osovina propelera
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: glavčina
ENGLESKI: hub
KONTEKST: Tlačenjem ulja postiže se tanak film ulja kojim se odijele konusne površine glavine vijka i osovine.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 112.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *boss*.

glavna razvodna ploča
DEFINICIJA: element brodske električne centrale koji služi za razvođenje električne energije posrednim i skupnim pločama ili neposredno trošilima
DOPUŠTENI NAZIV: glavna rasklopna ploča
KRATICA - HRVATSKI: GRP
ENGLESKI: main contactor panel

glavna turbina
DEFINICIJA: osnovni pogonski stroj na brodu
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 31.
ENGLESKI: main turbine
KONTEKST: Glavne turbine osnovni su pogonski stroj (brod, elektrana, toplana).
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 31.

glavni kotao
DEFINICIJA: kotao u kojemu se proizvodi para za pogon glavnoga pogonskog parnog stroja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.00.
ENGLESKI: main boiler
KONTEKST: Svaki glavni kotao i pomoćni kotao bitne službe mora imati najmanje dva napojna ventila.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.3.2.1.

glavni parni ventil
DEFINICIJA: ventil na izlazu pare iz kotla
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.08.
ENGLESKI: main steam valve

glavni pogonski stroj
DEFINICIJA: stroj s pomoću kojega se brod kreće
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 2.
DOPUŠTENI NAZIV: porivni stroj
ENGLESKI: main engine
KONTEKST: Pregrijana para iz kotlova služi za pogon glavnog pogonskog stroja (parne turbine) i svih pomoćnih strojeva na parni pogon.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 84.

glodanje
DEFINICIJA: strojna obradba odvajanjem čestica s pomoću

glodalice
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 264.
ZASTARJELI NAZIV: nasjeckanje
ENGLESKI: milling
KONTEKST: U načelu, popravke treba obavljati mehaničkom obradbom, kao što je npr. bušenje, zasijecanje ili glodanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 25.4.3.14.2.1.

gorenje
DEFINICIJA: kemijsko spajanje gorive tvari i kisika pri čemu se oslobađaju svjetlosna i toplinska energija
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 10.
ENGLESKI: burning
KONTEKST: Da bi se potpuno spriječila opasnost od eksplozije, uvedena je kontrola atmosfere u tanku pomoću uređaja za inertni plin na taj način, što se inertiranjem smanjuje sadržaj kisika ispod granice koja podržava gorenje.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 146.

gorionik
DEFINICIJA: uređaj za regulirano izgaranje plinovitih, tekućih i mljevenih krutih goriva u kotlu
DOPUŠTENI NAZIV: gorač; plamenik
ENGLESKI: burner
KONTEKST: Svaki gorionik mora imati uređaj za paljenje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.5.3.7.
NAPOMENA: U gorioniku se kemijska energija goriva pretvara u toplinu.

gorivo
DEFINICIJA: tvar koja je tehnološki ili biološki izvor energije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 266.
ENGLESKI: fuel
KONTEKST: Tekuće, kruto ili plinovito gorivo izgara u strojevima ili u kotlovima.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 220.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *combustible*. Nazivi *bunker*, *bunker fuel* ili *bunkers* upotrebljavaju se za pogonsko gorivo ukrcano na brod.

gornja granica eksplozivnosti
DEFINICIJA: najveća količina eksplozivnih para pomiješanih sa zrakom koja prouzročuje eksploziju
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 21.
ENGLESKI: upper explosive limit
KONTEKST: Gornja granica eksplozivnosti je kod 9 % para ugljikovodika i 19 % kisika.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 146.

gornja mrtva točka
DEFINICIJA: gornji krajnji položaj stapa u cilindru
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.

KRATICA - HRVATSKI: GMT
KRATICA - ENGLESKI: TDC
ENGLESKI: top dead centre
KONTEKST: Kompresijski prostor je obujam nad stapom kad se stap nalazi u gornjoj mrtvoj točki.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
NAPOMENA: Naziv *top dead center* upotrebljava se u SAD-u.

gornja paluba
DEFINICIJA: najviša paluba koja se ne prekida duž cijeloga broda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.09.
ENGLESKI: upper deck
KONTEKST: Trup broda čine svi strukturni elementi broda ispod gornje palube spojeni u jedinstvenu, čvrstu i nepropusnu konstrukciju.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.00.

gornji ležaj ojnice
DEFINICIJA: jednodijelni ležaj utisnut u oko ojnice
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 23.
ENGLESKI: top end bearing
KONTEKST: Ulje koje podmazuje cilindre, osnovne ležaje, gornje i donje ležaje ojnica i staze križnih glava slijeva se u uljno korito (karter) odakle se slobodnim padom slijeva u sabirni tank.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 167.

gradijent
DEFINICIJA: promjena mjerene veličine s obzirom na udaljenost ili neku drugu veličinu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 270.
ENGLESKI: gradient
NAPOMENA: Nazivi su gradijenata prema mjerenim veličinama, npr. gradijent brzine, gradijent temperature i drugi.

granica elastičnosti
DEFINICIJA: naprezanje pri kojemu osjetljivi mjerači bilježe prvo primjetno trajno produljenje tvari pri još nepromjenjivu presjeku
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 353.
DOPUŠTENI NAZIV: granica popuštanja
ENGLESKI: elastic limit
KONTEKST: Materijal vratila ne smije biti napregnut iznad granice elastičnosti.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 247.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *yield point*.

gravitacijski sustav podmazivanja
DEFINICIJA: sustav mazivoga ulja kojim se mazivo ulje slobodnim padom dobavlja do mjesta podmazivanja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.05.
ENGLESKI: gravity lubricating oil system

gravitacijski tank mazivoga ulja
DEFINICIJA: tank iz kojega mazivo ulje teče slobodnim padom do mjesta podmazivanja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.08.
ENGLESKI: lubricating oil gravity tank

grebanje površine prstenova
DEFINICIJA: oštećenje radne površine prstenova zbog ulaska abrazivnih čestica zrakom ili gorivom u cilindar
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 296.
ENGLESKI: piston ring scratching

grotlište
DEFINICIJA: prostor ispod grotla omeđen pregradama
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 300.02.
ENGLESKI: trunkway
KONTEKST: Grotlišta i okomiti ventilacijski vodovi koji prolaze kroz vodonepropusne palube, u predjelu jednog vodonepropusnog prostora ispod pregradne palube, moraju biti vodonepropusni i jednako čvrsti kao i okolna konstrukcija brodskog trupa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.7.1.2.

grotlo
DEFINICIJA: otvor na palubi brodova za prijevoz generalnoga i rasutoga tereta koji omogućuje ukrcaj tereta u brodska skladišta i iskrcaj iz njih
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 154.
DOPUŠTENI NAZIV: grotleni otvor
ENGLESKI: hatch; hatchway
KONTEKST: Ako je visina kovčega manja od standardne i visina pražnica grotla manja od propisane, ili ako je grotlo bez pražnice, stvarna visina kovčega se smanjuje za razliku između 600 mm i stvarne visine pražnica, odnosno za iznos od 600 mm, ako je grotlo bez pražnica.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 6.4.2.6.2.

grotlo strojarnice
DEFINICIJA: otvor na palubi u području grotlišta strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 224.00.
ENGLESKI: engine hatch

grubi filtar goriva
DEFINICIJA: filtar s uloškom za grubo pročišćivanje goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.06.
ENGLESKI: fuel oil coarse filter

grubi filtar mazivoga ulja
DEFINICIJA: filtar s uloškom za grubo pročišćivanje mazivoga ulja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 712.05.
ENGLESKI: lubricating oil coarse filter

gustoća
DEFINICIJA: omjer mase tvari i obujma
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 280.
ENGLESKI: density
KONTEKST: Centrifugalni čistilac je stroj koji s pomoću centrifugalne sile odvaja tvari različitih gustoća.
VRELO KONTEKSTA: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 277.
NAPOMENA: Mjerna je jedinica gustoće kilogram po kubnome metru.
SIMBOL: ρ

hidraulična kočnica
DEFINICIJA: uređaj za kočenje u motornim vozilima u kojemu se kočna snaga prenosi s pomoću tlaka tekućine
ENGLESKI: hydraulic brake
KONTEKST: Prema načinu na koji se ostvaruje sila kočenja, razlikuju se mehanička, aerodinamička, hidraulična i električna kočnica.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 389.
NAPOMENA: Kočna se snaga prenosi s pedale kočnice na kočne obloge. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *water brake*.

hidraulična naprava
DEFINICIJA: naprava za pritezanje vijaka i matica na hidrauliku
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 62.
ŽARGONIZAM: pumpin
ENGLESKI: hydraulic jack

hidraulična obradba
DEFINICIJA: cijepanje proizvodnih stijena, zasićenih naftom ili plinom, tlakom fluida radi povećavanja njihove propusnosti
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 564.
DOPUŠTENI NAZIV: hidraulično frakturiranje
ENGLESKI: hydraulic fracturing

hidraulični
DEFINICIJA: koji se odnosi na vodu ili drugu tekućinu koja se giba
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: hydraulic
KONTEKST: U slučaju izvlačenja vijka s osovine, ulje se ponovo tlači pumpom među spiralne žljebove, a izvlačenje se postiže korištenjem hidrauličnog alata u matici osovine.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 112.
NAPOMENA: Hidraulični je onaj koji je pokretan vodom ili tekućinom.

hidraulični motor
DEFINICIJA: motor koji snagu dobiva iz stlačenoga fluida i služi za prijenos teških tereta ili za stvaranje gibanja
ENGLESKI: hydraulic engine

hidrostatički tlak
DEFINICIJA: tlak u tekućini prouzročen silom težom
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 162.
ENGLESKI: hydrostatic pressure
NAPOMENA: Hidrostatički tlak ovisi o visini razine tekućine iznad mjesta mjerenja i o gustoći tekućine.

hlađenje stapa
DEFINICIJA: odvođenje topline sa stapa prisilnom cirkulacijom rashladnoga sredstva
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska

knjiga, 1993., 80.
ENGLESKI: piston cooling
KONTEKST: Za teleskopske cijevi za hlađenje stapa, ili za dovod ulja do pokretnih dijelova motora, mora se predvidjeti zaštita od hidrauličnog udara.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.8.1.

honanje
DEFINICIJA: nadzirana završna abrazivna obradba koja se provodi pri malim brzinama i silama rezanja
DOPUŠTENI NAZIV: vlačno glačanje
NEPREPORUČENI NAZIV: honovanje
ENGLESKI: honing
KONTEKST: Honanje je postupak finoga brušenja brusovima finog zrna (3...10) u keramičkom vezivu ili vezivu od umjetne smole.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 726.
NAPOMENA: Brusovi su finoga zrna od 3 do 10.

hrapavost rukavca
DEFINICIJA: oštećenje koje nastaje abrazivnim djelovanjem čvrstih čestica
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 308.
ENGLESKI: journal roughness
KONTEKST: Ako se mjerenjem utvrdi hrapavost rukavca ili osnaka, oni se na mjestu mogu ispolirati kudjeljnim užetom i polirnim voskom (hemp rope and polishing wax).
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 308.
NAPOMENA: Hrapavost rukavca rječe nastaje mehaničkim ili korozijskim djelovanjem.

idealni fluid
DEFINICIJA: fluid za koji se neka stvarna svojstva zanemaruju radi pojednostavnjenja proračuna
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 227.
ENGLESKI: ideal fluid

indeks viskoznosti
DEFINICIJA: broj koji na ljestvici viskoznosti pokazuje reakciju ulja na zagrijavanje
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 536.
ENGLESKI: viscosity index
KONTEKST: Budući da je viskoznost goriva nakon grijača kontrolirani parametar, temperatura zagrijavanja može varirati, ovisno o viskoznosti i indeksu viskoznosti goriva.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 198.

indicirani toplinski stupanj djelovanja
DEFINICIJA: omjer toplinskoga ekvivalenta inducirane snage motora i topline stvarno dovedene motoru
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 211.
ENGLESKI: indicated thermal efficiency

indikatorski dijagram
DEFINICIJA: grafički prikaz promjene tlaka u cilindru stapnoga stroja u ovisnosti o obujmu za jedan radni ciklus
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 310.
DOPUŠTENI NAZIV: indicirani dijagram
ENGLESKI: indicator diagram
KONTEKST: Stvarni proces izgaranja u motoru može se pratiti preko otvorenih ili razvijenih indikatorskih dijagrama (indikatorski dijagrami dobivaju se snimanjem na motoru).
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 94.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *PV diagram*.

indikatorski pipac
DEFINICIJA: zaporni element koji spaja kompresijski prostor cilindra s okolnom atmosferom ili s indikatorom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 122.
ENGLESKI: indicator cock

induktorski elektromotor
DEFINICIJA: sinkroni elektromotor s trajnim magnetima na rotoru
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 185.
ENGLESKI: inductor type synchronous motor

inercijska sila
DEFINICIJA: sila zamišljena prema D'Alembertovu načelu koja djeluje na česticu, usmjerena suprotno ubrzanju ili njegovim sastavnicama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 790.
DOPUŠTENI NAZIV: D'Alembertova sila
ENGLESKI: inertia force
KONTEKST: Ako se sustav giba neinercijski, tj. mijenja brzinu, na tijela unutar sustava djeluju inercijske sile.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 789.

inspektor
DEFINICIJA: stručna osoba koja po nalogu brodara, naručitelja, klasifikacijske ustanove ili drugoga nalogodavca pregledava brod, njegove pogone i uređaje radi utvrđivanja stanja u kojemu se nalaze
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 351.
DOPUŠTENI NAZIV: ekspert; vještak
ENGLESKI: surveyor
KONTEKST: Zaduženi inspektor mora paziti da nova Međunarodna svjedodžba o teretnoj liniji bude ovjeravana istim periodičnim pregledima teretne linije kao i zamijenjena svjedodžba.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 6.1.5.3.3.
NAPOMENA: Inspektor je i osoba kojoj je povjeren nadzor nad gradnjom broda ili ugradbom stroja. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *marine surveyor*.

iscurenje bijele kovine
DEFINICIJA: oštećenje ležajnih blazinica koje se očituje izobličenjem gornjega sloja ili

potpunim rastapanjem zbog djelovanja topline
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A. An English Textbook for Marine Engineers I. 4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet, 2002., 300.
ENGLESKI: wiping
KONTEKST: Pod uvjetom da se ležaj pravilno podmazuje, iscurenje bijele kovine sa sigurnošću se može pripisati pregruboj površini rukavca ili neispravnoj centriranosti osovine.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 304.
NAPOMENA: Iscurenje bijele kovine odnosi se na ležaj.

iskrenje
DEFINICIJA: stvaranje električnoga luka
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 13.
ENGLESKI: arcing
KONTEKST: Brtveni dijelovi brtvenica i dijelovi koji se mogu dodirivati u slučaju decentriranja vratila ili oštećenja ležaja, moraju biti izrađeni od materijala koji ne stvara iskrenje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.1.12.6.
NAPOMENA: Iskrenje se može pojaviti, primjerice, na četkicama motora ili na kontaktu prekidača.

iskrohvatač
DEFINICIJA: naprava u sustavu ispušnih plinova za zadržavanje iskara
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.04.
DOPUŠTENI NAZIV: hvatač iskri; iskrolovka
ENGLESKI: spark arrester
KONTEKST: Prigušivači zvuka i iskrohvatači moraju se smjestiti tako da se mogu čistiti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.6.2.1.

ispad energetičkoga sustava
DEFINICIJA: kvar na glavnome energijskom napajanju broda
DOPUŠTENI NAZIV: raspad elektrosustava
ENGLESKI: blackout

isparivač
DEFINICIJA: uređaj u sklopu generatora slatke vode u kojemu se isparuje morska voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.02.
ENGLESKI: evaporator
KONTEKST: U pojedinim ćelijama može se nalaziti jedan ili više isparivača smještenih po stijenkama prostora, a prijelaz topline obično se pospješuje ventilatorima koji se nalaze ispred isparivača.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 65.

isparivač kotla
DEFINICIJA: isparivač u sekciji kotla u kojemu se isparava voda
DOPUŠTENI NAZIV: evaporator
ENGLESKI: boiler evaporator
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *boiler evaporiser*.

ispiranje
DEFINICIJA: istiskivanje plinova iz cilindra u atmosferu i punjenje cilindra svježim zrakom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 10.
DOPUŠTENI NAZIV: propuhivanje
ENGLESKI: scavenging
KONTEKST: Kod upućivanja ili prije ponovnog upućivanja nakon neuspjelog upućivanja, mora se predvidjeti sredstvo za ispiranje svih dijelova porivne plinske turbine od sakupljenih para tekućeg goriva, ili za ispiranje plinovitog goriva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.8.1.17.

ispiranje cilindra
DEFINICIJA: ispiranje zaostalih ispušnih plinova iz cilindra motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.33.
ENGLESKI: cylinder scavenging

ispiranje sirovom naftom
DEFINICIJA: pranje brodskih tankova sirovom naftom radi uklanjanja taložnih tvari
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 145.
ENGLESKI: crude oil washing
NAPOMENA: Ispiranje sirovom naftom olakšava rad pumpa i povećava kapacitet teretnih tankova.

ispitivanje
DEFINICIJA: niz postupaka koji se provode radi utvrđivanja svojstava materijala ili provjera odgovara li proizvod postavljenim normama
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/cardic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: ogled; pokus; provjera; test; testiranje
ENGLESKI: test
KONTEKST: Ispitivanje je obavljeno montažnom bojom/metodom magnetskog toka.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 247.

ispitivanje rendgenskim zrakama
DEFINICIJA: finostrukturno i grubostrukturno nerazorno ispitivanje materijala kojim se mogu utvrditi pogreške i pukotine u njegovoj unutrašnjosti
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 376.
DOPUŠTENI NAZIV: rendgensko ispitivanje
ENGLESKI: X-ray testing

ispitivanje tvrdoće prema Rockwellu
DEFINICIJA: postupak kojim se utiskivanjem dijamantnoga stošca u materijal mjeri dubina otiska odnosno tvrdoća materijala
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 369.
ENGLESKI: Rockwell hardness test

ispitivanje tvrdoće prema Vickersu
DEFINICIJA: postupak kojim se utiskivanjem dijamantnoga stošca u materijal određuje njegova tvrdoća iz sile pritiska i površine utisnutoga plašta piramide
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov

strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 366.
ENGLESKI: Vickers hardness test

ispitivanje udarom prema Charpyju
DEFINICIJA: postupak za određivanje žilavosti materijala pri udaru u zareznu epruvetu
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 342.
DOPUŠTENI NAZIV: ispitivanje prema Charpyju
ENGLESKI: Charpy test

ispuh
DEFINICIJA: radni takt pri kojemu dolazi do postupnoga izjednačivanja tlaka u cilindru s atmosferskim tlakom, a ispušni plinovi istiskuju se kroz ispušni ventil ili kanal
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 16.
DOPUŠTENI NAZIV: ispušna para
ENGLESKI: exhaust
KONTEKST: Nakon završene ekspanzije u četverotaktnom dizelskom motoru slijedi stapaj ispuha.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 59.
NAPOMENA: Otprilike 30 % toplinske energije stvorene izgaranjem gubi se kroz ispuh. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *spent gas* i *waste gas*.

ispust
DEFINICIJA: ispuštanje tekućine
DOPUŠTENI NAZIV: odljev; odvod
ENGLESKI: drain
KONTEKST: Ne dopušta se slobodan ispust goriva i ulja iz sigurnosnih ventila.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.1.3.5.1.

ispušni cjevovod pogonskoga motora
DEFINICIJA: cjevovod za odvođenje produkata izgaranja pogonskoga motora u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 743.01.
ENGLESKI: main engine exhaust gas piping

ispušni lonac
DEFINICIJA: uređaj u sustavu ispušnih plinova za prigušivanje zvuka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.03.
ENGLESKI: exhaust gas silencer

ispušni plin
DEFINICIJA: plin koji nastaje izgaranjem goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.00.
ENGLESKI: exhaust gas
KONTEKST: Kod velikih propulzivnih motora iz plinske turbine ispušni se plinovi vode u pomoćni kotao na ispušne plinove.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 61.

ispušni takt
DEFINICIJA: dio procesa u cilindru u kojemu se tlak u cilindru postupno izjednačuje s atmosferskim tlakom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska

knjiga, 1993., 16.
DOPUŠTENI NAZIV: ispušni stapaj
ENGLESKI: exhaust stroke

ispušni ventil
DEFINICIJA: ventil kroz koji izgarni plinovi na kraju radnoga takta odlaze u sabirnik ispušnih plinova
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 57.
ENGLESKI: exhaust valve
KONTEKST: Ispušni ventil je ventil koji služi za izlaz ispušnih plinova iz cilindra motora.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.28.

ispuštanje goriva
DEFINICIJA: istjecanje goriva iz tanka ili uređaja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.01.
ENGLESKI: fuel oil drainage

istosmjerna struja
DEFINICIJA: struja stalne vrijednosti koja teče samo u jednome smjeru
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 79.
KRATICA - ENGLESKI: dc
ENGLESKI: direct current
KONTEKST: Položaj četkica u strojevima istosmjerne struje treba biti vidljivo i trajno označen, pri čemu strojevi moraju u svim pogonskim uvjetima raditi s nepromjenljivim položajem četkica.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.10.2.5.

istosmjerni generator
DEFINICIJA: generator istosmjerne struje za pretvorbu mehaničke energije u električnu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 250.
ENGLESKI: direct current generator

izbrazdanost
DEFINICIJA: koncentrično kružno oštećenje ležajnih blazinica prouzročeno tvrdim česticama
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A. An English Textbook for Marine Engineers I. 4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet, 2002., 299.
ENGLESKI: scoring
KONTEKST: Uzroci izbrazdanosti moraju se pronaći i otkloniti.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 302.
NAPOMENA: Izbrazdanost se odnosi na površinu ležaja.

izgaranje
DEFINICIJA: sagorijevanje goriva u cilindru
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 15.
ENGLESKI: combustion
KONTEKST: Izgaranje je egzotermni proces oksidacije goriva pri kojem se razvija ogrjevna toplina.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom,

1977., 237.
NAPOMENA: Pri izgaranju se stvaraju visokotlačni plinovi. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *burning*.

izgarna komora
DEFINICIJA: zatvoreni prostor između čela stapa i glave motora za vrijeme izgaranja
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: komora izgaranja; prostor izgaranja
ENGLESKI: combustion chamber
KONTEKST: .

izmjenična struja
DEFINICIJA: struja koja u pravilnim vremenskim razmacima izmjenjuje jednaka pozitivna i negativna polurazdoblja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 842.
KRATICA - ENGLESKI: ac
ENGLESKI: alternating current
KONTEKST: Izmjenični generator je stroj za stvaranje izmjeničnoga napona i izmjenične struje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 250.

izmjenični generator
DEFINICIJA: generator izmjeničnoga napona i izmjenične struje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 250.
DOPUŠTENI NAZIV: alternator
ENGLESKI: alternator; alternating-current generator; synchronous generator

izmjenični kolektorski elektromotor
DEFINICIJA: jednofazni ili trofazni elektromotor na izmjeničnu struju s kolektorom i s mogućnošću mijenjanja brzine vrtnje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 186.
ENGLESKI: AC commutator machine

izmjerena vrijednost
DEFINICIJA: vrijednost dobivena mjerenjem
ENGLESKI: measured value
KONTEKST: Izmjerene vrijednosti unose se kao ukupno istrošenje u odnosu na novu košuljicu (total wear from original) i kao srednje istrošenje (mean rate of wear) u odnosu na zadnje mjerenje.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 233.

izobličenje
DEFINICIJA: nepoželjna promjena u odnosu na izvorni oblik
DOPUŠTENI NAZIV: iskrivljenje; iskrivljenost
ENGLESKI: deformation
NAPOMENA: Riječ je o izobličenju zbog topline koja nastaje pri zavarivanju. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *distortion*.

izolacija
DEFINICIJA: zaštita oblaganjem materijalom koji sprečava prelazak topline, zvuka ili električne struje
ENGLESKI: insulation
KONTEKST: Zaštitni vodič je električni vodič koji pri proboju izolacije u instalaciji ili jednom od priključenih trošila, zajedno s drugim zaštitnim

uređajima, sprečava pojavu previsokoga dodirnog napona.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 969.

izolacijska tekućina
DEFINICIJA: ulje mineralnoga ili sintetičkoga podrijetla koje služi za izoliranje dijelova pod naponom, odvođenje topline i gašenje električnoga luka
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 870.
ENGLESKI: insulating liquid

izolator
DEFINICIJA: tvar koja pruža velik otpor provođenju električne struje
DOPUŠTENI NAZIV: dielektrik
ENGLESKI: insulator
KONTEKST: Poluvodič je tvar kojoj je električna provodnost izrazito manja od provodnosti vodiča, a veća od provodnosti izolatora.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 666.

izvanbrodski motor
DEFINICIJA: pogonski motor smješten na vanjskoj strani broda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 628.00.
ŽARGONIZAM: foribordo
ENGLESKI: outboard motor
KONTEKST: Svi čamci s unutarnjim motorom ili čamci s izvanbrodskim motorom snage veće od 25 kW /.../, moraju imati odobreni ručni aparat za gašenje požara klase AB ili ABE, koji sadrži 2 kg sredstava za gašenje.
(Pravila za gradnju čamaca, 1988)
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 4.1.1.1.

jamčevni strojar
DEFINICIJA: strojarski inženjer ili pomorski strojar koji tijekom jamčevnoga roka prati rad pogonskih strojeva i uređaja na brodu
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 234.
DOPUŠTENI NAZIV: garantni strojar
ENGLESKI: guarantee engineer

jednodijelno koljenasto vratilo
DEFINICIJA: koljenasto vratilo izrađeno od jednoga komada za sve cilindre
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 104.
ENGLESKI: solid-forged crankshaft

jednoradni motor
DEFINICIJA: motor kod kojega se radni proces obavlja samo s jedne strane stapa ili klipa
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.02.
ENGLESKI: single acting engine
KONTEKST: Četverotaktni jednoradni motor ima samo jedan radni tlak za dva okretaja koljenastog vratila, odnosno 4 hoda stapa.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 108.

jednostupanjska turbina
DEFINICIJA: turbina koja se sastoji od samo jednoga reda sapnica i jednoga reda lopatica
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović,

D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 29.
ENGLESKI: single-stage turbine
KONTEKST: Curtisovo kolo postavlja se kao prvi stupanj višestupanjske turbine jer proradi nekoliko puta veći toplinski pad od jednostupanjske turbine.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 64.

kabel
DEFINICIJA: izolirani električni vod s jednim vodičem ili više njih unutar zajedničkoga plašta
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 349.
ENGLESKI: cable
KONTEKST: Ne zahtijeva se zaštita strujnog kruga napajanja razdjelnika, ako svi odlazeći strujni krugovi imaju vlastitu zaštitu od preopterećenja, i ako je napojni kabel dimenzioniran za najveću radnu struju.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.8.1.1.

kaljenje
DEFINICIJA: toplinska obradba brzim hlađenjem kaljivih čelika
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 393.
ENGLESKI: hardening
KONTEKST: Staklene ploče za brodske prozore moraju biti izrađene od kristalnog stakla, a kaljenje mora biti izvedeno u vertikalnim pećima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 24.3.7.3.2.
NAPOMENA: Pri kaljenju se stvara posebno tvrda građa. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *quenching*.

kaljuža
DEFINICIJA: donji dio brodskoga skladišta, tankova i strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 28.
DOPUŠTENI NAZIV: kaljužnica; ston
ŽARGONIZAM: santina
ENGLESKI: bilge
KONTEKST: Na tankerima se kaljuža prostorija pumpi tereta mora prazniti s pomoću posebnih pumpi ili ejektora smještenih u samim prostorijama pumpi tereta.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.2.1.7.
NAPOMENA: Engleski naziv najčešće se upotrebljava u množini: *bilges*.

kaljužna pumpa
DEFINICIJA: pumpa koja služi za pražnjenje kaljužnih zdenaca
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 803.01.
PREDLOŽENI NAZIV: kaljužna crpka
ENGLESKI: bilge pump
KONTEKST: Kaljužne pumpe mogu biti stapne ili centrifugalne sa samousisnim uređajem.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 176.

kaljužna voda
DEFINICIJA: mješavina iscurenih tekućina u najnižim prostorima broda koja se više ne može

upotrijebiti
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 800.00.
ENGLESKI: bilge water
KONTEKST: Kaljužna pumpa ili pumpa opće službe služe za pražnjenje kaljuže iz zdenca koja se dalje može voditi do sabirnog tanka kaljužne vode.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 174.

kaljužni zdenac
DEFINICIJA: zdenac za prikupljanje fluida razlivenih po pokrovu dvodna
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 262.01.
ENGLESKI: bilge well
KONTEKST: Kaljuža strojarnice sakuplja se u kaljužnim zdencima.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 174.

kaskadni generator
DEFINICIJA: generator veoma visokoga istosmjernog napona
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 250.
ENGLESKI: Cockroft-Walton generator
NAPOMENA: Visoki istosmjerni napon nastaje ispravljanjem i uvišestručivanjem s pomoću kondenzatora.

katoda
DEFINICIJA: negativna elektroda u elektrolitskome članku
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 369.
DOPUŠTENI NAZIV: negativna elektroda
ENGLESKI: cathode
KONTEKST: Suprotna elektroda anodi je katoda.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 29.

kavezni elektromotor
DEFINICIJA: elektromotor asinkrone izvedbe koji ima rotorski namotaj u obliku kaveza
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 305.
ENGLESKI: cage motor
KONTEKST: Kavezni elektromotor je kratko spojeni asinkroni stroj s rotorskim namotom u obliku kaveza.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 305.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *squirrel-cage motor*.

kavezni namotaj
DEFINICIJA: namotaj rotora asinkronoga elektromotora sastavljen od vodljivih štapova čiji su krajevi na objema stranama spojeni vodljivim prstenovima ili pločama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 538.
DOPUŠTENI NAZIV: kavezni namot
ENGLESKI: cage winding

kavitacija
DEFINICIJA: stvaranje mjehurića na krilu propelera ili oko rotora pumpe

zbog čega materijal erodira
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 272.
ENGLESKI: cavitation
KONTEKST: Na brodskim propelerima nastaje kavitacija na mjestima gdje naglo poraste brzina tekućine, a to je na krilima propelera.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 142.
NAPOMENA: Kavitacija prouzročuje i slabiji radni učinak.

kemijska energija
DEFINICIJA: unutarnja energija pohranjena u tvari na atomskoj razini
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.
ENGLESKI: chemical energy
KONTEKST: Energija se pojavljuje kao mehanička, električna, kemijska, nuklearna i dr.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.

kemijska obradba
DEFINICIJA: utiskivanje kemikalija u proizvodne, naftom ili plinom zasićene stijene radi povećavanja njihove propusnosti ili razbijanja emulzija nafte i vode
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 564.
ENGLESKI: chemical treatment

kemijska pjena
DEFINICIJA: pjena za gašenje požara čiji su mjehurići ispunjeni ugljikovim dioksidom
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 34.
ENGLESKI: chemical foam

kinematička viskoznost
DEFINICIJA: omjer između dinamičke viskoznosti i gustoće fluida koji je mjera otpora prema tečenju pod djelovanjem vlastite mase
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 536.
ENGLESKI: kinematic viscosity
KONTEKST: Za kinematičku viskoznost ponekad se upotrebljava jedinica stoks (St) odnosno centistoks (cSt), prema fizičaru Stokesu.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 152.
NAPOMENA: Kinematička viskoznost određuje se s pomoću viskozimetra.
SIMBOL: ν

kinetička energija
DEFINICIJA: mehanička energija tijela pri gibanju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 200.
DOPUŠTENI NAZIV: energija gibanja
ENGLESKI: kinetic energy

kiselinska obradba
DEFINICIJA: utiskivanje solne ili fluorovodične kiseline ili drugih kiselina ili njihovih mješavina radi povećavanja propusnosti naftnih ili plinskih proizvodnih stijena
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 564.
ENGLESKI: acid treatment

klasa
DEFINICIJA: zadovoljavajući stupanj konstrukcijskih i drugih sigurnosnih svojstava broda
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 113.
ENGLESKI: class
KONTEKST: Ako se zatraži klasa za već sagrađeni brod, klasifikacijskom se društvu moraju dostaviti na odobrenje glavni konstruktivni nacrti kao i potvrda o svojstvima osnovnog materijala koji je bio upotrijebljen za gradnju trupa, pogonskog postrojenja i uređaja.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 332.
NAPOMENA: Klasu brodu priznaje i svjedodžbom potvrđuje ovlašteni klasifikacijski zavod.

klasifikacijsko društvo
DEFINICIJA: ovlaštena organizacija pod čijim se nadzorom obavlja gradnja ili održavanje brodova radi dodjeljivanja svjedodžbe o klasi
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 114.
ENGLESKI: classification society
KONTEKST: Najmanji broj i vrstu doknadnih dijelova određuju klasifikacijska društva na temelju dužine putovanja broda.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 207.

klimatizacija
DEFINICIJA: održavanje temperature i vlage zraka u zatvorenoj prostoriji u granicama željenih vrijednosti
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 286.
ENGLESKI: air-conditioning
KONTEKST: Klimatizacija je postupak potreban da se zrak učini prikladnim za određenu upotrebu, kako za disanje putnika i posade, tako za grijanje ili ohlađivanje prostorija posade.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 69.

klin
DEFINICIJA: oruđe koje služi za podizanje ili kao spojni element za rastavljivu vezu između strojnih dijelova
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 382.
ŽARGONIZAM: kunj
ENGLESKI: wedge
KONTEKST: Budući da je opterećenje na savijanje klina u spoju znatno, potrebno je klin okrenuti dužom osi u smjer djelovanja sile.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 128.
NAPOMENA: Klin može biti prizmatičnoga, zašiljenoga ili skošenoga oblika.

klip
DEFINICIJA: potisni element stapnoga stroja s duljinom plašta većom

od promjera koji pomicanjem u cilindru mijenja obujam prostora omeđenoga stijenkama cilindra i čelom stapa
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 828.
ŽARGONIZAM: pišton
ENGLESKI: piston
KONTEKST: Klip je dio motora koji se kreće u cilindru i na koji djeluje tlak plinova izgaranja, a koji prenosi komponentu sile okomitu na stijenku cilindra.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.17.
NAPOMENA: Za isti engleski izraz (*piston*) postoje dva hrvatska naziva: klip (kada je duljina plašta veća od promjera) i stap (kada je duljina plašta jednaka promjeru ili manja od njega).

klipna pumpa
DEFINICIJA: pumpa s klipom koji služi za dobavu tekućine pri usisu i tlačenju
PREDLOŽENI NAZIV: klipna crpka
ENGLESKI: plunger pump
KONTEKST: Klipne pumpe su za razliku od stapnih samo jednoradne zato što se usisavanje i tlačenje tekućine obavlja volumenom klipa.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 39.
NAPOMENA: Klip se pravocrtno giba u prostoru.

klizna staza
DEFINICIJA: dio kućišta motora po kojemu klizi klizna stopa i koji preuzima sastavnicu sile okomitu na os cilindra
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.22.
ENGLESKI: crosshead guide
KONTEKST: Druga grana cjevovoda ide od automatskog filtera na usis pumpe koja ulje pod tlakom dovodi na klizne staze, križne glave, ležaje ojnica kroz razvodnu cijev iz koje se napajaju pojedine zglobne cijevi do križnih glava.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 165.

klizna stopa
DEFINICIJA: vodilica križne glave
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.21.
ENGLESKI: guide shoe
KONTEKST: Sustav ulja srednjeg tlaka napaja križne glave, ležajeve ojnice, klizne stope te sustav upravljanja motora.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 165.

klizni ležaj
DEFINICIJA: strojni element koji se upotrebljava za nošenje, vođenje ili oslanjanje pokretnih dijelova na nepokretne i čije se blazinice u mirovanju izravno dodiruju s kliznim plohama rukavca
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 652.
ENGLESKI: slide bearing
KONTEKST: Klizni ležaji podijeljeni su, s obzirom na smjer djelovanja sila, na radijalne i aksijalne.

VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 277.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *sliding bearing*, *plain bearing* i *sleeve bearing*.

ključ
DEFINICIJA: alat kojim se sastavljaju i rastavljaju vijčani spojevi
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 386.
ENGLESKI: spanner; wrench
KONTEKST: Ključevi su alat kojim se pritežu, skidaju ili pridržavaju matice ili glave vijaka.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 194.
NAPOMENA: Naziv *spanner* upotrebljava se na području Velike Britanije, a nazivi *wrench*, *nut spanner* i *screw-wrench* na području SAD-a.

kočnica
DEFINICIJA: uređaj koji sprečava pokretanje drugoga uređaja ili njegova dijela iz osnovnoga položaja u kojemu miruje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 389.
DOPUŠTENI NAZIV: ustavljača
ENGLESKI: brake
KONTEKST: Prema načinu na koji se ostvaruje sila kočenja, razlikuju se mehanička, aerodinamička, hidraulična i električna kočnica.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 389.

koeficijent
DEFINICIJA: omjer dviju različitih mjernih veličina koje su u određenim uvjetima razmjerne
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 390.
ENGLESKI: coefficient
KONTEKST: Ako na štoperu ima elemenata lanca ili užeta, pri djelovanju sile jednake dvostrukoj masi sidra, koeficijent sigurnosti u odnosu na prekidnu silu lanca ili užeta mora iznositi najmanje pet.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.3.5.1.2.

kolutni elektromotor
DEFINICIJA: elektromotor asinkrone izvedbe s trofaznim namotajem na rotoru koji je spojen ili kratko spojen s otpornicima za regulaciju brzine vrtnje preko kliznih kolutova po kojima klize četkice
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 187.
DOPUŠTENI NAZIV: kliznokolutni elektromotor
ENGLESKI: slip ring induction motor

koljenasto vratilo
DEFINICIJA: glavni rotacijski element motora koji prenosi rad iz cilindra na osovinu motora rezultirajućim zakretnim momentom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 104.
DOPUŠTENI NAZIV: radilica
ENGLESKI: crankshaft
KONTEKST: Zamašnjak je rotirajuće kolo za ujednačenje rada motora smješteno na koljenastom vratilu.

VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.29.

komora

DEFINICIJA: zatvoreni prostor u stroju, kotlu ili uređaju
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 59.
DOPUŠTENI NAZIV: prostor
ENGLESKI: chamber
KONTEKST: Mora se spriječiti mogućnost dovoda goriva u komoru izgaranja za vrijeme mirovanja stroja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 8.10.3.

komparator

DEFINICIJA: mjerilo duljine s dvjema mjernim plohama od kojih je jedna čvrsta, a druga pomična
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 71.
ENGLESKI: dial gauge
KONTEKST: Na označenim mjernim točkama koje se nalaze nasuprot osnacu koljena (crank pin) postavlja se komparator (dial gauge) koga na mjestu drži opruga.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 237.

kompenzator

DEFINICIJA: strojni element kojim se smanjuju ili poništavaju vibracije
ENGLESKI: compensator
KONTEKST: Cjevovodi na palubi i u tankovima tereta moraju biti dobro učvršćeni i imati kompenzatore.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.4.2.5.

kompresijski prostor

DEFINICIJA: prostor nad stapom kada se stap nalazi u gornjoj mrtvoj točki
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
ENGLESKI: compression space
KONTEKST: Raspršivači služe za raspršivanje mlazova goriva u kompresijskom prostoru cilindra motora.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 73.

kompresijski takt

DEFINICIJA: dio procesa u cilindru pri kojemu dolazi do stlačivanja čistoga zraka na temperaturu koja mora biti viša od temperature ili jednaka temperaturi samozapaljenja ubrizganoga goriva
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 15.
DOPUŠTENI NAZIV: kompresijski stapaj
ENGLESKI: compression stroke

kompresor

DEFINICIJA: stroj za dobavljanje plinova ili pare pri visokim dobavnim tlakovima
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 234.
ENGLESKI: compressor
KONTEKST: Kompresori usisavaju zrak iz strojarnice i tlače ga u zračne spremnike.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove

brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 122.

kompresor zraka
DEFINICIJA: kompresor za tlačenje zraka na tlak viši od atmosferskoga
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 730.03.
ENGLESKI: air compressor
KONTEKST: Glavni kompresori zraka rade na načelu dvostupanjske kompresije s međuhlađenjem, što znači da se sastoje od dva stupnja između kojih je rashladnik.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 122.

kompresor zraka za instrumente
DEFINICIJA: kompresor u sustavu stlačenoga zraka za instrumente kod pneumatskih uređaja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 734.01.
ENGLESKI: instrument air compressor

kompresor zraka za upućivanje
DEFINICIJA: kompresor u sustavu zraka za upućivanje motora koji tlači u spremnik zraka stvarajući visoki tlak zraka za upućivanje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.04.
DOPUŠTENI NAZIV: kompresor uputnoga zraka
ENGLESKI: starting air compressor

koncentracija
DEFINICIJA: udio neke tvari u smjesi ili otopini izražena u jedinici mase ili obujma
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 404.
ENGLESKI: concentration
KONTEKST: Kad je na izlazu koncentracija zapaljivih para smanjena na 30 % vrijednosti najniže zapaljive koncentracije, tada se otplinjavanje tankova može obavljati s razine palube tereta.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.5.2.2.1.
NAPOMENA: Naziv koncentracija najčešće se odnosi na homogene tekuće ili čvrste smjese. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *accumulation*.

kondenzat
DEFINICIJA: voda nastala kondenzacijom pare
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 750.01.
ENGLESKI: condensate
KONTEKST: Kondenzat pare za grijanje mora se voditi kroz kontrolnu posudu opremljenu kontrolnim staklom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 8.3.5.

kondenzator
DEFINICIJA: izmjenjivač topline u kojemu se vodena para pretvara u tekućinu
ENGLESKI: condenser
KONTEKST: Para koja izlazi iz turbine turbogeneratora kondenzira se u pomoćnom kondenzatoru koji se hladi morskom vodom pomoću vlastite rashladne pumpe.

VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 86.

kondenzator pare

DEFINICIJA: kondenzator u kojemu se jedna od struja zgušnjuje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 407.
ENGLESKI: steam condenser
KONTEKST: Pomoćna pumpa radi samo u luci gdje je njezin kapacitet dovoljan za rashlađivanje kondenzatora pare i manje opterećenih rashladnika slatke vode.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 113.

kondenzatorski elektromotor

DEFINICIJA: elektromotor jednofazne asinkrone izvedbe s kondenzatorom spojenim u seriju s namotajima pomoćne faze i kaveznim rotorom
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 187.
ENGLESKI: capacitor start induction motor

konstrukcijski čelici

DEFINICIJA: ugljikovi čelici od kojih se izrađuju čelične konstrukcije i sastavni dijelovi strojeva
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 406.
DOPUŠTENI NAZIV: građevni čelici
ENGLESKI: structural steels
KONTEKST: Čelici za poboljšanje, sitnozrnati konstrukcijski čelici, čelici za rad na niskim temperaturama i nehrđajući čelici moraju se provjeriti u kombinaciji s postupkom zavarivanja i dodatnim materijalom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 26.3.1.4.
NAPOMENA: Konstrukcijski čelici jesu čelici sa sadržajem C < 0,6 % ili legirani uglavnom magnezijem, silicijem, kromom, molibdenom i vanadijem.

kontrolni tank

DEFINICIJA: tank u kojemu se provjerava čistoća kondenzata prije ulaska u mlaki zdenac
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.10.
DOPUŠTENI NAZIV: kontrolna posuda
PREDLOŽENI NAZIV: nadzorni tank
ENGLESKI: observation tank
KONTEKST: Ako je predviđeno zagrijavanje sirovog ulja parom ili vrelom vodom, odvodne cijevi od serpentina za zagrijavanje moraju se voditi u poseban kontrolni tank koji se nalazi na jednom od navedenih mjesta.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.8.11.3.

konjska snaga

DEFINICIJA: zastarjela jedinica za snagu jednaka radu od 75 kilopondmetara u jednoj sekundi
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 413.
KRATICA - HRVATSKI: KS
KRATICA - ENGLESKI: Hp
ENGLESKI: horsepower
KONTEKST: Konjska snaga je zastarjela mjerna jedinica snage, izvan svih sustava.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon:

A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 413.
NAPOMENA: 1 konjska snaga = 0,73549875 kilovata. Umjesto konjske snage danas je u uporabi jedinica kilovat (kW).

koračni elektromotor
DEFINICIJA: elektromotor koji digitalne električne impulse pretvara u mehaničke zakrete osovine rotora
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 187.
ENGLESKI: step motor

korijen lopatice
DEFINICIJA: najniža točka lopatice koja ulazi u utor rotora
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 69.
ENGLESKI: blade root
NAPOMENA: Korijen lopatice služi za pričvršćivanje lopatice i u obliku je slova T ili nazubljen.

korijen navoja
DEFINICIJA: najniža točka navoja
ENGLESKI: thread root
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *screw thread root*.

kormilarnica
DEFINICIJA: prostorija u kojoj je smještena oprema za navigaciju i kormilarenje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 540.81.
ENGLESKI: wheelhouse
KONTEKST: Za prozore kormilarnice mora se upotrijebiti žilavo sigurnosno ili neko drugo jednakovrijedno staklo.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 6.7.2.1.10.

kormilarski uređaj
DEFINICIJA: uređaj za upravljanje u kojemu su sredstvo za neposredno zakretanje, pogon i prijenosnici
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 403.00.
ENGLESKI: steering gear
KONTEKST: Danas su na brodovima najrašireniji elektrohidraulički kormilarski uređaji.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 132.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *rudder machinery*, *steering arrangement* i *steering mechanism*.

korozija
DEFINICIJA: namjerni kemijski ili elektrokemijski utjecaj na tvar pri kojemu se mijenja njezina građa od površine prema unutrašnjosti
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 735.
ZASTARJELI NAZIV: ojedanje
ENGLESKI: corrosion
KONTEKST: Radi zaštite od korozije, s unutarnje su strane statvene cijevi mjedeni tuljci s ugrađenim ležajevima propelerske osovine i brtvenicama.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 830.

korozija ležajeva
DEFINICIJA: oštećenje ležajnih blazinica zbog kemijskih reakcija koje nastaju miješanjem mazivoga ulja s vodom ili kiselinama
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A. An English Textbook for Marine Engineers I. 4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet, 2002., 307.
ENGLESKI: bearing corrosion

košuljica motora
DEFINICIJA: kovinski tuljac koji se utiskuje u cilindarski blok i u kojemu se giba klip
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 67.
DOPUŠTENI NAZIV: košuljica cilindra
ENGLESKI: cylinder liner

kotao
DEFINICIJA: velika posuda za zagrijavanje ili destilaciju vode
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 418.
DOPUŠTENI NAZIV: generator pare; parogenerator
ENGLESKI: boiler
KONTEKST: Para se proizvodi u kotlovima.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 83.
NAPOMENA: Suvremeni kotlovi zbog složenosti konstrukcije nazivaju se generatori pare. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *steam generator*.

kotao na ispušne plinove
DEFINICIJA: kotao u kojemu se za zagrijavanje upotrebljava toplina ispušnih plinova motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 646.00.
DOPUŠTENI NAZIV: utilizator; utilizacijski generator pare na ispušne plinove
ENGLESKI: exhaust-gas boiler; waste-heat boiler
KONTEKST: Para za pogon dobiva se u kotlovima na ispušne plinove koji za tu svrhu imaju ugrađeni pregrijač jer turbogeneratori koriste pregrijanu paru.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 128.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *exhaust boiler*, *exhaust-gas fired boiler*, *exhaust-gas fired steam boiler* i *exhaust-gas unit*.

kotva
DEFINICIJA: kovinska jezgra unutar električnoga namotaja
ENGLESKI: armature
KONTEKST: Kotva je pomični dio elektromagneta u nekome mehanizmu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 418.
NAPOMENA: Za uporabu uz istosmjernu struju kotva je od punoga čelika, a za izmjeničnu je složena od tankih limova.

kotveni vijak
DEFINICIJA: vijak koji povezuje temeljnu ploču, stalak i blok cilindra
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 62.
DOPUŠTENI NAZIV: sidreni vijak
ENGLESKI: tie-bolt
KONTEKST: Za dugačke kotvene vijke koji su izloženi velikom naprezanju,

pojedini su proizvođači zamijenili produljeni ključ (extended spanner), pa čak i momentni ključ (torque wrench) s hidrauličnim uređajem za pritezanje vijaka (hydraulic loaded tensioning gear).
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 207.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *tierod*.

kovitlanje
DEFINICIJA: prolazno elastično gibanje strojnoga dijela na kojemu se naglo smanji opterećenje ili dinamička pobuda
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
ENGLESKI: whip

kritična masa
DEFINICIJA: najmanja masa tvari potrebna za održavanje lančane reakcije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 473.
ENGLESKI: critical mass
KONTEKST: Kritična masa ovisi o fisibilnom nuklidu i njegovu udjelu u tvari.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 473.
NAPOMENA: Lančana reakcija pokreće se u tvari koja sadržava fisibilne nuklide.

križna glava
DEFINICIJA: mehanizam za preuzimanje sile koju prenosi stap i za prijenos preko ojnice na koljenasto vratilo
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 102.
ZASTARJELI NAZIV: križnik; unakrsnica
ENGLESKI: crosshead
KONTEKST: Križna glava je dio motora koji povezuju stapajicu i ojnicu, preko kojeg se pravocrtno kretanje stapajice pretvara u njihajuće ojnice.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.20.

krma
DEFINICIJA: stražnji dio broda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.02.
ENGLESKI: stern
KONTEKST: Duljina preko svega je duljina između krajnjih točaka trupa odnosno nadgrađa broda na pramcu i krmi.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 120.53.

krmena statva
DEFINICIJA: krajnji stražnji nosivi element u središnjici broda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 214.00.
ENGLESKI: stern frame
KONTEKST: Statvena cijev se proteže od prednje pregrade krmenog pika do kraja krmene statve.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove

brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 107.

krmeni pik

DEFINICIJA: vodonepropusni prostor između stražnje nepropusne pregrade i krme
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 9.
PREDLOŽENI NAZIV: krmeni vrh
ENGLESKI: aft peak
KONTEKST: Statvena cijev se proteže se od prednje pregrade krmenog pika do kraja krmene statve.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 107.

krutina

DEFINICIJA: tvar koja ne teče pri umjerenome naprezanju
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: kruta tvar
ENGLESKI: solid
NAPOMENA: Krutina se odupire silama koje je nastoje deformirati i zadržava svoj oblik.

krutište

DEFINICIJA: temperatura pri kojoj ulje više ne teče
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 679.
DOPUŠTENI NAZIV: točka zgušnjavanja
ENGLESKI: solidifying point

kućište

DEFINICIJA: dio stroja ili uređaja u koji se smještaju njihovi dijelovi kako bi se mogli pričvrstiti u nekome položaju, zaštititi od udaraca, oštećenja, vlage ili prašine
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 432.
NEPREPORUČENI NAZIV: karter
ENGLESKI: casing
KONTEKST: Ulazna strana kućišta ventila spojena je na cjevovod ili spremnik pod tlakom.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 57.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *box*, *case* i *housing*.

kućište ispušnoga ventila

DEFINICIJA: kućište u kojemu su smješteni prsten sjedišta, vreteno, vodilica vretena i opruga
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.
ENGLESKI: exhaust valve cage
KONTEKST: Nekima to isto polazi za rukom i za kućišta ispušnih ventila (exhaust valve cage).
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 206.

kućište ležaja

DEFINICIJA: kućište od sivoga lijeva ili čelika u koje se postavljaju blazinice
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 55.
DOPUŠTENI NAZIV: ležajno kućište
ENGLESKI: bearing housing
KONTEKST: Kućište ležaja se

pričvršćuje za podlogu vijcima koji se provuku kroz provrte na stopalu.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Strojni elementi 1. 14. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1996., 278.

kućište motora
DEFINICIJA: prostor između temeljne ploče i cilindara u kojemu se kreće stapni mehanizam
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 96.
ŽARGONIZAM: karter
ENGLESKI: engine crankcase
KONTEKST: Kućište motora je konstrukcija oblikovana pomoću stalaka i čeličnih steznih ploča.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 60.

kuglični ležaj
DEFINICIJA: ležaj u kojemu su kotrljajući elementi kuglice
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
ENGLESKI: ball bearing
KONTEKST: Jednoredan poprečni kuglični ležaj najviše se primjenjuje na svim područjima općeg strojarstva.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 295.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *spherical bearing*.

kupka
DEFINICIJA: kada u koju se nešto uranja radi kakva tehnološkog postupka
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/cardic.htm
ENGLESKI: bath
KONTEKST: Uljna kupka sastoji se u djelomičnom ili potpunom uranjanju dijelova u ulje, i to u koritu zatvorenoga nepropusnog kućišta.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 271.

kutna brzina
DEFINICIJA: središnji kut opisan u jedinici vremena
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 9.
ENGLESKI: angular velocity
KONTEKST: Pokazana kutna brzina ne smije odstupati od stvarne kutne brzine broda više od 0,5 o/min, plus 5% pokazane kutne brzine broda.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 16.3.15.10.
SIMBOL: ω

kvrga
DEFINICIJA: izbojak na razvodnoj osovini koji se upotrebljava za pretvaranje kružnoga u pravocrtno gibanje podizača ventila i valjka pumpe goriva
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993.
DOPUŠTENI NAZIV: brijeg; grba
ENGLESKI: cam
KONTEKST: Kada se pilot-ventil nađe na izrezu kvrge, omogućit će strujanje zraka kroz cijev u prostor iznad stapalca uputnog ventila.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 151.

lako gorivo
DEFINICIJA: derivat nafte s viskoznošću do 130 mm^2/s pri 50 °C
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.01.
ENGLESKI: light fuel oil
KONTEKST: Rafinati do temperature vrelišta od 150 °C nazivaju se laki rafinati ili laka goriva, a iznad te temperature teški rafinati ili teška goriva.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 33.

laminarno strujenje
DEFINICIJA: strujenje u kojemu se čestice gibaju tankim slojevima koji kližu jedan po drugome bez miješanja
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 165.
DOPUŠTENI NAZIV: laminarni protok
ENGLESKI: laminar flow
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *viscous flow*.

lančani prijenos
DEFINICIJA: prijenos s koljenastoga vratila na razvodnu osovinu s pomoću lanca
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 112.
DOPUŠTENI NAZIV: lančani pogon
ENGLESKI: chain drive

lemljenje
DEFINICIJA: spajanje kovinskih dijelova s pomoću lema kao dodatne tvari
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 710.
ŽARGONIZAM: letovanje; lotanje
ENGLESKI: soldering
KONTEKST: Spajanje naglavka na cijev obavlja se lemljenjem žicom od srebra koja se ubacuje u utor.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.

lepanje
DEFINICIJA: konačna obradba izratka s pomoću kromova oksida, praha korunda ili dijamanta
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 726.
DOPUŠTENI NAZIV: glačanje; uglačavanje
ENGLESKI: lapping
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *lap*.

leteći ležaj
DEFINICIJA: ležaj na dnu ojnice koji se spaja na rukavac
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 448.
DOPUŠTENI NAZIV: donji ležaj ojnice; ležaj donje glave ojnice
ENGLESKI: big end bearing
KONTEKST: Dvodijelna ojnica je strojni dio koji se sastoji od tijela ojnice izlivenoga ili iskovanoga zajedno s gornjim dijelom kućišta letećega ležaja.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 23.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *bottom end bearing*, *large end bearing* i *lower end bearing*.

ležaj
DEFINICIJA: strojni element koji se upotrebljava za nošenje, vođenje ili oslanjanje pokretnih dijelova na nepokretne dijelove
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 448.
DOPUŠTENI NAZIV: ležište; uporišna površina
ENGLESKI: bearing
KONTEKST: Ventil ne smije predugo biti zatvoren jer se sva energija, koju lopatice predaju tekućini, troši na zagrijavanje tekućine, pa bi moglo doći do oštećenja brtvi i ležajeva.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 46.

ležajna blazinica
DEFINICIJA: unutarnji dio ležaja lijevan od čeličnoga lijeva, sivoga lijeva ili slitine bakra
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 57.
DOPUŠTENI NAZIV: blazinica ležaja
ENGLESKI: bearing shell
KONTEKST: Izbrazdanost je oštećenje ležajnih blazinica u obliku koncentričnih krugova koje nastaje zbog prisutnosti tvrdih čestica.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A. An English Textbook for Marine Engineers I. 4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet, 2002., 299.

lijeva strana
DEFINICIJA: lijevi dio broda, u strojarnici i po boku broda gledano od krme prema pramcu u smjeru vožnje
ENGLESKI: port side
KONTEKST: Vrijednosti se očitavaju u uzdužnom smjeru broda (F-fore; A-aft) i poprečnom smjeru, dakle prema lijevoj odnosno desnoj strani broda (P-port; Starboard).
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 233.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *portside*.

lijevano željezo
DEFINICIJA: slitina željeza i 2 – 2,3 % ugljika
DOPUŠTENI NAZIV: sivi lijev
ŽARGONIZAM: ingot
ENGLESKI: cast iron
KONTEKST: Okviri brodskih okana ne smiju biti od nemetalnih materijala, a za okna smještena ispod palube nadvođa okviri ne smiju biti niti od običnog lijevanog željeza.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.2.1.5.

linearna deformacija
DEFINICIJA: razlika između mjerila duljina i jedinice u određenoj točki u zadanome smjeru
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 136.
DOPUŠTENI NAZIV: deformacija duljina
ENGLESKI: linear distortion

linearni elektromotor
DEFINICIJA: elektromotor izmjenične sinkrone ili asinkrone izvedbe u kojemu se pokretni dio giba uzduž linije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 188.
ENGLESKI: linear motor

linijska struja
DEFINICIJA: struja koja prolazi jednim vodičem trofazne linije
ENGLESKI: line current
KONTEKST: Linijski vodič je električni vodič kojim protječe linijska struja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.

linijski vodič
DEFINICIJA: električni vodič kojim protječe linijska struja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: line conductor

lom
DEFINICIJA: prekid u strukturi materijala
DOPUŠTENI NAZIV: puknuće
ENGLESKI: breakage
KONTEKST: Kritična strukturna područja - mjesta za koja se zahtijevaju posebni nadzor i praćenje zbog osjetljivosti na lom/pukotine, izvijanje ili koroziju, a što je utvrđeno iz proračuna, povijesti korištenja predmetnog broda, sličnog broda ili broda blizanca.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 1.1.2.11.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *breaking*.

lopatica
DEFINICIJA: strojni dio rotora turbine ili pumpe koji skretanjem struje stvara silu koja na rotoru izaziva zakretni moment
ENGLESKI: blade
KONTEKST: Ventil ne smije predugo biti zatvoren jer se sva energija, koju lopatice predaju tekućini, troši na zagrijavanje tekućine, pa bi moglo doći do oštećenja brtvi i ležajeva.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 46.

ložište
DEFINICIJA: prostor u kotlu u kojemu se izgaranjem kemijska energija goriva pretvara u toplinu produkata izgaranja
DOPUŠTENI NAZIV: plamenica
ZASTARJELI NAZIV: vatrište
ENGLESKI: furnace
KONTEKST: Ložište je dio kotla u kojemu izgara gorivo.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.02.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *fuel chamber*.

ljevokretan
DEFINICIJA: koji se okreće u smjeru suprotnome od kazaljke sata
ENGLESKI: left-handed

magnet
DEFINICIJA: feromagnetska ili ferimagnetska tvar čiji su magnetski dvopoli poredani tako da stvaraju magnetsko polje izvan nje
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 201.
ENGLESKI: magnet
KONTEKST: Magnet je tijelo koje oko sebe stvara magnetsko polje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon:

A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 465.

magnetna kočnica
DEFINICIJA: uređaj za kočenje koji djeluje na principu stalnoga magneta
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 389.
ENGLESKI: magnetic brake

magnetohidrodinamički generator
DEFINICIJA: generator za pretvorbu mehaničke energije fluida u električnu energiju međusobnim djelovanjem fluida i magnetskoga polja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 251.
ENGLESKI: magnetohydrodynamic generator

magnetska sila
DEFINICIJA: sila kojom magnetsko polje djeluje na vodič kojim teče struja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 790.
ENGLESKI: magnetic force
KONTEKST: Magnetsko polje je polje u kojemu djeluju magnetske sile.
VRELO KONTEKSTA: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 202.

magnetski pol
DEFINICIJA: mjesto na kojemu magnetsko polje magneta u znatnoj mjeri izvire ili ponire u magnet
ENGLESKI: magnetic pole
KONTEKST: Magnetski pol je jedno od dvaju područja na krajevima magneta koja stvaraju i daju odziv na magnetska polja, jednako kao što električni naboji stvaraju i daju odziv na električna polja.
VRELO KONTEKSTA: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 204.

magnetski tok
DEFINICIJA: količina magnetskih silnica kroz određenu površinu koja je okomita na tok silnica
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 203.
ENGLESKI: magnetic flux
KONTEKST: Ispitivanje je obavljeno montažnom bojom/metodom magnetskog toka.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 247.

magnetsko polje
DEFINICIJA: polje u kojemu djeluju magnetske sile
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički

rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 202.
ENGLESKI: magnetic field
KONTEKST: Radiouređaji moraju biti postavljeni na takav način da njihovo magnetsko polje ne utječe na rad magnetskog kompasa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.3.4.2.

mali zupčanik
DEFINICIJA: pogonski zupčanik u paru
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 73.
ENGLESKI: pinion
KONTEKST: Za vanjske i unutarnje zupčaničke parove veličine koje se odnose na mali zupčanik označavaju se indeksom 1, a veličine koje se odnose na veliki zupčanik indeksom 2.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.4.2.2.1.

manevarski pisač
DEFINICIJA: uređaj koji bilježi davanje i izvršenje manevarskih zapovijedi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 793.01.
ENGLESKI: manoeuvring printer

manometar
DEFINICIJA: uređaj za mjerenje tlaka plinova, tekućina i para
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 471.
DOPUŠTENI NAZIV: tlakomjer
ENGLESKI: pressure gauge

masa
DEFINICIJA: mjera promjene gibanja tijela pri djelovanju sile ili djelovanje gravitacijskoga polja na tijelo
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 473.
ENGLESKI: mass
KONTEKST: U službi se najveća dopuštena masa tereta mora ograničiti na najveće opterećenje od tereta u skladu s projektnim stanjima krcanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.17.6.4.4.4.3.
SIMBOL: m

mast
DEFINICIJA: smjesa sapuna i mineralnoga ulja koja služi za podmazivanje strojnih dijelova
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 678.
ENGLESKI: grease
KONTEKST: Kroz čep se ubacuje mast u radijalni prostor u glavini da bi se spriječila eventualna korozija unutar konične veze vijka i osovine.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 110.

materijal
DEFINICIJA: prirodna ili prerađena tvar od koje se što proizvodi
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 474.

ENGLESKI: material
KONTEKST: Pri odabiru obloge mora se paziti da materijal obloge ne bi nepovoljno djelovao na čelik.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.13.2.2.3.

matica
DEFINICIJA: strojni element koji služi za pričvršćivanje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 475.
ENGLESKI: nut
KONTEKST: Usadni vijak je vijak s navojem na oba kraja i s nenarezanim dijelom u sredini, čiji je jedan kraj uvrnut u materijal, a na drugi se navrće matica.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 4.
NAPOMENA: Matica je element u obliku prizme sa središnjim provrtom unutar kojega je narezan navoj.

mazalica
DEFINICIJA: uređaj koji dozira količinu ulja za određeni sustav
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: lubrifikator; naprava za mazanje
ENGLESKI: lubricator
KONTEKST: Ležaji kotača ili valjka moraju biti samopodmazujući ili moraju imati mazalice.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 20.2.2.5.8.

mazivo
DEFINICIJA: sredstvo za podmazivanje strojnih dijelova koji se pri radu međusobno taru
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 345.
NEPREPORUČENI NAZIV: lubrikant
ENGLESKI: lubricant
KONTEKST: O dobrom izboru maziva i ispravnu podmazivanju ovisi izdržljivost podmazanih dijelova i cijeloga stroja, a i iskoristivost stroja i prenosive snage.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 266.

mazivo ulje
DEFINICIJA: masna gusta tekućina koje služi za podmazivanje strojnih dijelova
DOPUŠTENI NAZIV: ulje za podmazivanje
ENGLESKI: lubricating oil
KONTEKST: Mazivo ulje je tekuće sredstvo kojim se smanjuje trenje i trošenje pokretnih dijelova strojeva i mehanizama, sprečava korozija te omogućuje hlađenje i prigušenje vibracija.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 477.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *lube oil* i *luboil*.

mazivo ulje za cilindre
DEFINICIJA: ulje visokoga kiselinskog broja kojim se podmazuju cilindri motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.01.

DOPUŠTENI NAZIV: cilindarsko ulje
ENGLESKI: cylinder lubricating oil
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *cylinder oil*.

mazivo ulje za motorni mehanizam
DEFINICIJA: mazivo ulje u koljenastome vratilu za podmazivanje dodirnih površina pokretnih dijelova
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.02.
ENGLESKI: crankcase lubricating oil

mazivo ulje za turbine
DEFINICIJA: mazivo ulje kojim se podmazuju ležajevi turbine
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.03.
DOPUŠTENI NAZIV: turbinsko ulje
KRATICA - ENGLESKI: R&O oils
ENGLESKI: turbine lubricating oil
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *turbine oil* i *rust-and-oxidation oil* (s kraticom *R&O oils*).

međunarodni priključak
DEFINICIJA: priključak za punjenje ili pražnjenje s prirubnicom izrađenom prema međunarodnim normama
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.06.
ENGLESKI: international connection
KONTEKST: Provjeriti da brod ima međunarodni priključak za ispuštanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 1.4.5.2.1.

međuosovina
DEFINICIJA: osovina koja spaja propelersku osovinu s glavnim pogonskim strojem
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 283.
ENGLESKI: intermediate shaft
KONTEKST: Međuosovine spajaju propelersku osovinu s odrivnom osovinom, odnosno s propulzijskim strojem.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 142.

međupregrijavanje
DEFINICIJA: pregrijavanje pare u međupregrijaču dimnim plinovima parnoga kotla ili svježom vrućom parom radi povećavanja temperature pare
DOPUŠTENI NAZIV: dogrijavanje
ENGLESKI: reheat; reheating

megaommetar
DEFINICIJA: instrument za mjerenje velikih otpora električnih tvari
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 211.
NEPREPORUČENI NAZIV: megommetar
ENGLESKI: megohmmeter
NAPOMENA: Instrument mjeri otpor u megaomima, gigaomima i teraomima.

mehaničar
DEFINICIJA: osoba na brodu ili drugome plovnom objektu zadužen za održavanje strojeva i popravke
ENGLESKI: fitter
KONTEKST: Primjer (1) može se

interpretirati tako da je mehaničar prestao raditi nešto drugo da bi počeo brusiti ventil, dok je u primjeru (2) jednostavno na neko vrijeme prekinuo brušenje ventila.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 173.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *mechanic*.

mehanička energija
DEFINICIJA: zbroj kinetičke, gravitacijske potencijalne, elastične potencijalne i rotacijske energije sustava
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 200.
ENGLESKI: mechanical energy
KONTEKST: Energija se pojavljuje kao mehanička, električna, kemijska, nuklearna i dr.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.

mehanička sklopka
DEFINICIJA: mehanički aparat koji može uklapati, trajno voditi i isklapati struju u normalnim pogonskim uvjetima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 802.
DOPUŠTENI NAZIV: električni prekidač; uklopka
ENGLESKI: switch
KONTEKST: Strujni krugovi navigacijskih svjetala trebaju biti izvedeni dvovodno, i u svakom krugu treba biti predviđena dvopolna sklopka ugrađena u razdjelnik navigacijskih svjetala.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.6.8.4.

mehanički
DEFINICIJA: koji se koristi mehanizmima, alatima ili uređajima
ENGLESKI: mechanical
KONTEKST: Osim upravljanja s mjesta neposredno uz vrata, mehanički pogon mora imati mogućnost zatvaranja vrata sa središnjeg mjesta upravljanja, smještenog na zapovjedničkom mostu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.12.5.5.

mehanički stupanj djelovanja
DEFINICIJA: odnos između stvarne i indicirane snage motora koji određuje vlastiti otpor u motoru
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 211.
ENGLESKI: mechanical efficiency

miješano gorivo
DEFINICIJA: nuklearno uranijevo gorivo s dodatkom fisibilnoga plutonija
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 269.
ENGLESKI: blended fuel

mikrozaribavanje
DEFINICIJA: lijepljenje čestica s jedne površine na drugu koje nastaje zbog trenja među površinama
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: microseizure

KONTEKST: Početno zaribavanje, ili kako se često naziva mikrozaribavanje prepoznaje se po karakterističnim okomitim ogrebotinama.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 223.

mimovod
DEFINICIJA: cijev koja se upotrebljava za regulaciju i skretanje optoka fluida
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 47.
ŽARGONIZAM: bajpas
ENGLESKI: bypass
KONTEKST: Do sada se prigušnica za mimovod zagrijača nije uopće koristila.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 354.

mineralizator
DEFINICIJA: uređaj kojim se vodi dodaju potrebni minerali
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.07.
ENGLESKI: mineralizing filter
KONTEKST: Mineralizator za obradbu destilirane vode mora biti lako dostupan radi pregleda i održavanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 20.3.11.11.

mjehuričasta kavitacija
DEFINICIJA: kavitacija pri kojoj se stvaraju mjehurići na krilima s debelim i tupim profilima pri sudarnim protjecanjima vode
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 273.
ENGLESKI: bubble cavitation

mjerač protoka goriva
DEFINICIJA: uređaj za mjerenje protočne količine goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.03.
DOPUŠTENI NAZIV: mjerilo protoka goriva
ENGLESKI: fuel oil flow meter
KONTEKST: Mjerač protoka goriva radi na principu klizećih krilaca ili rotirajućih rotora.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 226.

mjerač ubrzanja
DEFINICIJA: uređaj za mjerenje ubrzanja, udaraca, vibracija i promjene smjera
DOPUŠTENI NAZIV: akcelerometar
ENGLESKI: accelerometer

mjerenje
DEFINICIJA: određivanje količine, veličine ili stanja
DOPUŠTENI NAZIV: baždarenje; umjeravanje
ENGLESKI: gauging
KONTEKST: Mjerna letva je naprava koja se koristi pri mjerenju istrošenosti košuljice.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska

knjiga, 1993., 71.
NAPOMENA: Naziv *gaging* upotrebljava se u SAD-u.

mjerenje košuljice motora
DEFINICIJA: mjerenje istrošenosti košuljice motora koje se provodi komparatorom i kutnom letvom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 71.
DOPUŠTENI NAZIV: mjerenje košuljice cilindra
ENGLESKI: cylinder liner gauging
NAPOMENA: Mjerenje košuljice motora provodi se u šest okomitih točaka i četiri vodoravne, tj. u smjeru pramac-krma te lijevo-desno. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *cylinder liner calibration*.

mjerna letva
DEFINICIJA: naprava koja se upotrebljava pri mjerenju trošenja košuljice
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 71.
ENGLESKI: template bar
KONTEKST: Kako bi se točno odredila mjerna mjesta, koristi se mjerna letva na kojoj su izbušene rupe.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 233.

mjerni uređaj
DEFINICIJA: uređaj kojim se samostalno ili u vezi s dodatnim uređajima što mjeri
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 502.
DOPUŠTENI NAZIV: mjerilo; mjerni instrument
ENGLESKI: measuring instrument
KONTEKST: Osjetnik je pretvornik mjerne veličine u oblik prikladan za mjerenje nekim mjernim uređajem ili za aktiviranje nekog sklopa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 780.

mlaki zdenac
DEFINICIJA: otvoreni tank u kojemu se skuplja kondenzat pare
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.11.
ENGLESKI: hot well
KONTEKST: Kontrolni tank je tank u kojemu se provjerava čistoća kondenzata prije ulaska u mlaki zdenac.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.10.

mlaz
DEFINICIJA: struja fluida koja izlazi iz mlaznice ili sapnice
ŽARGONIZAM: štrcaj
ENGLESKI: jet
KONTEKST: Sapnice moraju osiguravati dovod ulja u obliku lepezastog mlaza, pri čemu se krajevi mlazova susjednih sapnica moraju prekrivati.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.4.2.4.2.

mokra košuljica
DEFINICIJA: košuljica cilindra kod koje je rashladna voda u neposrednome dodiru s njezinom vanjskom površinom
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim

komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 3.
ENGLESKI: wet liner

motor
DEFINICIJA: stroj koji toplinsku energiju pretvara u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997.
ENGLESKI: engine
KONTEKST: Motor je pogonski stroj s unutarnjim izgaranjem u kojemu ciklus traje dva ili četiri takta.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 522.

motor s prednabijanjem
DEFINICIJA: motor kod kojega je tlak zraka u cilindru na početku kompresije viši od tlaka koji se nalazi izvan motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.04.
ENGLESKI: supercharged engine

motor s prijenosnikom
DEFINICIJA: motor koji je preko reduktora spojen na vratilni vod
DOPUŠTENI NAZIV: motor s reduktorom
ENGLESKI: geared engine

motor s unutarnjim izgaranjem
DEFINICIJA: motor kod kojega se u cilindru kemijska energija tekućih plinova goriva pretvara u mehaničku radnju
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 1.
DOPUŠTENI NAZIV: motor SUI
KRATICA - HRVATSKI: SUI
ENGLESKI: internal combustion engine
KONTEKST: Na cjevovodu morske vode za hlađenje porivnog i pomoćnih motora s unutarnjim izgaranjem moraju se postaviti filtri iza usisnih kutija.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 10.3.1.

mrtva točka
DEFINICIJA: krajnji položaj stapa u cilindru određen položajem ručke koljenastoga vratila
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: nulta točka
ENGLESKI: dead centre
NAPOMENA: Naziv *dead center* upotrebljava se u SAD-u.

muljna kutija
DEFINICIJA: pročišćivač koji zadržava krupnije nečistoće iz kaljužne vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 803.03.
DOPUŠTENI NAZIV: mrežna kutija; usisna košara
ENGLESKI: mud box
KONTEKST: Na ogranku kaljužnog cjevovoda za slučaj nužnosti ne smiju se postavljati ni usisne mreže ni muljne kutije.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.2.4.6.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *rose box*.

nagib
DEFINICIJA: kut između dviju površina koji je manji ili veći od 90°
DOPUŠTENI NAZIV: kosina
ENGLESKI: bevel

nagrizanje ležajeva
DEFINICIJA: oštećenje koje nastaje na spoju blazinica ili na kućištu ležaja ispod blazinice
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 313.
ENGLESKI: bearing fretting
NAPOMENA: Nagrizanje ležajeva posljedica je trenja dviju površina pod jakim opterećenjem.

najmanja snaga
DEFINICIJA: snaga koju motor razvija pri najmanjoj stabilnoj brzini vrtnje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.05.
ENGLESKI: minimum rating
KONTEKST: Generatori izmjenične struje predviđeni za paralelni rad moraju biti opremljeni sustavom kompenzacije reaktivnog pada napona koji omogućuje da se raspodjela jalovog opterećenja pri paralelnom radu na svaki generator ne razlikuje od veličine proporcionalne njihovim snagama za više od 10% nazivnog jalovog opterećenja generatora najveće snage, ili ne za više od 25% nazivnog jalovog opterećenja generatora najmanje snage, ako je ova vrijednost manja od prethodne vrijednosti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.3.2.2.2.

najveća trajna snaga
DEFINICIJA: najveća efektivna snaga koju motor može trajno davati
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.01.
ENGLESKI: maximum continuous rating

najveće opterećenje
DEFINICIJA: maksimalno djelovanje sile ili tlaka na konstrukciju koja se zbog toga napreže, izobličuje ili pomiče
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 581.
ENGLESKI: maximum load
KONTEKST: Najveće opterećenje pričvršćenja (MSL) priveze ne smije biti manje od 100 kN.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 23.5.1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *maximum loading*.

naljev goriva
DEFINICIJA: mjesto nalijevanja goriva u tank goriva na pristupačnome mjestu na palubi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.04.
ENGLESKI: fuel oil filling

naljev mazivoga ulja
DEFINICIJA: mjesto nalijevanja mazivoga ulja u tank mazivoga ulja s pristupačnoga mjesta na palubi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 711.04.
ENGLESKI: lubricating oil filling

namotaj
DEFINICIJA: skup serijski ili usporedno spojenih zavojnica koje tvore strujne

krugove i magnetska polja, kroz koje teče struja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 538.
DOPUŠTENI NAZIV: namot
ZASTARJELI NAZIV: svitak
ŽARGONIZAM: zavojnica
ENGLESKI: winding

namotaj električnoga stroja
DEFINICIJA: skup električnih vodiča koji tvore zavoje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 539.
DOPUŠTENI NAZIV: namot električnoga stroja
ENGLESKI: electrical machine winding
NAPOMENA: Zavoji tvore svitak.

nanošenje
DEFINICIJA: premazivanje brodskoga trupa antivegetativnim premazom
ENGLESKI: application
KONTEKST: Elementi uređaja za filtriranje ulja iz zauljene vode koji rade pod tlakom moraju se, prije nanošenja zaštitnog premaza, ispitati hidrauličkim tlakom navedenim u Pravilima, dio 9. – Strojevi, poglavlje 1.3.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 22.2.3.2.5.

napajna voda
DEFINICIJA: posebno pripremljena voda za proizvodnju pare u kotlovima
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 750.02.
NEPREPORUČENI NAZIV: napojna voda
ENGLESKI: feed water

naprezanje
DEFINICIJA: unutarnja sila raspodijeljena po jedinici ploštine čvrstoga tijela kao reakcija na djelovanje vanjskih sila ili promjene temperature
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 544.
ENGLESKI: stress
KONTEKST: Cijevi na gornjem dijelu broda na palubi, kao i one bliže dvodnu, izložene su deformacijama, odnosno naprezanjima zbog promjene duljine cjevovoda.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 54.
NAPOMENA: Naprezanje se iskazuje u paskalima.
SIMBOL: σ

naslaga
DEFINICIJA: nakupina taloga na površini
ENGLESKI: deposit
KONTEKST: Naslage čađe na cijevima grijača vode koje mogu uzrokovati požar moraju se ukloniti opremom za čišćenje naslaga čađe.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.4.2.

navlaka
DEFINICIJA: zaštitni tijesno navučeni tuljac na osovini propelera blizu ležaja
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 192.
DOPUŠTENI NAZIV: zaštitna košuljica
ENGLESKI: liner
KONTEKST: Kod odvojenih navlaka, dio vratila između njih mora biti

zaštićen od dodira s morskom vodom, na način odobren od Registra.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.2.4.3.4.

navoj
DEFINICIJA: spiralno užljebljenje na vanjskoj ili unutarnjoj površini valjkastoga tijela kojim se ostvaruje rastavljiv spoj dvaju elemenata
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 547.
NEPREPORUČENI NAZIV: narez
ENGLESKI: thread
KONTEKST: Usadni vijak je vijak s navojem na oba kraja i s nenarezanim dijelom u sredini, čiji je jedan kraj uvrnut u materijal, a na drugi se navrće matica.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 4.

navoz
DEFINICIJA: mjesto gradnje broda u brodogradilištu ili sastavljanja dijelova njegove konstrukcije
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 472.
DOPUŠTENI NAZIV: vlaka
ENGLESKI: slipway
KONTEKST: Treba predvidjeti mogućnost priključka metalnog trupa broda ili gromobranskog odvoda na kopneno uzemljenje za vrijeme dok se brod nalazi u doku ili na navozu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.2.6.4.2.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *shipway* i *slip way*.

nazivna udaljenost
DEFINICIJA: službeno određena udaljenost
DOPUŠTENI NAZIV: nominalna udaljenost
ENGLESKI: nominal distance

nazivno opterećenje
DEFINICIJA: brojčana oznaka najvećega opterećenja
ENGLESKI: rated load
KONTEKST: Za elektromotore izmjenične struje s kratko spojenim rotorom, za neposredni pogon sidrenog i priteznog vitla, nakon rada pod nazivnim opterećenjem u trajanju od 30 min, zahtijeva se da elektromotori mogu dodatno izdržati zakočenost rotora pod strujom pri nazivnom naponu u trajanju od najmanje 30 sekundi za pogon sidrenog vitla, odnosno 15 sekundi za pogon priteznog vitla.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.5.6.2.

nehrđajući
DEFINICIJA: koji je otporan na hrđu i toplinu
DOPUŠTENI NAZIV: nekorodirajući
ENGLESKI: stainless
KONTEKST: Šarke moraju imati osovinice, ili njihove ležajeve, od nehrđajućeg materijala.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 6.3.2.15.8.
NAPOMENA: U brodostrojarstvu se nehrđajući odnosi na legirani čelik te je dijelom trgovačkoga nazivlja. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *unstainable*.

neobložen
DEFINICIJA: koji je bez zaštite ili izolacije
DOPUŠTENI NAZIV: neizoliran
ENGLESKI: bare

nepovratni ventil
DEFINICIJA: ventil koji omogućuje protok fluida samo u jednome smjeru
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.
ENGLESKI: non-return valve
KONTEKST: Ventil uputnoga zraka je nepovratni ventil smješten u glavi motora koji omogućuje ulaz uputnoga zraka u cilindar.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.

neutralni vodič
DEFINICIJA: električni vodič u izmjeničnome strujnom krugu spojen na neutralnu točku izvora napajanja, transformatora ili generatora
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: neutral conductor

niski usis morske vode
DEFINICIJA: usis morske vode postavljen nisko na trupu broda radi usisavanja morske vode kada je brod u dubokome i čistome moru
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 721.02.
ENGLESKI: low sea suction

niz zupčanika
DEFINICIJA: sklop kojim se prenosi snaga u motoru, reduktoru ili pokretnome mehanizmu
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 113.
DOPUŠTENI NAZIV: blok zupčanika
ENGLESKI: gear train
KONTEKST: Zupčasti prijenos je prijenos s koljenastoga vratila na razvodnu osovinu s pomoću niza zupčanika.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 112.
NAPOMENA: Tako se niz zupčanika razvodne osovine sastoji od pogonskoga zupčanika, međuzupčanika i pogonjenoga zupčanika.

nuklearna energija
DEFINICIJA: energija koja se oslobađa u nuklearnim reakcijama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 200.
DOPUŠTENI NAZIV: atomska energija
ENGLESKI: nuclear energy
KONTEKST: Energija se pojavljuje kao mehanička, električna, kemijska, nuklearna i dr.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 199.

njihaj
DEFINICIJA: promjena položaja naprijed-natrag
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary

Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: swing

obloga
DEFINICIJA: materijal za oblaganje površine strojnoga dijela
DOPUŠTENI NAZIV: sloj
ENGLESKI: lining
KONTEKST: Ispitivanje tlakom vode treba obavljati nakon svih zavarivačkih radova i toplinske obrade, prije ugradnje zaštitnih obloga i postavljanja izolacije.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.1.7.2.

obloga blazinice
DEFINICIJA: obloga s niskim koeficijentom trenja i visokim dopuštenim specifičnim tlakom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 57.
DOPUŠTENI NAZIV: ležajna obloga
ENGLESKI: bearing lining

obradba
DEFINICIJA: uklanjanje nečistoća iz tekućine te dodavanje kemijskih dodataka radi poboljšanja fizičkih ili kemijskih svojstava tekućine
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
DOPUŠTENI NAZIV: priprema
ENGLESKI: treatment
KONTEKST: Deformacije se otklanjaju završnom obradbom.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 252.
NAPOMENA: Kemijski dodatci ne dodaju se uvijek.

obradba podataka
DEFINICIJA: sustavna provedba radnja s podatcima
VRELO DEFINICIJE: nrHRN ISO 1087-2:2000 Terminološki rad – Terminološki rječnik – 2. dio: Računalne primjene (ISO 1087-2:2000), 5.
ENGLESKI: data processing

obrasline
DEFINICIJA: nakupine živih organizama na površini broda
DOPUŠTENI NAZIV: obraštaj
ENGLESKI: biofouling
NAPOMENA: Obrasline se mogu pojaviti, na primjer, na podvodnome dijelu brodskoga trupa.

obujam cilindra
DEFINICIJA: obujam nad stapom kada je stap u donjoj mrtvoj točki
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: volumen cilindra
ENGLESKI: cylinder volume

odjeljivač
DEFINICIJA: valjkasti uređaj u kojemu se djelotvorno odjeljuju korisne tekućine od štetnih tekućina i nečistoća
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 781.
DOPUŠTENI NAZIV: separator
ENGLESKI: separator
KONTEKST: Ovaj odjeljivač se sastoji od jednog velikog tanka podijeljenog na dva dijela.
VRELO KONTEKSTA: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 511.
NAPOMENA: Odjeljivač je aparat za

mehaničko odvajanje heterogenih mješavina čvrstih i tekućih tvari različitih specifičnih težina.

odjeljivač bistrilac goriva
DEFINICIJA: odjeljivač u kojemu se iz goriva odjeljuje preostala voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.03.
DOPUŠTENI NAZIV: centrifugalni bistrilac goriva; separator bistrilac goriva
ENGLESKI: fuel oil clarifier

odjeljivač bistrilac mazivoga ulja
DEFINICIJA: odjeljivač u kojemu se iz mazivoga ulja odjeljuje preostala voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 712.03.
DOPUŠTENI NAZIV: centrifugalni bistrilac mazivoga ulja
ENGLESKI: lubricating oil clarifier

odjeljivač goriva
DEFINICIJA: odjeljivač koji odjeljuje vodu i krute nečistoće iz goriva centrifugalnim učinkom
DOPUŠTENI NAZIV: separator goriva
ENGLESKI: fuel oil separator

odjeljivač kaljužne vode
DEFINICIJA: odjeljivač koji iz kaljužne vode odjeljuje ulje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 803.04.
DOPUŠTENI NAZIV: kaljužni separator
ENGLESKI: bilge water separator

odjeljivač kondenzata
DEFINICIJA: odjeljivač koji iz struje pare odvaja kapljice kondenzirane pare kako bi se spriječila oštećenja lopatica turbine ili pregrijača pare
DOPUŠTENI NAZIV: separator kondenzata
ENGLESKI: steam trap
KONTEKST: Odjeljivač pare je uređaj koji radi boljega korištenja zadržava paru u potrošaču, a propušta kondenzat.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.07.

odjeljivač mazivoga ulja
DEFINICIJA: odjeljivač koji odjeljuje vodu i krute nečistoće iz mazivoga ulja centrifugalnim učinkom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 712.01.
DOPUŠTENI NAZIV: centrifugalni separator ulja za podmazivanje; separator mazivoga ulja; separator ulja za podmazivanje
ENGLESKI: lubricating oil separator

odmuljivanje
DEFINICIJA: uklanjanje krutoga taloga izdvojenoga iz kondenzata
ENGLESKI: blowdown
NAPOMENA: Odmuljivanje je smanjivanje otopljenih krutina u kotlovnoj vodi otvaranjem pipaca za odmuljivanje pri dnu kotla, uz zadržavanje točne razine vode. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *blow* i *bottom blow*.

odrivna osovina
DEFINICIJA: osovina koja spaja koljenasto vratilo s međuosovinom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 283.
ENGLESKI: thrust shaft
KONTEKST: Odrivna osovina s odrivnim grebenom služi za prijenos aksijalne sile s brodskog vijka na

kućište s odrivnim ležajem, a odatle na konstrukciju broda.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 142.

održavanje
DEFINICIJA: skup postupaka koji se poduzimaju da bi pogon stalno bio u ispravnome stanju te kako bi u predviđenome vijeku trajanja radio pouzdano, ekonomično i kvalitetno
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 569.
ENGLESKI: maintenance
KONTEKST: Priručnik za rukovanje i održavanje vrata mora se dostaviti Registru na odobrenje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.4.2.7.1.

odstupanje
DEFINICIJA: razlika između izmjerene i standardne vrijednosti
DOPUŠTENI NAZIV: devijacija; otklon
ENGLESKI: deviation
KONTEKST: U dijelu krme izvan krmenog pika može se zahtijevati dodatne proveze ako je preveliko odstupanje od okomitog položaja rebara na vanjsku oplatu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.8.1.4.1.4.

odušnik
DEFINICIJA: otvor ili cijev na posudi ili zatvorenome prostoru koji služe za uklanjanje plina ili pare
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
DOPUŠTENI NAZIV: odušak; odušna cijev
ENGLESKI: vent
KONTEKST: Odušnik je cijev kojom se tlak u tanku izjednačuje s atmosferskim.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 821.03.
NAPOMENA: Za posebne oblike odušnika rabe se opisni nazivi kao što je odušna cijev u obliku labuđega vrata.

odvajač vode iz zraka
DEFINICIJA: uređaj koji odvaja vodu iz stlačenoga zraka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 730.04.
ENGLESKI: water-air separator

ogrjevna površina kotla
DEFINICIJA: ogrjevna površina kroz koju toplina dobivena izgaranjem prelazi na vodu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.06.
ENGLESKI: boiler heating surface

ojnica
DEFINICIJA: strojni dio koji spaja stap ili križnu glavu s koljenastim vratilom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 97.
DOPUŠTENI NAZIV: klipnjača
ENGLESKI: connecting rod
KONTEKST: Ojnica je njihajuća motka preko koje se sila prenosi na koljenasto vratilo.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.19.

NAPOMENA: Klipnjača je istoznačnica za ojnicu kod četverotaktnih motora.

okinuti

DEFINICIJA: pokrenuti ili zaustaviti rad kruga ili sklopa okidnim impulsom
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 350.
ENGLESKI: trigger

okolišni uvjeti

DEFINICIJA: vanjski uvjeti rada motora kao što su temperatura, tlak, vlažnost atmosferskoga zraka i temperatura vode za hlađenje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.23.
ENGLESKI: ambient conditions
KONTEKST: Pri izboru savitljivih cijevi uzima se u obzir vrsta medija koji se provodi, tlak, temperatura i okolišni uvjeti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.1.3.1.8.

okretaj

DEFINICIJA: promjena položaja pomicanjem oko osi
DOPUŠTENI NAZIV: obrtaj; okretaj potreban za manevar
ENGLESKI: revolution
KONTEKST: Ako se želi veći broj okretaja zbog zahtijevane veće dobave, onda moramo odabrati centrifugalnu pumpu koja je daleko jeftinija od stapne ili klipne pumpe.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 37.

okretaljka

DEFINICIJA: mehanizam za okretanje vratila stroja radi pregleda ili namještanja
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 354.
DOPUŠTENI NAZIV: uređaj za okretanje
ŽARGONIZAM: makineta
ENGLESKI: turning gear
KONTEKST: To je od osobitog značenja za ručke uz samu okretaljku, koje su naročito izložene pritisku i na kojima bi se prilikom mjerenja, ne vrati li se osovina malo unatrag, lako mogli očitati lažni podaci.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 237.
NAPOMENA: Okretaljka okreće stroj kad je on izvan pogona, a kad se zupčanici uključe, njome se može blokirati stroj u određenome položaju. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *barring engine, barring gear, barring motor, jacking gear, slow-turning device, turning device, turning engine* i *turning motor*.

omjer stlačivanja

DEFINICIJA: omjer između početnoga i konačnoga obujma cilindra
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: kompresijski omjer
ENGLESKI: compression ratio
NAPOMENA: Omjer stlačivanja omjer je stapajnoga obujma uvećanoga za obujam kompresijskoga prostora u odnosu na kompresijski prostor.
SIMBOL: ε

opruga
DEFINICIJA: elastični strojni element spiralna ili lisnata oblika koji pod djelovanjem vanjske sile mijenja oblik i time nakuplja potencijalnu energiju koja se nakon prestanka djelovanja sile oslobađa te predaje drugomu tijelu ili se pretvara u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 580.
DOPUŠTENI NAZIV: pero
ŽARGONIZAM: feder
ENGLESKI: spring
KONTEKST: Kućište ispušnoga ventila je obočje u kojemu je smješten prsten sjedišta, vreteno, vodilica vretena i opruga.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.

opruga ventila
DEFINICIJA: opruga kojom se zatvara ventil
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 119.
DOPUŠTENI NAZIV: ventilna opruga
ENGLESKI: valve spring
KONTEKST: Neuobičajeni porast tlaka u cilindru, pukla opruga ventila.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 422.

opterećenje
DEFINICIJA: djelovanje sile ili tlaka na konstrukciju koja se zbog toga napreže, izobličuje ili pomiče
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 581.
ENGLESKI: load
KONTEKST: Problem je kako se ponašati kod promjenjivih opterećenja kad jedan generator nema dovoljno instalirane snage.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 125.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *loading*.

optimizirati
DEFINICIJA: ostvariti/ostvarivati najbolje postignuće u radu u danim okolnostima
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 234.
DOPUŠTENI NAZIV: optimirati
NEPREPORUČENI NAZIV: optimalizirati
ENGLESKI: optimise
NAPOMENA: Naziv *optimize* upotrebljava se u SAD-u.

ordinata
DEFINICIJA: koordinata y na dijagramu
ENGLESKI: ordinate
KONTEKST: Ordinata je druga koordinata točke u Kartezijevu sustavu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 584.

os
DEFINICIJA: pravac prema kojemu objekti imaju određeni položaj, oblik, gibanje ili neka druga svojstva
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir

Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 586.
ENGLESKI: axis
KONTEKST: Aksijalna turbina je turbina kroz koju para struji paralelno s osi vrtnje rotora.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 29.

os simetrije
DEFINICIJA: pravac u odnosu na koji su zrcalno simetrične točke objekta, koje se nalaze na okomici na taj pravac, jednako udaljene
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 586.
ENGLESKI: axis of symmetry
KONTEKST: Mora biti određena os simetrije poluprikolice i njoj paralelne osi simetrije poprečnih osovina.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.6.2.4.

osciliranje
DEFINICIJA: periodična promjena varijable koja može imati padajuću, stalnu ili rastuću amplitudu
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 235.
DOPUŠTENI NAZIV: oscilacija; titranje
ENGLESKI: oscillation

osjetnik
DEFINICIJA: pretvornik mjerne veličine u oblik prikladan za mjerenje mjernim uređajem ili za aktiviranje kojega sklopa
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 780.
DOPUŠTENI NAZIV: osjetilo; senzor; osjetni instrument
ENGLESKI: sensor
KONTEKST: Osjetnik je pribor koji služi za otkrivanje stanja neke fizikalne veličine (tlaka, temperature, razine i sl.) i za pretvaranje u neku drugu veličinu pogodnu za daljinski prijenos.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.06.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *primary detector* i *sensing element*.

osovina
DEFINICIJA: rotirajući strojni element, obično valjkasta oblika, koji je opterećen na svijanje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 590.
ENGLESKI: axle
KONTEKST: Budući da je zadatak osovina isključivo nošenje tereta, one su opterećene poprečnim silama koje u njima izazivaju naprezanje na savijanje.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 239.
NAPOMENA: Osovina na sebi nosi rotirajuće dijelove.

osovina propelera
DEFINICIJA: osovina smještena u statvenoj cijevi u najmanje dvama ležajevma koja se demontira iz unutrašnjosti broda
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 280.
ENGLESKI: propeller shaft

KONTEKST: Osovina propelera je smještena u statvenoj cijevi, i to u najmanje dva ležaja.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 142.

osovinski generator
DEFINICIJA: generator izmjenične struje pogonjen osovinom propelera
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 251.
ENGLESKI: shaft generator
KONTEKST: Osovinski generator se također automatski zamjenjuje kod većih torzijskih vibracija glavnog motora koje mogu biti prouzročene ispadanjem jednog cilindra iz pogona, ili naglim izlijetanjem propelera kod nemirnog mora.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 126.

osovinski vod
DEFINICIJA: uređaj kojim se snaga glavnoga stroja prenosi na propeler
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 279.
ENGLESKI: shafting
KONTEKST: Pored utjecaja trupa i gubitka na propeleru, dio snage se izgubi i na osovinskom vodu.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 143.

otpadna toplina
DEFINICIJA: neiskorištena toplina koja nastaje pri pretvorbi energije ili proizvodnji
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 898.
ENGLESKI: waste heat
KONTEKST: Za napajanje ostalih pomoćnih kotlova, kao i kotlova na otpadnu toplinu, kojima izvedba dopušta da mogu ostati bez vode pri zagrijavanju ispušnim plinovima, dovoljno je predvidjeti jednu napojnu pumpu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.12.1.1.
NAPOMENA: Uporabom otpadne topline povećava se stupanj ukupne iskoristljivosti energije iz goriva.

otpadna voda
DEFINICIJA: voda s otopljenim i suspendiranim otpadnim tvarima iz kućanstava, industrije i poljoprivrede
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
ENGLESKI: waste water
KONTEKST: U tom sustavu uređaji i oprema moraju imati pretakanje uljnih otpadaka u tank zauljene mješavine ili kombinaciju istih na takav način, da bilo koja ispuštena otpadna voda u more bude u skladu 2.3 i 2.4.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 22.2.4.6.1.

otpjenjivanje
DEFINICIJA: uklanjanje pjene s površine vode u kotlu s pomoću ventila
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine

Engineers, 1997., 288.
DOPUŠTENI NAZIV: protiskivanje
ENGLESKI: scumming
KONTEKST: Za kotlove sa slobodnom površinom isparavanja treba predvidjeti uređaj za otpjenjivanje, da se omogući odstranjivanje pjene s čitave površine isparavanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.3.8.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *surface blowoff*.

otplinjač
DEFINICIJA: uređaj za odvajanje zraka iz vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.08.
ENGLESKI: deaerator
KONTEKST: U otplinjač ulaze razni tokovi povratnih kondenzata, ispušne pare i dodatne kemijski očišćene vode.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 86.

otplinjivanje
DEFINICIJA: uklanjanje plinskih džepova iz tankova na tankerima nakon što je teret iskrcan kako bi se izbjeglo stvaranje eksplozivne smjese
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 141.
NEPREPORUČENI NAZIV: degazifikacija
ENGLESKI: gas-freeing
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *degasification* te *degassing*.

Ottov proces
DEFINICIJA: termodinamički proces u motorima s unutarnjim izgaranjem
ENGLESKI: Otto cycle
KONTEKST: Ottov proces sastoji se od dviju izentropa i dviju izohora (dovođenje i odvođenje topline).
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 37.
NAPOMENA: Motor u kojemu se odvija Ottov proces izumio je Nicolaus August Otto 1876. godine.

otvor
DEFINICIJA: namjerno napravljen šupalj ili slobodan prostor
DOPUŠTENI NAZIV: izrez; otvaranje
ENGLESKI: opening
KONTEKST: Kao nenosivi dio oplate uz svaki otvor smatra se i dio ispred i iza otvora zatvoren tangentama, povučenim s uzdužne simetrale pod kutom od 30°.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.4.3.1.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *port* koji se odnosi samo na cilindre dvotaktnih motora.

ovalnost rukavca
DEFINICIJA: eliptično izobličenje koje nastaje zbog istrošenja rukavca
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 309.
ENGLESKI: journal ovality
KONTEKST: Ono ne mora nužno nastati samo zbog pojave pritiska tijekom izgaranja ili učinaka inercije, već se ovo oštećenje javlja i zbog ovalnosti

rukavca.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 303.

ovlaštenje
DEFINICIJA: službeno odobrenje ili pristanak
DOPUŠTENI NAZIV: ovlast
PREDLOŽENI NAZIV: ovlasnica
ENGLESKI: authorisation
KONTEKST: Odgovornost ili ovlaštenje zadužene osobe/osoba mora obuhvatiti praćenje sigurnosti i načine sprečavanja zagađivanja pri radu svakog broda i utvrditi jesu li primijenjeni odgovarajuća sredstva i pomoć s kopna, prema potrebi.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 30.5.4.1.

ozubljeno kolo
DEFINICIJA: strojni element s ozubljenim obodom
ENGLESKI: toothed gear

pad napona
DEFINICIJA: smanjenje napona u vodiču ili uređaju kojim teče struja
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 370.
ENGLESKI: voltage drop
KONTEKST: Pad napona na kabelima koji spajaju generatore s glavnom sklopnom pločom ili sa sklopnom pločom za slučaj nužnosti ne smije prijeći 1% nazivnog napona.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.16.8.3.1.

para
DEFINICIJA: tvar u plinovitome agregacijskom stanju u relativnoj blizini vrelišta
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 608.
DOPUŠTENI NAZIV: vodena para
ENGLESKI: steam
KONTEKST: Para se proizvodi u kotlovima.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 83.
NAPOMENA: Temperatura je pare iznad temperature vrelišta. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *water vapour*.

paralelni motor
DEFINICIJA: motor čiji je uzbudni namot usporedno povezan s rotorskim namotom
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 305.
DOPUŠTENI NAZIV: poredni motor
PREDLOŽENI NAZIV: usporedni motor
ENGLESKI: shunt motor

paralelni spoj
DEFINICIJA: spoj u kojemu su električne sastavnice spojene na istu razliku električnoga potencijala tako da je napon na svakoj sastavnici jednak
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 817.
PREDLOŽENI NAZIV: usporedni spoj
ENGLESKI: shunt

NAPOMENA: Struja izvora jednaka je zbroju struja u svim usporednim granama.

parna sapnica
DEFINICIJA: sapnica za ubrizgavanje i usmjerivanje pare
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 611.07.
DOPUŠTENI NAZIV: mlaznica pare
ENGLESKI: steam nozzle
NAPOMENA: Parna sapnica strojni je dio sastavljen od mirujućih lopatica statora.

parna turbina
DEFINICIJA: turbina u kojoj se energija visokotlačne vodene pare pretvara u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 25.
ENGLESKI: steam turbine
KONTEKST: Prednosti parne turbine su: vrlo miran i tih rad, sigurnost u pogonu, manji troškovi održavanja, veća trajnost, dobar zakretni moment i pri malom broju okretaja te mogućnost vožnje s vrlo malim brojem okretaja propelerske osovine.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 83.
NAPOMENA: Parna turbina rotacijski je stroj u kojemu za pogon služi vodena para.

parni kotao
DEFINICIJA: kotao za proizvodnju vodene pare
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 640.00.
ENGLESKI: steam boiler
KONTEKST: Na brodovima do 91,5 m duljine i na brodovima posebne namjene koji imaju, osim posade, manje od 50 ljudi, jedna kaljužna pumpa može biti pumpa pogonjena porivnim strojem, ili vodni ili parni ejektor, s tim da parni kotao mora biti stalno pod tlakom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.2.1.1.

parni stapni stroj
DEFINICIJA: pogonski toplinski stroj s jednim cilindrom ili više njih u koje ulazi vruća para pod tlakom i pokreće stap ili stapove
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 262.
DOPUŠTENI NAZIV: stapni parni stroj
ENGLESKI: steam reciprocating engine
KONTEKST: Kod stapnog parnog stroja snaga se dobije potiskivanjem stapa silom koja nastaje zbog djelovanja tlaka pare na površinu stapa.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 41.
NAPOMENA: Parni stapni stroj zastarjeli je stroj. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *reciprocating steam engine*.

parni stroj
DEFINICIJA: pogonski stroj koji rabi vodenu paru kao neposredno pogonsko sredstvo
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 261.
ZASTARJELI NAZIV: parostroj
ENGLESKI: steam engine
KONTEKST: Prostorije strojeva - prostorije strojeva A kategorije i sve

ostale prostorije u kojima se nalaze porivni strojevi, vodovi vratila, kotlovi, uređaji goriva, parni strojevi, motori s unutarnjim izgaranjem, električni generatori i drugi osnovni električni uređaji, pumpne stanice goriva i ulja, uređaji za ventilaciju i klimatizaciju zraka, rashladni uređaji i uređaji za održavanje stabiliteta i druge slične prostorije, skupa s pripadajućim grotlima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.1.2.7.

parni zagrijač
DEFINICIJA: zagrijač u kojemu se zagrijavanje obavlja parom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.05.
ENGLESKI: steam heater
KONTEKST: Ako postoje samo parni zagrijači goriva, za potpalu kotla mora se koristiti gorivo koje ne zahtijeva predgrijavanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.5.2.5.

parovod
DEFINICIJA: cjevovod za dobavljanje vodene pare od kotlovskoga pogona do energijskoga stroja ili tehnološkoga potrošača
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 612.
DOPUŠTENI NAZIV: parni cjevovod
ENGLESKI: steam line
KONTEKST: Parovodi vode od kotlova do sabirnog mjesta s ventilima, odakle se odvaja parovodna cijev za turbine.
VRELO KONTEKSTA: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 721.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *steam pipeline* i *steam piping*.

pepeo
DEFINICIJA: anorganski ostatak izgaranja goriva
ENGLESKI: ash
KONTEKST: Pepeo nastaje od mineralnih primjesa pijeska i drugih krutih nečistoća.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 61.

peta ojnice
DEFINICIJA: donji dio ojnice koji se svornjacima spaja na leteći ležaj
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
ENGLESKI: connecting rod foot
KONTEKST: Trodijelna ojnica je strojni dio koji se sastoji od tijela ojnice na čiju je petu svornjacima spojeno dvodijelno kućište.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 22.

pipac
DEFINICIJA: jednostavni ventil na cijevima maloga promjera koji služi za zatvaranje ili otvaranje protoka fluida
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 630.
DOPUŠTENI NAZIV: slavina

ENGLESKI: cock
KONTEKST: Kod podmazivanja ležaja morem ventil ili pipac za dovod i kontrolu morske vode mora biti postavljen na pregradu krmenog pika ili na statvenu cijev, a cjevovod mora imati pokazivač protoka.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.2.6.2.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *tap*, a naziv *plug valve* upotrebljava se u SAD-u.

pitka voda
DEFINICIJA: slatka voda pogodna za piće
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 760.01.
ENGLESKI: drinking water
KONTEKST: Pitka voda mora se uskladištiti u jednom ili više tankova, koji po izvedbi i smještaju moraju biti sigurni od bilo kakvog onečišćenja izvana.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 21.5.1.5.1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *potable water*.

pjena
DEFINICIJA: kemijsko sredstvo za gašenje požara sprečavanjem doticaja s kisikom
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 128.
ENGLESKI: foam
KONTEKST: Pjene za gašenje se dijele na teške, srednje i lake ovisno o omjeru vode i pjenila prema ukupnom volumenu pjene.
VRELO KONTEKSTA: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 27.

pladanj ventila
DEFINICIJA: dio ventila koji brtvi zajedno sa sjedištem
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 119.
DOPUŠTENI NAZIV: glava ventila; tanjur ventila
ENGLESKI: valve disc
KONTEKST: Kad tlak padne, rasterećuje se opruga i vraća pladanj ventila na sjedište, pa time zatvara ventil.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 57.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *valve head*.

plamište
DEFINICIJA: temperatura pri kojoj se smjesa gorivih para i zraka pali u dodiru s otvorenim plamenom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 232.
ENGLESKI: flash point
KONTEKST: Plamište je najniža temperatura tekućine pri kojoj njezine pare tvore zapaljivu mješavinu sa zrakom.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 198.

plašt cilindra
DEFINICIJA: dio motora u koji se umeće košuljica i koji sadržava rashladnu vodu, a izrađen je od jednoga komada ili više njih
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 64.

ENGLESKI: cylinder jacket
KONTEKST: Plašt cilindra je dio motora u koji je ugrađena košuljica cilindra.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.15.

plašt stapa
DEFINICIJA: dio stapa ispod prstenova koji je u doticaju sa stijenkom košuljice
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 38.
ENGLESKI: piston skirt
KONTEKST: Da bi se omogućile manje zračnosti od navedenih, kod nekih tipova motora upotrebljavaju se bimetalni stapovi, čija glava izrađena od aluminijskih slitina, a plašt od invara ili se plašt stapa od aluminijskih slitina reže u odgovarajućoj krivulji koja dopušta da se prilikom rada motora pri povišenoj temperaturi slobodno rasteže, a da se ne zariba u cilindru.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 77.

platforma strojarnice
DEFINICIJA: djelomična paluba koja dijeli prostor strojarnice po visini
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 224.01.
ENGLESKI: engine room platform

plinska turbina
DEFINICIJA: turbina kojoj za pogon služe plinovi neposrednoga izgaranja goriva
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 272.
ENGLESKI: gas turbine
KONTEKST: U novije vrijeme plinske turbine se sve više ugrađuju na putničke H.S.S. brodove (High Speed Ship).
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 81.
NAPOMENA: Plinska turbina sastoji se od kompresora, komore za izgaranje i turbine.

ploča instrumenata
DEFINICIJA: nadzorna ploča s pokazivačima parametara rada motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.43.
ENGLESKI: instrument panel

ploča lokalnoga upravljanja
DEFINICIJA: uređaj za upravljanje i nadzor nad radom motora smješten na njemu ili u njegovoj neposrednoj blizini
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.44.
ENGLESKI: local control panel

pobjeg
DEFINICIJA: prekoračenje brzine vrtnje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.10.
ENGLESKI: overspeed
KONTEKST: Nalog za zaustavljanje pogonskog stroja generatora uslijed djelovanja sustava zaštite (osim za pobjeg i za niski tlak ulja za podmazivanje) treba izdati samo nakon pokretanja generatora u

pripremi odgovarajućeg kapaciteta i njegovog preuzimanja opterećenja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 13.5.1.8.

pocinčavanje
DEFINICIJA: nanošenje tankoga sloja cinka na željezo ili čelik radi zaštite od korozije
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 141.
DOPUŠTENI NAZIV: galvanizacija; galvaniziranje; prevlačenje cinkom
ENGLESKI: galvanising
NAPOMENA: Naziv *galvanizing* upotrebljava se u SAD-u.

podatak
DEFINICIJA: prikaz obavijesti na formaliziran način, prikladan za komunikaciju, tumačenje, pohranu i obradbu
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 66.
ENGLESKI: data
KONTEKST: Značenje je podatka konkretizirano znanje zapisano na neki način.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 647.
NAPOMENA: U engleskome jeziku naziv *data* uvijek je u množini.

podizač kvrge
DEFINICIJA: dio podizača ventila koji je u dodiru s kvrgom razvodne osovine
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 68.
ENGLESKI: cam follower

područje eksplozivnosti
DEFINICIJA: područje između gornje i donje granice eksplozivnosti para u zraku
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 21.
ENGLESKI: explosive limits

podtlak
DEFINICIJA: svaki tlak niži od atmosferskoga
ENGLESKI: underpressure
KONTEKST: Usisni takt je dio procesa u cilindru pri kojemu dolazi do stvaranja podtlaka koji nastaje kretanjem stapa od gornje prema donjoj mrtvoj točki.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 15.

pogonjeni zupčanik
DEFINICIJA: veći zupčanik u paru u reduktoru
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 73.
ENGLESKI: driven gear

pojačalo
DEFINICIJA: uređaj koji omogućuje povećanje vrijednosti amplitude signala
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split:

Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 8.
ENGLESKI: amplifier
KONTEKST: Javni razglasni uređaji moraju imati najmanje dvije linije, koje će biti dovoljno odvojene cijelom svojom dužinom i imati dva odvojena i nezavisna pojačala.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.10.1.4.

pojačanje
DEFINICIJA: povećanje vrijednosti signala u odnosu prema ulaznome signalu
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 8.
ENGLESKI: amplification
KONTEKST: Vrijeme potrebno za dostizanje pune osjetljivosti prijemnika nakon otpuštanja tastera ne smije iznositi više od 0,1 sek. pri odspojenoj automatskoj regulaciji pojačanja (ARP).
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.5.2.23.

pokazivač
DEFINICIJA: naprava koja pokazuje stanje ili promjenu stanja kojega sustava
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 309.
DOPUŠTENI NAZIV: indikator; pokazivalo
ENGLESKI: indicator
KONTEKST: Kod podmazivanja ležaja morem ventil ili pipac za dovod i kontrolu morske vode mora biti postavljen na pregradu krmenog pika ili na statvenu cijev, a cjevovod mora imati pokazivač protoka.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.2.6.2.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *indicating instrument*.

pokazivač rada
DEFINICIJA: naprava koja s pomoću svjetlosnoga signala pokazuje da je uređaj u pogonu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 797.02.
ENGLESKI: running indicator

pokazivač uspona propelera
DEFINICIJA: naprava koja pokazuje promjenljivi uspon krila propelera
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 793.02.
DOPUŠTENI NAZIV: pokazivač uspona brodskoga vijka
ENGLESKI: propeller pitch indicator

pokazivanje po izboru
DEFINICIJA: prikazivanje parametara čije se vrijednosti pokazuju na zahtjev
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.06.
ENGLESKI: on call display
NAPOMENA: U pokazivanju po izboru za više parametara služi jedan instrument.

poklopac
DEFINICIJA: dio kojim se strojni element ili otvor pokriva radi zaštite

DOPUŠTENI NAZIV: kapa; pokrivna ploča; pokrov; zaštitna kapa
ENGLESKI: cover
KONTEKST: Nadsvjetla u razini palube na području kategorije 1 i 2 moraju imati stalno ugrađen ili na neki drugi način (pomoću vijaka s maticama) pričvršćen poklopac, tako da se njime može uvijek lako i prikladno vodonepropusno zabrtviti otvor nadsvjetla.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.3.1.

poklopac cilindra
DEFINICIJA: dio motora koji pokriva cilindar, vijcima pričvršćen za plašt cilindra
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.13.
ENGLESKI: cylinder cover
KONTEKST: Otvoriti i pregledati poklopce cilindara, glave motora, klipove, stapala, stapajice, košuljice cilindara, rashladni prostor, ležajeve i osnace križne glave, ojnice, ležajeve, razvodno vratilo i njegov pogon, ventile, podizače, pumpe goriva, privješene pumpe, odrivni ležaj, visokotlačni cjevovod goriva, prekretni mehanizam, sustav upućivanja i upravljanja, te cjevovode zraka, rashladne vode, ulja i ispušnih plinova, privješene strojeve i uređaje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.4.1.4.6.1.

pokrenuti
DEFINICIJA: staviti što u rad
DOPUŠTENI NAZIV: aktivirati
ENGLESKI: actuate
KONTEKST: Pokretanje uređaja za upravljanje prema naprijed, u smjeru sata prema desno ili prema gore, mora: uključiti uređaje ili dijelove opreme, ili prouzrokovati da se vrijednost poveća, ili pokrenuti uređaje ili dijelove uređaja prema naprijed, u smjeru sata, udesno ili prema gore.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 16.3.1.91.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *activate*.

pokretač
DEFINICIJA: sklopni aparat opremljen uređajima za pokretanje i zaustavljanje elektromotora ili za pogon drugih trošila
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 660.
DOPUŠTENI NAZIV: aktuator; izvršni motor; izvršnik; upravljač
ENGLESKI: actuator
KONTEKST: Kad vodiči od baterija do pokretača motora nisu zaštićeni protiv kratkog spoja i preopterećenja, moraju biti tako odabrani ili postavljeni da budu sigurni od struja kratkih i dozemnih spojeva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.8.6.2.

pokretački cilindar
DEFINICIJA: cilindar u kojemu djeluje tlak ili struji fluid zbog čega nastaje pravocrtno ili kružno gibanje
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: pokretački cilindar
ENGLESKI: actuating cylinder

poluga
DEFINICIJA: kruta motka kojoj na jednome kraju djeluje opterećenje, a na drugome sila
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 190.
ENGLESKI: lever
KONTEKST: Debljina poluga mora biti dovoljna da spriječi udarac vrha sidra o ploču.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.3.3.5.2.

polusastavljeno koljenasto vratilo
DEFINICIJA: koljenasto vratilo kod kojega su rukavci i ramena kovani ili lijevani od jednoga komada
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 11.
ENGLESKI: semi-built cranksahaft

poluvodič
DEFINICIJA: tvar kojoj je električna vodljivost izrazito manja od vodljivosti vodiča, a veća od vodljivosti izolatora
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 666.
DOPUŠTENI NAZIV: poluprovodnik
ENGLESKI: semiconductor

polje
DEFINICIJA: prostor u kojemu djeluje koja sila
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 121.
ENGLESKI: field
KONTEKST: Radioуređaji moraju biti postavljeni na takav način da njihovo magnetsko polje ne utječe na rad magnetskog kompasa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.3.4.2.
NAPOMENA: Sila može biti električna, magnetska i sl.

pomoćni
DEFINICIJA: koji služi za pomoć ili se upotrebljava u slučaju nužde
DOPUŠTENI NAZIV: dopunski
ENGLESKI: auxiliary
KONTEKST: Ako se ispusna para pomoćnih sustava vodi u porivnu turbinu, dovod se mora automatski prekinuti pri prisilnom zatvaranju brzozatvarajućeg ventila.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.3.6.6.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i nazivi *ancillary* i *subsidiary*.

pomoćni kotao
DEFINICIJA: kotao za pogon pomoćnih strojeva
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 88.
ENGLESKI: donkey boiler
KONTEKST: Pomoćni kotao je kotao u kojem se proizvodi para za pomoćne svrhe, a ne za poriv broda.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.11.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *auxiliary boiler*.

pomoćni sustav ispušnih plinova motora protupožarne pumpe
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja kojima se ispušni plinovi motora protupožarne pumpe odvode u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 744.02.
ENGLESKI: exhaust gas system for emergency fire pump motor

ponavljač alarma
DEFINICIJA: uređaj koji ponavlja alarm sa središnjega mjesta upravljanja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.13.
ENGLESKI: alarm repeater

poprečni
DEFINICIJA: koji se proteže pod pravim kutom u odnosu na brodsku središnjicu
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 20.
DOPUŠTENI NAZIV: poprječni
ENGLESKI: athwartships
KONTEKST: Poprečni nosači za uzdužna rebra trebaju biti dimenzionirani kao i poprečna rebra. (Pravila za gradnju čamaca, 1988)
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 6.4.2.5.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *thwartships*.

porivnik
DEFINICIJA: propeler za manevriranje ugrađen u brodski trup ili na njega radi pristajanja bez pomoći tegljača
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 341.
ENGLESKI: thruster
NAPOMENA:
Porivnik je pogonjen elektromotorom, motorom s prijenosnikom ili hidrauličnim motorom.
U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *thrust unit*.

posrtanje
DEFINICIJA: gibanje broda pri kojemu se pramac stalno izdiže, a krma propada i obrnuto
VRELO DEFINICIJE: Project Liberty Ship. Glossary of Nautical and Shipbuilding Terms. URL: http://www.liberty-ship.com/html/glossary/glosbody.htm. (17.01.2011.)
ENGLESKI: pitching
KONTEKST: Proračun se obavlja za ljuljanje i za posrtanje broda. Pri tome treba uzeti da je r = L/40, gdje je L duljina broda, m, a θ (u radijanima) odgovara kutu od 40° za ljuljanje, odnosno 5° za posrtanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.6.4.2.

postavni vijak
DEFINICIJA: vijak koji omogućuje namještanje zračnosti ispušnoga ventila nastale zbog temperaturnih razlika
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 69.
ENGLESKI: set screw

postrojenje
DEFINICIJA: slog strojeva, uređaja, aparata i druge opreme u zatvorenu ili na otvorenu prostoru namijenjen obavljanju određenih poslova
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 673.
ENGLESKI: plant
KONTEKST: Turbinski porivni sklop predviđen za postrojenje koje ima prekretni prijenosnik, brodski vijak sa zakretljivim krilima, električnu transmisiju, ili drugi uređaj kojim se odvaja turbina do voda vratila, osim navedenog graničnog prekidača, mora imati i regulator, koji regulira brzinu vrtnje turbine pri promjeni opterećenja dok se ne aktivira granični prekidač.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.3.6.3.

potencijalna energija
DEFINICIJA: mehanička energija tijela ili sustava zbog njihova položaja u polju sila, oblika ili stanja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 200.
ENGLESKI: potential energy
KONTEKST: Dopušta se primjena aluminijskih anoda u tankovima tereta jedino na mjestima gdje potencijalna energija ne prelazi 275 J.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.1.4.5.2.3.3.

potrošni materijal
DEFINICIJA: materijal koji se može utrošiti, uništiti ili raspršiti
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: consumables
KONTEKST: Zalihe su gorivo, mazivo, napojna i pitka voda, hrana i piće te potrošni materijal.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 121.08.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *consumable articles* i *consumable goods*.

potrošnja
DEFINICIJA: trošenje čega, obično goriva, maziva i vode
DOPUŠTENI NAZIV: utrošak
ENGLESKI: consumption
KONTEKST: Na brodovima kod kojih dnevna potrošnja goriva nije veća od 2 t, dopušteno je imati samo jednu ručnu pumpu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.8.1.1.
NAPOMENA: Utrošak je naziv koji se obično odnosi na materijal (utrošak materijala).

potvrda alarma
DEFINICIJA: postupak kojim se potvrđuje prijam alarma
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.09.
ENGLESKI: alarm acknowledging

povratna veza
DEFINICIJA: postupak pri kojemu se dio izlaznoga signala sustava vraća na ulaz radi ugađanja daljnjega izlaznog signala
VRELO DEFINICIJE: The Free Dictionary. Huntingdon Valley: Farlex, Inc. URL: http://www.thefreedictionary.com

ENGLESKI: feedback
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *servo loop*.

povratni vodič
DEFINICIJA: električni vodič koji struju s određene točke strujnoga kruga vraća natrag u izvor
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 969.
ENGLESKI: recurrent conductor

površina
DEFINICIJA: ostvarena ploha koja zatvara tijelo prema okolnome prostoru
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 680.
ENGLESKI: surface
KONTEKST: Iznosi dopuštenih naprezanja se navode kao dodatak izrazima za proračun momenta otpora i površina presjeka strukova rebara, sponja, nosača, ukrepa itd. i mogu se koristiti pri određivanju veličina ovih elemenata neposrednim proračunima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.2.1.2.

površinska hrapavost
DEFINICIJA: ukupnost mikrogeometrijskih nepravilnosti na površini predmeta prouzročenih obradbom ili drugim utjecajima
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 566.
ENGLESKI: surface roughness

pozivni uređaj za strojara
DEFINICIJA: uređaj s pomoću kojega se sa središnjega mjesta upravljanja upravlja strojem ili iz kormilarnice poziva strojar
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.03.
ENGLESKI: engineers' call system

požar
DEFINICIJA: nenadzirano sagorijevanje koje nanosi materijalne gubitke i ugrožava živote
ENGLESKI: fire
KONTEKST: Ventilacijski vodovi što služe za otklanjanje para i opasnih plinova koji mogu izazvati eksploziju ili požar, moraju biti nepropusni za plin, i ne smiju biti spojeni s vodovima iz drugih prostorija.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.7.1.4.

požar A-klase
DEFINICIJA: požar čvrstih tvari, najčešće organskoga podrijetla, koje pri izgaranju stvaraju žar
PREDLOŽENI NAZIV: požar A-razreda
ENGLESKI: fire class A
NAPOMENA: To su npr. drvo, papir, tekstil, ugljen, guma. Najčešće se gase vodom. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *A-class fire*.

požar B-klase
DEFINICIJA: požar tekućih tvari i tvari koje postaju tekuće
PREDLOŽENI NAZIV: požar B-razreda
ENGLESKI: fire class B
NAPOMENA: To su npr. benzin, ulja, masti, boje, lakovi, katran, parafin, alkohol, benzol. Toj skupini ne pripadaju masnoće biljnoga i životinjskoga podrijetla. Za gašenje se najčešće upotrebljava prah, ugljikov dioksid i pjena. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *B-class fire*.

požar C-klase
DEFINICIJA: požar plinova
PREDLOŽENI NAZIV: požar C-razreda
ENGLESKI: fire class C
NAPOMENA: To su npr. metan, propan, zemni plin, gradski plin, etilen, vodik. Za gašenje se najčešće upotrebljava prah i ugljikov dioksid. Ta je vrsta požara u sjevernoameričkoj klasifikaciji B-klasa. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *C-class fire*.

požar D-klase
DEFINICIJA: požar kovina
PREDLOŽENI NAZIV: požar D-razreda
ENGLESKI: fire class D
NAPOMENA: To su npr. aluminij, magnezij, litij, natrij, kalij i njihove slitine. Za gašenje se upotrebljavaju samo suha sredstva (prah, suhi kvarcni pijesak, strugotina lijevanoga željeza). U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *D-class fire*.

požar E-klase
DEFINICIJA: požar u električnim instalacijama slabe struje
PREDLOŽENI NAZIV: požar E-razreda
ENGLESKI: fire class E
NAPOMENA: Ova klasa požara više nije u europskim standardima (ISO 3941:2007), ali je u sjevernoameričkoj klasifikaciji C-klasa, a u australskoj i azijskoj E-klasa. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *E-class fire*.

požar F-klase
DEFINICIJA: požar biljnih i životinjskih ulja i masnoća
PREDLOŽENI NAZIV: požar F-razreda
ENGLESKI: fire class F
NAPOMENA: Ova je vrsta požara u sjevernoameričkoj klasifikaciji K-klasa. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *F-class fire*.

prah za gašenje požara
DEFINICIJA: mješavina na bazi natrijeva i amonijeva fosfata, vodikova karbonata ili na bazi kalijeva sulfata
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 35.
ENGLESKI: dry powder
NAPOMENA: Za gašenje požara klase A upotrebljava se mješavina na bazi natrijeva i amonijeva fosfata ili na bazi kalijeva fosfata, za gašenje požara klase B i C upotrebljava se mješavina na bazi vodikova karbonata ili na bazi kalijeva sulfata.

pramac
DEFINICIJA: prednji dio broda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.01.
ENGLESKI: bow
KONTEKST: Duljina preko svega je duljina između krajnjih točaka trupa odnosno nadgrađa broda na pramcu i krmi.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 120.53.

pražnica
DEFINICIJA: kovinski okvir oko grotla brodskoga skladišta koji služi za sprečavanje ulaženja vode u njega
VRELO DEFINICIJE: The Free Dictionary. Huntingdon Valley: Farlex, Inc. URL: http://www.thefreedictionary.com
ŽARGONIZAM: solijer
ENGLESKI: coaming
KONTEKST: Posebnu pozornost treba posvetiti izvedbi neprekinutih uzdužnih pražnica grotala, koje sudjeluju u uzdužnoj čvrstoći trupa.

VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.2.6.1.2.

pražnjenje
DEFINICIJA: ispuštanje tekućine iz spremnika ili prostora, obično pri njegovu dnu
DOPUŠTENI NAZIV: ispuštanje
NEPREPORUČENI NAZIV: dreniranje
ENGLESKI: drainage
KONTEKST: Balastna pumpa je pumpa za punjenje i pražnjenje balasta.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 801.03.
NAPOMENA: Rabe se sljedeće bliskoznačnice: odvodnjavanje, otjecanje, istjecanje, odvođenje, isušivanje. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *discharge*, *draining* i *outflow*.

predgrijač
DEFINICIJA: uređaj koji predgrijava fluid prije zagrijača
ENGLESKI: preheater
KONTEKST: Kod predgrijača goriva i ulja mogu se ugraditi sigurnosne membrane, koje se postavljaju na strani ulja i goriva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.6.3.2.

predubrizgavanje
DEFINICIJA: ubrizgavanje goriva kojim se smanjuju buka i onečišćenje
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
ŽARGONIZAM: preduštrcavanje
ENGLESKI: pilot injection
NAPOMENA: Predubrizgavanje se upotrebljava u sustavima goriva sa zajedničkom sabirnicom.

pregrada
DEFINICIJA: okomita stijena koja unutarnji dio broda dijeli u pregratke
VRELO DEFINICIJE: Project Liberty Ship. Glossary of Nautical and Shipbuilding Terms. URL: http://www.liberty-ship.com/html/glossary/glosbody.htm. (17.01.2011.)
ENGLESKI: bulkhead
KONTEKST: Cijevi prolaze kroz pregrade.

pregrada krmenoga pika
DEFINICIJA: prva poprečna vodonepropusna pregrada koja se nalazi ispred krmene statve
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997.
DOPUŠTENI NAZIV: krmena kolizijska pregrada; stražnja sudarna pregrada
PREDLOŽENI NAZIV: pregrada krmenoga vrha
ENGLESKI: aft peak bulkhead
KONTEKST: Kod podmazivanja ležaja morem ventil ili pipac za dovod i kontrolu morske vode mora biti postavljen na pregradu krmenog pika ili na statvenu cijev, a cjevovod mora imati pokazivač protoka.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.2.6.2.

pregrada strojarnice
DEFINICIJA: nepropusna poprečna pregrada koja odvaja prostor strojarnice od ostalih prostora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb:

Jadranbrod, 1995., 226.00.
ENGLESKI: engine room bulkhead
KONTEKST: Točki 5.3 pod uvjetom i uz pretpostavku da je svaka poprečna pregrada po čitavoj duljini broda oštećena tako da su istovremeno naplavljena dva susjedna odjeljka ispred i iza pregrade uz izuzeće oštećenja graničnih pregrada strojarnice.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.5.1.3.

pregrijač pare
DEFINICIJA: izmjenjivač topline u kojemu se pregrijava para
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.04.
ENGLESKI: steam superheater
KONTEKST: Pregrijač pare je dio kotlovskoga postrojenja u kojemu se para suši do suhoga zasićenja i pregrijava do temperature pregrijanja.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 257.
NAPOMENA: U pregrijaču pare kapljice kondenzata moraju ispariti. U engleskome jeziku upotrebljava se i kraći naziv *superheater*.

pregrijana para
DEFINICIJA: realni plin koji je pregrijan iznad temperature zasićenja i više ne sadržava tekućine
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 199.
ENGLESKI: superheated steam
KONTEKST: Para za pogon dobiva se u kotlovima na ispušne plinove koji za tu svrhu imaju ugrađeni pregrijač jer turbogeneratori koriste pregrijanu paru.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 128.

prekidač
DEFINICIJA: sklopna naprava za uklapanje i isklapanje električnih struja normalnoga pogona te isklapanje električnih struja kratkoga spoja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 880.10.
ENGLESKI: circuit breaker
KONTEKST: Struja proizvedena u generatorima odlazi preko prekidača na glavnu razvodnu ploču koja je obično rasklopna.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 125.

prekostrujna zaštita
DEFINICIJA: uređaj koji štiti od preopterećenja električnom strujom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 880.04.
ENGLESKI: overcurrent protection

prekotlačni ventil
DEFINICIJA: ventil koji se automatski otvara kada u kojemu prostoru tlak dosegne opasnu razinu
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.
ENGLESKI: relief valve
KONTEKST: Prekotlačni ventili propuštaju višak tlaka koji može

nastati u spremnicima pod tlakom, zatim u cjevovodima pare, vode i zraka.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 57.

prekretanje motora
DEFINICIJA: mijenjanje smjera okretanja stroja
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 77.
ENGLESKI: engine reversing

preljev goriva
DEFINICIJA: mjesto prelijevanja viška goriva iz tanka goriva u preljevni tank
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.05.
ENGLESKI: fuel oil overflow

preljev mazivoga ulja
DEFINICIJA: odvod viška mazivoga ulja iz tanka mazivoga ulja u preljevni tank
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 711.03.
ENGLESKI: lubricating oil overflow

preljevni tank goriva
DEFINICIJA: tank u koji se prelijeva gorivo iz prepunjenih tankova goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.07.
ENGLESKI: fuel oil overflow tank

preljevni tank napajne vode
DEFINICIJA: tank u koji se prelijeva višak vode iz tanka napajne vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.09.
NEPREPORUČENI NAZIV: preljevni tank napojne vode
ENGLESKI: feed water overflow tank

premaz
DEFINICIJA: sloj koji prianja na kovinu štiteći je od korozije
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 66.
DOPUŠTENI NAZIV: prevlaka; zaštitni sloj
ENGLESKI: coating
KONTEKST: U tu svrhu, lanci moraju biti bez boje i bez antikorozivnih premaza.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 25.6.4.1.1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *covering*.

prenosivi kompresor zraka
DEFINICIJA: kompresor zraka za pneumatske alate koji se može prenositi do mjesta uporabe
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 733.01.
ENGLESKI: transportable air compressor

preopterećenje
DEFINICIJA: opterećenje veće od nazivnoga
ENGLESKI: overload
KONTEKST: Snaga preopterećenja je dopustivo vremenski ograničeno preopterećenje motora.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno

nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.03.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *overloading*.

pretakanje goriva
DEFINICIJA: prelijevanje goriva iz jednoga tanka u drugi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.00.
ENGLESKI: fuel oil transfer
KONTEKST: Zapremnina preljevnih tankova ne smije biti manja od količine goriva koju pretoči pumpa za pretakanje goriva za 10 min.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.5.4.1.

pretakanje mazivoga ulja
DEFINICIJA: prelijevanje mazivoga ulja iz jednoga stroja, tanka ili uređaja u drugi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 711.00.
ENGLESKI: lubricating oil transfer

pretvarač
DEFINICIJA: uređaj koji pretvara određena svojstva signala pri prijelazu iz jednoga sustava u drugi, ne mijenjajući sadržaj prenesene informacije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 692.
DOPUŠTENI NAZIV: pretvornik
NEPREPORUČENI NAZIV: konverter; konvertor
ENGLESKI: converter
KONTEKST: Tiristorski pretvarači u glavnim i uzbudnim strujnim krugovima generatora i motora električnog porivnog sustava moraju imati zaštitu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.17.7.7.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *convertor* i *transducer*.

pretvaranje energije
DEFINICIJA: promjena jednoga oblika enegije u drugi ili u rad
DOPUŠTENI NAZIV: pretvorba energije
ENGLESKI: energy conversion
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *energy transformation*.

prevjes
DEFINICIJA: izbočina koja prelazi dimenzije čega drugoga ili visi preko čega
DOPUŠTENI NAZIV: ispupčenje; izbočenje
NEPREPORUČENI NAZIV: isturenost
ENGLESKI: overhang

prianjanje
DEFINICIJA: lijepljenje ili spajanje površina različita sastava
ENGLESKI: adherence
KONTEKST: Sposobnost prianjanja maziva o metalnu površinu važan je faktor pri mješovitom trenju.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 258.

prigušenje
DEFINICIJA: gašenje požara sprečavanjem dodira gorive tvari s kisikom
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 27.
ENGLESKI: smothering

KONTEKST: Osjetnici dima postavljeni u prostoriji strojeva A kategorije moraju se uključiti prije nego gustoća dima dostigne vrijednost pri kojoj prigušenje svjetlosti premaši 50% na metar.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 17.4.2.1.24.
NAPOMENA: Kao sredstvo za gašenje upotrebljava se pjena, prah ili ugljikov dioksid.

prigušivač
DEFINICIJA: naprava za smanjenje buke u ispušnome sustavu
DOPUŠTENI NAZIV: prigušni lonac; prigušnica; prigušnik
ENGLESKI: silencer
KONTEKST: Prigušivači zvuka i iskrohvatači moraju se smjestiti tako da se mogu čistiti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.6.2.1.
NAPOMENA: Naziv *muffler* upotrebljava se u SAD-u.

prijenos alarma
DEFINICIJA: prebacivanje alarma sa središnjega mjesta upravljanja na ponavljače alarma na mostu ili u kabinama dežurnih časnika
ENGLESKI: transfer of alarms
KONTEKST: Na zapovjedničkom mostu, u kabini upravitelja stroja i u prostorijama boravka strojara mora se osigurati stalan prijenos alarma, dok se kabina dežurnog strojara bira selektorom na središnjem mjestu upravljanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 13.5.4.3.

prijenos topline
DEFINICIJA: izmjenjivanje toplinske energije između sustava i okoliša
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 150.
DOPUŠTENI NAZIV: prijelaz topline
ENGLESKI: heat transfer
KONTEKST: Prijenos topline se odvija pri izravnom dodiru tijela, preko fluida te na udaljenost zračenjem.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 701.

primopredajno ispitivanje
DEFINICIJA: ispitivanje koje se obavlja na brodu, u pogonu i na opremi radi utvrđivanja kakvoće i radnih svojstava
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 5.
DOPUŠTENI NAZIV: kolaudacija; provjera prihvatljivosti
ENGLESKI: acceptance test
KONTEKST: .
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *purchase trial* i *reception test*.

prirodna ventilacija
DEFINICIJA: izmjena zraka kroz raspore na prozorima, vratima i drugim otvorima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 951.
ENGLESKI: natural ventilation
KONTEKST: Vjetrolovke prirodne ventilacije, kao i usisni otvori prisilne ventilacije moraju se nalaziti na mjestima gdje je vjerojatnost

uzimanja zraka zagađenog plinovima, parama derivata zemnog ulja itd. svedena na najmanju moguću mjeru, i gdje ne može doći do prodiranja morske vode u njih.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 7.1.7.

prirubnica
DEFINICIJA: plosnat prsten ili disk zavaren na element cjevovoda, posude ili vratila ili izliven zajedno s njime
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 702.
ŽARGONIZAM: flandža
ENGLESKI: flange
KONTEKST: Materijal prirubnice je kovani, valjani ili lijevani čelik, a za cijevi od bakra je bronca.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.
NAPOMENA: Prirubnica služi za spajanje s drugim elementima.

pristupačnost
DEFINICIJA: svojstvo da se čemu lako priđe ili u što uđe
ENGLESKI: accessibility
KONTEKST: Tijekom izvedbe potrebno je voditi računa o pristupačnosti zavarenom spoju, o položaju zavarivanja i o redoslijedu zavarivanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.15.2.1.1.

pritezno vitlo
DEFINICIJA: vitlo s uspravnom osovinom koje služi za podizanje sidra, pritezanje broda s pomoću užadi uz obalu ili premještanje težine
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988.
PREDLOŽENI NAZIV: pritezni vitao
ENGLESKI: capstan
KONTEKST: Pritezno vitlo s horizontalnom osovinom nalazi se na palubi broda tako da može posluživati oba boka broda, a zajednički pogonski stroj nalazi se u sredini.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 161.

privješena pumpa
DEFINICIJA: pumpa koju pogoni glavni motor jer nema samostalan pogon
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 112.
PREDLOŽENI NAZIV: privješena crpka
ENGLESKI: attached pump
KONTEKST: Otvoriti i pregledati poklopce cilindara, glave motora, klipove, stapala, stapajice, košuljice cilindara, rashladni prostor, ležajeve i osnace križne glave, ojnice, ležajeve, razvodno vratilo i njegov pogon, ventile, podizače, pumpe goriva, privješene pumpe, odrivni ležaj, visokotlačni cjevovod goriva, prekretni mehanizam, sustav upućivanja i upravljanja, te cjevovode zraka, rashladne vode, ulja i ispušnih plinova, privješene strojeve i uređaje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.4.1.4.6.1.

NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *engine driven pump*.

privješena pumpa mazivoga ulja
DEFINICIJA: privješena pumpa pričvršćena na motoru u sustavu mazivoga ulja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.39.
PREDLOŽENI NAZIV: privješena crpka mazivoga ulja
ENGLESKI: attached lubricating oil pump
NAPOMENA: Privješena pumpa mazivoga ulja pogonjena je koljenastim vratilom.

privješena pumpa morske vode za hlađenje
DEFINICIJA: privješena pumpa pričvršćena na motoru u sustavu morske vode za hlađenje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.42.
PREDLOŽENI NAZIV: privješena crpka morske vode za hlađenje
ENGLESKI: attached sea water cooling pump
NAPOMENA: Pumpa je pogonjena koljenastim vratilom.

privješena pumpa slatke vode za hlađenje
DEFINICIJA: privješena pumpa pričvršćena na motoru u sustavu slatke vode za hlađenje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.40.
PREDLOŽENI NAZIV: privješena crpka slatke vode za hlađenje
ENGLESKI: attached fresh water cooling pump
NAPOMENA: Pumpa je pogonjena koljenastim vratilom.

privješeni rashladnik
DEFINICIJA: izmjenjivač topline za hlađenje pričvršćen na motoru
ENGLESKI: attached cooler

privješeni rashladnik mazivoga ulja
DEFINICIJA: izmjenjivač topline za hlađenje mazivoga ulja pričvršćen na motoru
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.38.
ENGLESKI: attached lubricating oil cooler

privješeni rashladnik slatke vode
DEFINICIJA: izmjenjivač topline za hlađenje slatke vode pričvršćen na motoru
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.41.
ENGLESKI: attached fresh water cooler

pročišćivač
DEFINICIJA: rotacijski stroj za centrifugiranje onečišćivača iz goriva i maziva
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 262.
DOPUŠTENI NAZIV: purifikator
NEPREPORUČENI NAZIV: prečistač
ENGLESKI: purifier

pročišćivač goriva
DEFINICIJA: pročišćivač u kojemu se iz goriva odjeljuju krute nečistoće i dio vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik

Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.02.
ENGLESKI: fuel oil purifier

pročišćivač mazivoga ulja
DEFINICIJA: pročišćivač u kojemu se iz mazivoga ulja odjeljuju krute nečistoće i dio vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 712.02.
ENGLESKI: lubricating oil purifier

proizvodnost kotla
DEFINICIJA: količina pare proizvedena u jedinici vremena
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 640.02.
DOPUŠTENI NAZIV: učin kotla; kapacitet proizvodnje pare u kotlu
ENGLESKI: boiler output

Pronijeva kočnica
DEFINICIJA: jednostavan uređaj za kočenje kojim se mjeri zakretni moment stroja
ENGLESKI: Prony brake

propuhivač čađe
DEFINICIJA: uređaj za čišćenje površina od naslaga čađe na vanjskoj strani cijevi kotla
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 103.
DOPUŠTENI NAZIV: ispuhivač čađe; otpuhivač čađe
ENGLESKI: sootblower
KONTEKST: Propuhivači čađe omogućavaju održavanje kotlovskih površina vodocijevnih kotlova čistim.
VRELO KONTEKSTA: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 113.

propuštanje
DEFINICIJA: neželjeno curenje fluida iz prostora
DOPUŠTENI NAZIV: gubljenje; procurivanje; prokapljivanje
ENGLESKI: leaking
KONTEKST: Na tlačnoj strani kompresora, a kod višestupanjskih kompresora i iza svakog stupnja, između cilindra i zapornog ventila mora se postaviti sigurnosni ventil, ili automatski sigurnosni uređaj, koji služi za propuštanje rashladnog sredstva u usisnu stranu kompresora, ako dođe do prekomjernog povišenja tlaka.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 11.4.1.5.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *leakage*.

propuštanje plinova niz stap
DEFINICIJA: prolazak izgarnih plinova između košuljice i prstenova
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A. An English Textbook for Marine Engineers I. 4. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet, 2002., 298.
ENGLESKI: blowby
NAPOMENA: Plinovi prolaze niz stap najčešće zbog zapečenosti, sloma ili puknuća prstenova ili oštećenja stapnih utora.

prorez
DEFINICIJA: uski kanalić ili otvor u koji se umeće odgovarajući dio naprave
ENGLESKI: slot

protupožarna pjena
DEFINICIJA: pjena kojom se pretežito gase tekuće gorive tvari
VRELO DEFINICIJE: Matković, M. Protupožarna zaštita na brodovima. 8. izdanje. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2000., 27.

ENGLESKI: fire-extinguishing foam
NAPOMENA: Protupožarna pjena mješavina je vode, pjenila i zraka.

protupožarni ventil
DEFINICIJA: ventil na protupožarnome cjevovodu sa spojkom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 813.05.
ENGLESKI: fire hydrant
KONTEKST: Protupožarni ventili, rasprskivači, mlaznice raspršivači i druga armatura i oprema sustava za gašenje požara, koji osiguravaju djelotvornost i ispravan rad sustava, moraju biti od materijala otpornog na djelovanje morske okoline.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 17.3.1.4.3.
NAPOMENA: Spojka omogućuje brzo priključivanje protupožarne savitljive cijevi.

prozračiti
DEFINICIJA: dovesti zrak ili izložiti optoku zraka
DOPUŠTENI NAZIV: provjetriti; zračiti
ENGLESKI: aerate
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *air* i *ventilate*.

prsten
DEFINICIJA: kolut od kovine ili drugoga materijala koji služi za zadržavanje fluida, pričvršćivanje, brtvljenje ili kao odstojnik
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: kolut
ENGLESKI: ring
KONTEKST: Kućište ispušnoga ventila je obočje u kojemu je smješten prsten sjedišta, vreteno, vodilica vretena i opruga.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.

pult
DEFINICIJA: sustav upravljačkih i nadzornih uređaja smještenih na upravljačkoj ploči
DOPUŠTENI NAZIV: konzola; stalak
ENGLESKI: console; stand
KONTEKST: Ako su u pult za upravljanje brodom ugrađeni električna oprema, navigacijska oprema, radioуređaji, električni uređaji automatizacije i daljinskog upravljanja glavnim porivnim strojem i pomoćnim strojevima, takvu opremu treba napajati odvojenim vodovima, u skladu s ovim poglavljem i drugim dijelovima ovih pravila.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.4.5.1.

pumpa
DEFINICIJA: radni stroj s pomoću kojega se tekućina prenosi i dovodi na višu geodetsku razinu ili u područje višega tlaka
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 718.
DOPUŠTENI NAZIV: sisaljka
PREDLOŽENI NAZIV: crpka
ENGLESKI: pump
KONTEKST: Pumpa je uređaj koji se najčešće pojavljuje u svim brodskim sustavima.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 35.

pumpa destilata
DEFINICIJA: pumpa u sustavu destilatora koja destiliranu vodu odvodi u tankove
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.06.
PREDLOŽENI NAZIV: crpka destilata
ENGLESKI: destillate pump

pumpa goriva
DEFINICIJA: pumpa na motoru kojom se gorivo tlači u ubrizgač
PREDLOŽENI NAZIV: crpka goriva
ENGLESKI: fuel oil pump
KONTEKST: Stalno se mjeri brzina glavnog motora i položaj pumpi goriva, te se uspoređuje s krivuljom opterećenja glavnog motora.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 138.

pumpa mazivoga ulja
DEFINICIJA: pumpa koja dovodi mazivo ulje do mjesta podmazivanja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 713.03.
PREDLOŽENI NAZIV: crpka mazivoga ulja
ENGLESKI: lubricating oil pump

pumpa morske vode za hlađenje
DEFINICIJA: pumpa u sustavu za hlađenje morskom vodom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 721.01.
PREDLOŽENI NAZIV: crpka morske vode za hlađenje
ENGLESKI: sea water cooling pump

pumpa napajne vode
DEFINICIJA: pumpa koja tlači napajnu vodu u kotao
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.12.
PREDLOŽENI NAZIV: crpka napajne vode
ENGLESKI: feed water pump
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *feed pump*.

pumpa za cirkulaciju kotlovske vode
DEFINICIJA: pumpa kojom kotlovska voda cirkulira između kotla na naftu i kotla na ispušne plinove
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.13.
PREDLOŽENI NAZIV: crpka za cirkulaciju kotlovske vode
ENGLESKI: boiler water circulating pump

pumpa za posušivanje
DEFINICIJA: pomoćna pumpa na tankeru koja služi za uklanjanje tereta preostaloga nakon iskrcavanja glavnom teretnom pumpom
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 487.
DOPUŠTENI NAZIV: pumpa za isušivanje tanka
PREDLOŽENI NAZIV: crpka za posušivanje
ENGLESKI: stripping pump
KONTEKST: Pumpa za posušivanje je pumpa za ispumpavanje nafte iz tanka do kraja.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj.

Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 487.

pumpa za pretakanje goriva
DEFINICIJA: pumpa kojom se pretače gorivo iz jednoga tanka u drugi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.03.
PREDLOŽENI NAZIV: crpka za pretakanje goriva
ŽARGONIZAM: transferica
ENGLESKI: fuel oil transfer pump
KONTEKST: Pumpe za pretakanje goriva, uključivo i pumpe separatora, moraju imati osim lokalnog još i uređaj za daljinsko zaustavljanje pumpe s lako dostupnog mjesta izvan prostorije u kojoj se ona nalazi.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 8.1.3.

pumpna stanica
DEFINICIJA: prostorija u kojoj su smještene pumpe
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.66.
DOPUŠTENI NAZIV: crpka
PREDLOŽENI NAZIV: crpna postaja
ENGLESKI: pump room
KONTEKST: Ako je između tanka tereta i strojarnice umjesto kovčega smještena pumpna stanica, pregradu između strojarnice i pumpne stanice ne treba ispitivati vodom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 18.1.8.3.

pužni prijenos
DEFINICIJA: strojni element koji služi za prijenos snage između okomite i mimoilazne osovine
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 73.
ENGLESKI: worm gear
KONTEKST: Zupčani prijenos između pogonskog stroja vitla, najčešće elektromotora, služi da bi se veliki broj okretaja pogonskog stroja smanjio na maleni broj okretaja bubnja. U tu svrhu ugrađuje se pužni prijenos.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 161.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *worm drive*.

pužni reduktor
DEFINICIJA: reduktor u kojemu se prijenos snage i gibanja obavlja između pužnoga vijka i pužnoga kola
ENGLESKI: worm reduction gear
NAPOMENA: Pužni reduktor češće je u uporabi za manje prijenose. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *worm gearbox*.

rad
DEFINICIJA: svladavanje sile na putu
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 377.
ENGLESKI: work
KONTEKST: Svim tim postupcima

osigurava se najučinkovitiji i najekonomičniji rad stroja.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 17.

radijalna pumpa
DEFINICIJA: pumpa koja se pogoni okretanjem i u kojoj je smjer strujenja i porasta tlaka okomit na os
PREDLOŽENI NAZIV: radijalna crpka
ENGLESKI: radial pump
KONTEKST: U praksi se često sve turbopumpe (radijalne i aksijalne) nepravilno nazvaju "centrifugalnim" pumpama, iako su zapravo samo radijalne pumpe centrifugalne.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 180.

rame
DEFINICIJA: dio koljenastoga vratila koji se spaja s rukavcem i osloncem letećega ležaja
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 104.
DOPUŠTENI NAZIV: koljeno; membrana; okvir; opna
ŽARGONIZAM: pršut
ENGLESKI: web
KONTEKST: Polusastavljeno koljenasto vratilo je vratilo kod kojega su osnaci i ramena kovani ili lijevani od jednoga komada, a zatim navučeni na toplo ili zavareni na rukavce.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 11.

rame koljenastoga vratila
DEFINICIJA: bočni element ručice
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 104.
DOPUŠTENI NAZIV: krak koljena; rame koljenaste osovine
ŽARGONIZAM: pršut
ENGLESKI: crankweb

rascjep
DEFINICIJA: razmak između dvaju krajeva stapnoga prstena
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
ENGLESKI: gap
KONTEKST: Da bi se spriječilo propuštanje niz prstenove, valja rascjep narednog prstena zakrenuti za 180° u odnosu na prethodni.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 228.

rascjep stapnoga prstena
DEFINICIJA: razmak između krajeva prstena koji nastaje postavljanjem na stap
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 38.
ENGLESKI: piston ring end gap

rashladnik
DEFINICIJA: izmjenjivač topline koji uklanja toplinu iz fluida
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/

powerengineeringdictionary.htm
DOPUŠTENI NAZIV: hladnjak; rashlađivač
ENGLESKI: cooler
KONTEKST: Glavni kompresori zraka rade na načelu dvostupanjske kompresije s međuhlađenjem, što znači da se sastoje od dva stupnja između kojih je rashladnik.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 122.

rashladnik mazivoga ulja
DEFINICIJA: rashladnik za hlađenje mazivoga ulja vodom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.13.
DOPUŠTENI NAZIV: hladnjak mazivoga ulja; rashlađivač mazivoga ulja
ENGLESKI: lubricating oil cooler
KONTEKST: Sustav ulja za podmazivanje porivnih turbina mora imati dva rashladnika ulja, od kojih je jedan rezervni.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.9.4.5.

rashladnik slatke vode
DEFINICIJA: rashladnik za hlađenje slatke vode morskom vodom ili zrakom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 722.02.
DOPUŠTENI NAZIV: hladnjak slatke vode; rashlađivač slatke vode
ENGLESKI: fresh water cooler
KONTEKST: Pomoćna pumpa radi samo u luci gdje je njezin kapacitet dovoljan za rashlađivanje kondenzatora pare i manje opterećenih rashladnika slatke vode.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 113.

rashladnik uzorka vode
DEFINICIJA: rashladnik za hlađenje uzorka kotlovske vode morskom vodom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.04.
DOPUŠTENI NAZIV: hladnjak uzorka vode; rashlađivač uzorka vode
ENGLESKI: sample water cooler

rashlađivanje
DEFINICIJA: hlađenje i leđenje koje se postiže hlapljenjem rashladne tekućine
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 269.
DOPUŠTENI NAZIV: hlađenje
ENGLESKI: refrigeration
KONTEKST: Pomoćna pumpa radi samo u luci gdje je njezin kapacitet dovoljan za rashlađivanje kondenzatora pare i manje opterećenih rashladnika slatke vode.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 113.

rasplinjač
DEFINICIJA: uređaj koji miješanjem goriva sa zrakom priprema gorivu smjesu i zatim je raspršuje u cilindar
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 733.
ŽARGONIZAM: karburator
ENGLESKI: carburettor
KONTEKST: Rasplinjače imaju Ottovi

motori s vanjskom pripremom gorive smjese.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 733.
NAPOMENA: Rasplinjač je uređaj u kojemu se zrak miješa s gorivom kako bi se dobila goriva smjesa. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *carburetter*.

raspršivanje
DEFINICIJA: rasipanje čestica jedne tvari u drugoj
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 734.
DOPUŠTENI NAZIV: disperzija
ENGLESKI: atomisation
KONTEKST: Ako je predviđeno raspršivanje vode u tim prostorijama, kapacitet kaljužne pumpe ne smije biti manji od kapaciteta pumpe za raspršivanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.2.4.10.
NAPOMENA: Naziv *atomization* upotrebljava se u SAD-u.

rastezanje
DEFINICIJA: proces pri kojemu se mijenja veličina materijala
DOPUŠTENI NAZIV: istezanje; izduženje; produženje
ENGLESKI: extension
KONTEKST: Pri tome mora biti omogućeno toplinsko rastezanje plašta kotla.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.1.13.3.

rasvjeta
DEFINICIJA: sustav osvjetljivanja prostora rasvjetnim tijelima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 735.
ENGLESKI: lighting
KONTEKST: Rasvjeta u slučaju nužnosti je rasvjeta brodskih prostorija i prostora svjetiljkama napajanim iz izvora električne energije za slučaj nužnosti ili iz kratkotrajnog izvora za slučaj nužnosti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.1.2.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *illumination*.

ravnoteža
DEFINICIJA: stanje u kojemu tijelo na koje djeluje sustav sila miruje ili se jednoliko giba
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 736.
DOPUŠTENI NAZIV: ravnovjesje
ENGLESKI: equilibrium
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *balance*.

razvodna osovina
DEFINICIJA: osovina koja regulira otvaranje i zatvaranje ventila, pogoni pumpe goriva, regulira prekret motora i pogoni regulatore broja okretaja
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 112.
ZASTARJELI NAZIV: grebenasta osovina
ENGLESKI: camshaft
KONTEKST: Pumpe ulja razvodne osovine usisavaju ulje iz tanka ulja razvodne osovine i tlače ga prema razvodnoj osovini.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik:

Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 116.
NAPOMENA: Kod brodskih motora razvodna je osovina smještena usporedo s koljenastim vratilom.

razvodna ploča
DEFINICIJA: ploča preko koje se električna energija razvodi na pojedine potrošačke strujne krugove
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 643.
DOPUŠTENI NAZIV: rasklopna ploča
ENGLESKI: control panel
KONTEKST: Struja proizvedena u generatorima odlazi preko prekidača na glavnu razvodnu ploču koja je obično rasklopna.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 125.

razvodnik
DEFINICIJA: uređaj koji pušta određeni medij u stroj u trenutku kada je to potrebno
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
DOPUŠTENI NAZIV: razdjeljivač; razdjelnik
NEPREPORUČENI NAZIV: distributor
ENGLESKI: distributor
KONTEKST: Razvodnik je uređaj za razvođenje, usmjeravanje pare, električne energije, goriva i sl.
VRELO KONTEKSTA: Anić, V. Rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb: Novi Liber, 1998., 612.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *distribution unit*.

reakcijska turbina
DEFINICIJA: parna turbina u kojoj se u statorskim lopaticama toplina djelomično pretvara u kinetičku energiju
ENGLESKI: reaction turbine
KONTEKST: Reakcijska turbina je parna turbina u kojoj se zakretni moment postiže postupnim smanjenjem tlaka od ulaza prema izlazu pare.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 28.
NAPOMENA: Preostali se dio pretvorbe odvija u rotorskim lopaticama. Povećanje brzine pare u reakcijskoj turbini izvodi se smanjenjem presjeka kanala između lopatica u smjeru strujenja pare.

reaktorsko gorivo
DEFINICIJA: gorivo koje je kemijski i tehnički priređeno tako da u reaktorskoj jezgri pridonosi održavanju lančane reakcije
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 269.
ENGLESKI: reactor fuel
KONTEKST: Poput uranije-235 plutonij-239 cijepa se sporim neutronima, pa ga može zamijeniti u reaktorskom gorivu kao fisibilni materijal.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 645.
NAPOMENA: Reaktorsko gorivo sadržava fisibilne nuklide.

red
DEFINICIJA: niz istovjetnih dijelova stroja ili opreme
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/cardic.htm
ENGLESKI: bank
KONTEKST: Red sprežnjaka po obodu koji spaja ložište s plaštom kotla smatra se točkom ukrućenja, ako promjer sprežnjaka nije manji od 22 mm ili od dvostruke debljine stijenke ložišta i ako korak sprežnjaka nije veći od 14 puta debljine stijenke ložišta.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.2.2.2.3.

redni motor
DEFINICIJA: motor u kojemu su cilindri poredani u jednome redu jedan iza drugoga
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.05.
ENGLESKI: in-line engine

redukcijski ventil tlaka
DEFINICIJA: ventil kojim se tlak zraka smanjuje na tlak uporabe
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 732.02.
ENGLESKI: pressure reducing valve
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *pressure reducer* i *reduction valve*.

reduktor
DEFINICIJA: mehanički prijenosnik snage i gibanja koji smanjuje brzinu vrtnje pogonskoga stroja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 748.
ENGLESKI: reduction gear
KONTEKST: Niz zupčanika je sklop kojime se prenosi snaga u motoru, reduktoru ili pokretnome mehanizmu.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 113.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *reducing gear*, *reduction wheel* i *speed reducer*.

registrator podataka
DEFINICIJA: uređaj koji prikuplja važne parametre rada brodskoga sustava te ih na zahtjev ili u određenim vremenskim razmacima predočuje u tiskanu obliku
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.04.
DOPUŠTENI NAZIV: uređaj za automatsko bilježenje podataka
ENGLESKI: data logger
KONTEKST: Ako postoji registrator podataka, ne smije se dopustiti da greška u njegovim sklopovima utječe na rad alarmnog sustava.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 13.2.3.3.

regulacija brzine vrtnje
DEFINICIJA: automatsko održavanje brzine vrtnje u određenim granicama neovisno o promjeni opterećenja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.09.
ENGLESKI: control of rotation speed

regulator broja okretaja
DEFINICIJA: sklop koji održava broj okretaja na postavljenoj vrijednosti
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 103.
ENGLESKI: governor
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *speed governor*.

regulator brzine vrtnje
DEFINICIJA: uređaj koji održava brzinu vrtnje motora u određenim granicama
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.30.
ENGLESKI: speed governor
KONTEKST: U slučajevima navedenim u poglavlju 3.6. i plinska turbina, osim graničnog prekidača, mora imati regulator brzine vrtnje, koji mora udovoljavati zahtjevima navedenim u tom poglavlju.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.8.7.3.

reguliranje
DEFINICIJA: prilagođivanje položaja ili centriranosti dijelova te veličina nominalnoj veličini
DOPUŠTENI NAZIV: namještanje; ugađanje
ENGLESKI: adjustment
KONTEKST: Sustav mora imati termometre i uređaje za reguliranje temperature vode.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.10.4.2.

remen
DEFINICIJA: vučni dio preko kojega se prenosi snaga i gibanje među remenicama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 754.
DOPUŠTENI NAZIV: pojas
NEPREPORUČENI NAZIV: zona
ENGLESKI: belt
KONTEKST: Remenica je kolo za prihvat i vođenje remena u remenskome prijenosu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 754.

remenica
DEFINICIJA: kolo za prihvat i vođenje remena u remenskome prijenosu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 754.
DOPUŠTENI NAZIV: remenjača
ENGLESKI: belt pulley
KONTEKST: Pravocrtno gibanje klipa pretvara se pomoću ojnice u kružno gibanje koljenastog vratila (kotača zupčanika, remenica i dr.).
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 50.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i nazivi *pulley* i *sheave*.

rešetka
DEFINICIJA: okvir s pričvršćenim ukriženim ili usporednim profilima ili mrežicom koji sprečava ulazak stranih tijela u usis pumpe
ENGLESKI: grid

rotacijska pumpa
DEFINICIJA: pumpa koja zahvaća tekućinu krilima, zupčanicima ili rotorima
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 132.
PREDLOŽENI NAZIV: okretajna crpka
ENGLESKI: rotary pump

rotator ventila
DEFINICIJA: naprava koja okreće vreteno i pladanj ispušnoga ventila stružući naslage gareži na njegovu sjedištu
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 57.
DOPUŠTENI NAZIV: ventilni zakretnik
ENGLESKI: valve rotator
KONTEKST: Tom prigodom rotatori ventila nisu bili ispitani budući da su nedavno bili temeljito popravljeni.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 552.

rotor
DEFINICIJA: dio stroja ili uređaja koji okretanjem obavlja koristan rad
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 764.
ENGLESKI: rotor
KONTEKST: Na osovini kormila uklinjen je rotor, dok je stator vezan na brodsku konstrukciju.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 134.

rotor generatora
DEFINICIJA: okretni dio generatora s namotajima i s kolektorom ili kliznim prstenovima
ENGLESKI: generator rotor

rotor pumpe
DEFINICIJA: okretni dio centrifugalne pumpe s lopaticama u kojima se mehanička energija pretvara u energiju fluida
ENGLESKI: pump impeller

rotor turbine
DEFINICIJA: okretni dio turbine s lopaticama
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 611.06.
ENGLESKI: turbine rotor
KONTEKST: Rotor turbine zamijenjen je doknadnim koji smo imali na brodu.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 542.

rotor turbopuhala
DEFINICIJA: okretni dio turbopuhala koji se sastoji od kola s radijalnim lopaticama čija se debljina stanjuje prema obodu
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 87.
ENGLESKI: impeller

rotorski namotaj
DEFINICIJA: kotva elektromotora ili generatora koja se okreće
DOPUŠTENI NAZIV: rotorski namot
ENGLESKI: rotor coil

ručica
DEFINICIJA: dio koljenastoga vratila koji se sastoji od dvaju ramena i rukavaca
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 104.
DOPUŠTENI NAZIV: ručka
ZASTARJELI NAZIV: krža
ENGLESKI: crank
KONTEKST: Na mjestima upravljanja pomak ručice za upravljanje u smjeru krme mora odgovarati radu stroja pri plovidbi nazad.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.1.7.3.

ručni
DEFINICIJA: kojim se upravlja ili koji se pokreće rukom
VRELO DEFINICIJE: The Free Dictionary. Huntingdon Valley: Farlex, Inc. URL: http://www.thefreedictionary.com
ENGLESKI: manual
KONTEKST: Na brodovima s opremnim brojem 205 i manje može se postaviti ručno sidreno vitlo, ili se za spuštanje i podizanje sidra mogu koristiti neki drugi palubni strojevi.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.3.5.5.2.

rukavac
DEFINICIJA: dio vratila na koji se postavlja ležaj
DOPUŠTENI NAZIV: oslonac; osnac; osnak
ENGLESKI: journal
KONTEKST: Rukavac je cilindrični, konusni ili kuglasti dio vratila preko kojega se oslanja u ležajevima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 767.
NAPOMENA: Naziv *pin* upotrebljava se u SAD-u.

Sabatheov proces
DEFINICIJA: udruženi Ottov i Dieselov proces
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 3.
ENGLESKI: dual combustion cycle
NAPOMENA: Kod Sabatheova procesa izgaranje se odvija u dvama stupnjevima, djelomično pri stalnome obujmu, a djelomično pri stalnome tlaku.
Nijemci ga nazivaju Seiligerov proces, a Rusi Trinklerov proces.

sabirni tank mazivoga ulja
DEFINICIJA: posuda za skladištenje u kojoj se skuplja ulje iz sustava mazivoga ulja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.10.
DOPUŠTENI NAZIV: sabirni tank ulja za podmazivanje
ENGLESKI: lubricating oil sump tank

sabirnica
DEFINICIJA: vodič presjeka većega od presjeka vodiča spojenih na njega i maloga otpora na koji se spajaju vodiči ili vodovi pojedinih strujnih krugova radi prijenosa i razdiobe energije od izvora prema potrošačima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 769.
ENGLESKI: busbar

KONTEKST: Razdvojive sabirnice su sabirnice koje se mogu razdvojiti u dva ili više dijela.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 881.02.

sabirnik
DEFINICIJA: spremnik za uskladištenje tekućine i plina pri stalnome tlaku
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 5.
ENGLESKI: accumulator
KONTEKST: Ispušni ventil je ventil kroz koji izgarni plinovi na kraju radnoga takta odlaze u sabirnik ispušnih plinova.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 57.

salinometar
DEFINICIJA: uređaj za mjerenje količine soli u vodi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 760.09.
ENGLESKI: salinometer
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *salinity indicator*, *salinity mesuring unit*, *salinity testing unit* i *brine gauge*.

samočistivi odjeljivač
DEFINICIJA: valjkasti uređaj u kojemu se odjeljuju korisne tekućine od štetnih tekućina i nečistoća, a u radu se čisti sam
DOPUŠTENI NAZIV: samočistivi centrifugalni čistilac
ENGLESKI: self-cleaning centrifuge

sapnica
DEFINICIJA: dio ubrizgača s rupicama koje fino raspršuju fluid pod tlakom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 137.
DOPUŠTENI NAZIV: mlaznica
ŽARGONIZAM: dizna
ENGLESKI: nozzle
KONTEKST: U strojarnici su predviđene sapnice iznad zaštitnih platformi i u području kaljuže ispod podnica.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 75.

sapnica plinske turbine
DEFINICIJA: sapnica za ubrizgavanje i usmjerivanje vrućih plinova
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 621.01.
DOPUŠTENI NAZIV: mlaznica plina
ENGLESKI: gas turbine nozzle

savitljiva cijev
DEFINICIJA: cijev izrađena od elastična materijala
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: crijevo
ENGLESKI: hose
KONTEKST: Pri izboru savitljivih cijevi uzima se u obzir vrsta medija koji se provodi, tlak, temperatura i okolišni uvjeti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.1.3.1.8.
NAPOMENA: Savitljiva cijev fleksibilna je cijev od gume ili drugoga savitljivog materijala. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *hose pipe*.

sigurnosni ventil
DEFINICIJA: ventil koji se automatski otvara u slučaju prevelikoga tlaka u spremniku, kotlu ili cilindru
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 124.
ENGLESKI: safety valve
KONTEKST: Sigurnosni ventil je ventil koji sprečava da tlak u cilindru ne prijeđe određenu veličinu.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.27.

sila
DEFINICIJA: vektor određen veličinom, smjerom i hvatištem
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 128.
KRATICA - HRVATSKI: F
KRATICA - ENGLESKI: F
ENGLESKI: force
KONTEKST: Stapajica je motka pričvršćena na stap, preko koje se sila prenosi na križnu glavu.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.18.
NAPOMENA: Sila prouzročuje promjenu gibanja oblika tijela. Sila se izražava u njutnima (N).

sila teža
DEFINICIJA: privlačna sila kojom Zemlja djeluje na tijela u blizini svoje površine
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 790.
ENGLESKI: gravity

sinkroni elektromotor
DEFINICIJA: izmjenični elektromotor u kojemu se rotor vrti jednakom brzinom kao i okretno magnetsko polje trofaznoga armaturnog namotaja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 187.
ENGLESKI: syncronous machine

sinkroni generator
DEFINICIJA: izmjenični generator kojemu je frekvencija induciranoga napona u armaturnome namotaju u stalnome odnosu s brzinom vrtnje rotora generatora
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 251.
ENGLESKI: synchronous alternator

siromašna smjesa
DEFINICIJA: smjesa zraka i goriva koja se dovodi u cilindar i sadržava više kisika nego što treba za potpuno izgaranje goriva
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 30.
ENGLESKI: lean mixture
NAPOMENA: Siromašna smjesa smjesa je koja se još može zapaliti, ali ako bi joj se oduzeo dio goriva, ne bi se mogla paliti pod normalnim uvjetima.

sirovo željezo
DEFINICIJA: osnovna sirovina za proizvodnju čelika koja nastaje redukcijom željezne rude u visokim pećima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 1015.

ENGLESKI: pig iron
KONTEKST: Bessemerov postupak je postupak proizvodnje čelika koji se sastoji od uklanjanja ugljika i fosfora propuhivanjem zraka kroz rastaljeno sirovo željezo.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 66.

sjedište ventila
DEFINICIJA: površina u ventilu na koju naliježe pladanj ventila
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 119.
DOPUŠTENI NAZIV: dosjed ventila
ENGLESKI: valve seat
KONTEKST: Mora se osigurati očuvanje plinonepropusnosti ventila i zaštita sjedišta ventila od prljanja čađom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 17.3.9.8.3.
NAPOMENA: Sjedište ventila ima dosjednu površinu od materijala otpornoga na istrošenost.

skliz
DEFINICIJA: razlika između teorijskoga i stvarnoga okretanja propelera u vodi
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 210.
ŽARGONIZAM: slip
ENGLESKI: slip
KONTEKST: U njemu se također navodi broj sati i minuta provedenih u luci i po moru, prevaljeni put prema broju okretaja motora i u miljama, prosječna brzina, srednji i ukupni broj okretaja motora i podaci o klizanju ili sklizu vijka (propeller slip).
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 216.
NAPOMENA: Skliz se navodi u postotcima.

sklopka s plovkom
DEFINICIJA: sklopka upravljana plovkom na površini tekućine
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 127.
ENGLESKI: float switch

sklopnik
DEFINICIJA: uređaj koji električnom strujom u jednome krugu uključuje ili isključuje električnu struju u drugome krugu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 753.
DOPUŠTENI NAZIV: prijenosnik; relej
ENGLESKI: relay
KONTEKST: Sklopnik je općenito predviđen za često sklapanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.1.2.13.

skup alarma
DEFINICIJA: alarmi povezani prema namjeni, smještaju, važnosti ili drugim pokazateljima
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.10.
ENGLESKI: alarm group
KONTEKST: Skupni alarm je alarm koji se pojavljuje kao posljedica bilo

kojega iz skupa alarma.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.11.

skupni alarm
DEFINICIJA: alarm koji se pojavljuje kao posljedica bilo kojega alarma iz skupa alarma
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.11.
ENGLESKI: group alarm

slijepa prirubnica
DEFINICIJA: prirubnica koja sprečava daljnje otjecanje fluida
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 702.
ENGLESKI: blind flange
KONTEKST: Ako se koristi specijalna spojnica, slijepa prirubnica se ne mora predvidjeti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.4.4.4.

složeno uzbudni generator
DEFINICIJA: istosmjerni generator s više uzbudnih namotaja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 251.
DOPUŠTENI NAZIV: kompaundirani generator
ENGLESKI: compounded generator

slučajni kvar
DEFINICIJA: smetnja ili lom koji se neplanirano dogodio i zbog kojega uređaj ili stroj ne može raditi
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
ENGLESKI: accidental failure
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *chance failure*.

smik
DEFINICIJA: poprečna sila koja djeluje u samome presjeku i prouzročuje smično naprezanje
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 144.
DOPUŠTENI NAZIV: odrez; posmik
ENGLESKI: shear
KONTEKST: U slučajevima kada se dimenzije uzdužnjaka određuju direktnim proračunom, ukupno ekvivalentno naprezanje uslijed lokalnog savijanja i smika te uslijed normalnog naprezanja od uzdužnog savijanja broda ne smije prijeći veličinu σ t navedenu u 8.2.3.1.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.8.2.3.4.

snaga
DEFINICIJA: mjerna veličina s pomoću koje se opisuje brzina obavljanja rada
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 810.
KRATICA - HRVATSKI: P
KRATICA - ENGLESKI: P
ENGLESKI: power
KONTEKST: Nakon završenog ispitivanja na ispitnom stolu sustav dobave goriva motora za pogon generatora mora biti reguliran, tako da preopterećenje (110%) snage može biti postignuto nakon ugradnje u brod, i da svojstva

regulatora, uključujući zaštitu generatora, omogućuju postizanje preopterećenja u svakom trenutku.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.14.6.1.
NAPOMENA: Snaga se izražava u vatima (W).

snaga preopterećenja
DEFINICIJA: dopustivo vremenski ograničeno preopterećenje motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.03.
ENGLESKI: overload motor

sondiranje
DEFINICIJA: mjerenje dubine tekućine u tanku radi utvrđivanja njezine količine
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 474.
ENGLESKI: sounding
KONTEKST: Svaki tank mora imati odušnike, preljeve i cijev za sondiranje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.11.1.2.

spoj
DEFINICIJA: veza kojom su povezani dijelovi ili elementi
ENGLESKI: joint
KONTEKST: Klasifikacijski zavodi određuju raspored, dimenzije i materijal za važnije cjevovode, a pri odabiranju ventila, cijevi, spojeva i oprema cjevovoda koriste se standardi koji postoje za tu svrhu.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.

spojka
DEFINICIJA: strojni element za trajno ili povremeno spajanje dvaju vratila
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 819.
DOPUŠTENI NAZIV: izvrstiva spojka; kopča; kvačilo; rastavna spojka
ŽARGONIZAM: kuplung
ENGLESKI: clutch
KONTEKST: Spojkama se mogu spojiti raznovrsna vratila, npr. vratila elektromotora i sisaljke.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 332.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *coupling*.

spojka vratila
DEFINICIJA: element za nerastavljivo spajanje dvaju vratila
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 631.09.
ENGLESKI: shaft coupling

spojnik
DEFINICIJA: element koji služi za prijenos električne energije s jednoga strujnog kruga na drugi
DOPUŠTENI NAZIV: spojni priključak; sprežnik
ENGLESKI: coupler

sporohodni motor
DEFINICIJA: motor koji pokreće glavni pogonski motor, velike generatore i kompresore, a obično radi pri 100 – 120 okretaja u minuti
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 303.
DOPUŠTENI NAZIV: sporokretni dizelski motor

ENGLESKI: slow-speed diesel engine
KONTEKST: Prema brzini vrtnje motore s unutarnjim izgaranjem dijelimo na sporohodne, na srednjohodne i na brzohodne motore.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 50.
NAPOMENA: Sporohodni motor dvotaktni je motor s križnom glavom. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *low-speed diesel* i *slow-running diesel*.

sprečavanje alarma
DEFINICIJA: namjerno, automatsko ili ručno onemogućivanje pojave alarma
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.08.
DOPUŠTENI NAZIV: sprječavanje alarma
ENGLESKI: inhibition of alarm

spreg sila
DEFINICIJA: dvije jednako velike i suprotno usmjerene sile s razmakom između sebe
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 130.
DOPUŠTENI NAZIV: par sila
ENGLESKI: couple force

spremnik
DEFINICIJA: posuda za skladištenje fluida
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 821.
DOPUŠTENI NAZIV: rezervoar
ENGLESKI: reservoir
KONTEKST: Prekotlačni ventili propuštaju višak tlaka koji može nastati u spremnicima pod tlakom, zatim u cjevovodima pare, vode i zraka.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 57.
NAPOMENA: Spremnik i tank nisu istoznačnice. Spremnik je manja posuda, a tank velika.

spremnik zraka
DEFINICIJA: spremnik pod tlakom za skladištenje stlačenoga zraka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 730.01.
ENGLESKI: air receiver
KONTEKST: Ako postoji samo jedan takav spremnik zraka, mora se predvidjeti upućivanje pomoćnih motora i iz jednog spremnika ili skupine spremnika porivnih motora.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.11.1.5.

spremnik zraka opće namjene
DEFINICIJA: spremnik pod tlakom u sustavu stlačenoga zraka opće namjene za skladištenje stlačenoga zraka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 732.01.
ENGLESKI: general service air receiver

spremnik zraka za instrumente
DEFINICIJA: spremnik stlačenoga zraka u sustavu zraka za instrumente
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 734.02.
ENGLESKI: instrument air receiver

spremnik zraka za upućivanje
DEFINICIJA: spremnik stlačenoga zraka za upućivanje motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.05.
DOPUŠTENI NAZIV: spremnik uputnoga zraka
ENGLESKI: starting air receiver

sprežnjak
DEFINICIJA: vijak za spajanje sklopa dijelova motora od plašta cilindra do temeljne ploče
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.35.
ENGLESKI: tiebolt
KONTEKST: Treba izbjegavati primjenu dugih i kratkih sprežnjaka i sprežnih cijevi, opterećenih savijanjem i odrezom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.2.2.

središnje mjesto upravljanja
DEFINICIJA: prostorija u kojoj su smješteni uređaji za daljinsko upravljanje pogonskim i pomoćnim strojevima, brodskim propelerima sa zakretljivim krilima i krilastim brodskim propelerima te nadzorno-mjerni instrumenti, sredstva za signalizaciju i sredstva za vezu
VRELO DEFINICIJE: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.1.2.16.
DOPUŠTENI NAZIV: središnje upravljačko mjesto
ENGLESKI: central control station; main control station
KONTEKST: Osim upravljanja s mjesta neposredno uz vrata, mehanički pogon mora imati mogućnost zatvaranja vrata sa središnjeg mjesta upravljanja, smještenog na zapovjedničkom mostu.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.12.5.5.

srednja brzina klipa
DEFINICIJA: put klipa između mrtvih točaka podijeljen s vremenom u kojemu se taj put prijeđe
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 9.
ENGLESKI: mean piston speed
KONTEKST: Srednja brzina klipa je 7,20 m/s.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 9.

srednja vrijednost
DEFINICIJA: izračunana vrijednost između najniže i najviše vrijednosti
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 979.
ENGLESKI: mean value
KONTEKST: Srednji promjer karike lanca je srednja vrijednost promjera karike na najistrošenijem mjestu i promjera mjerenog okomito na njega u istom presjeku.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.3.5.7.2.
NAPOMENA: Pod srednjom vrijednošću razumijeva se matematička srednja vrijednost (a+b): 2 ili (a+b+c): 3 itd.

srednji efektivni tlak
DEFINICIJA: tlak umanjen od srednjega indiciranog tlaka za veličinu mehaničkoga stupnja djelovanja
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 9.

ENGLESKI: mean effective pressure
NAPOMENA: Srednji efektivni tlak izražava se u kilopaskalima ili barima.

srednji indicirani tlak
DEFINICIJA: pretpostavljeni tlak koji tijekom radnoga stapaja djeluje na stap motora pri čemu obavlja rad jednoga radnog takta
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 8.
DOPUŠTENI NAZIV: srednji nazivni tlak
ENGLESKI: mean indicated pressure

srednjohodni motor
DEFINICIJA: motor koji pokreće glavni pogonski motor, velike generatore i kompresore, a obično radi pri 250 – 750 okretaja u minuti
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: srednjokretni motor
ENGLESKI: medium-speed diesel engine
KONTEKST: Prema brzini vrtnje motore s unutarnjim izgaranjem dijelimo na sporohodne, na srednjehodne i na brzohodne motore.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 50.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *medium-speed engine*.

stalak motora
DEFINICIJA: kućište motora jake čelične konstrukcije u kojemu se većim dijelom giba stapni mehanizam i na kojemu se nalaze mnogi pomoćni uređaji
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
DOPUŠTENI NAZIV: okvir motora; postolje
ŽARGONIZAM: frem
ENGLESKI: engine frame
KONTEKST: Stalak motora je konstrukcija od lijevanog željeza koje tvori kućište koljenaste osovine i nosi blok motora.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Pritchard, B. A Textbook for Marine Engineers. Rijeka: Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2002., 4.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *engine column*.

stalak u obliku slova A
DEFINICIJA: stalak motora u obliku slova A s vratima za pregled motornoga mehanizma
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 60.
ENGLESKI: A-shape frame

stalno pokazivanje
DEFINICIJA: neprestano prikazivanje vrijednosti promatranih parametara
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.05.
ENGLESKI: continuous display
NAPOMENA: Pri stalnome pokazivanju za svaki se parametar upotrebljava poseban instrument.

stambeni prostor
DEFINICIJA: prostorije za stanovanje i boravak članova posade i drugih osoba na brodu
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 17.
ENGLESKI: accommodation

standardna vrijednost
DEFINICIJA: vrijednost dobivena na osnovi opće prihvaćenih pravila
ENGLESKI: standard value
KONTEKST: Upravitelj stroja/ zapovjednik spremni su snositi troškove prekostojnica ukoliko se gorivo bude moralo prekrcavati sporije i u manjoj količini od najniže standardne vrijednosti.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 472.

stanica
DEFINICIJA: mjesto koje je dodijeljeno pomorcu na radu ili područje odgovornosti u slučaju opasnosti
VRELO DEFINICIJE: Project Liberty Ship. Glossary of Nautical and Shipbuilding Terms. URL: http://www.liberty-ship.com/html/glossary/glosbody.htm. (17.01.2011.)
PREDLOŽENI NAZIV: postaja
ENGLESKI: station

stap
DEFINICIJA: potisni element stroja kojemu je duljina plašta jednaka promjeru ili manja od njega, a pomicanjem u cilindru mijenja obujam prostora omeđena stijenkama cilindra, glavom cilindra i čelom
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 828.
ENGLESKI: piston
KONTEKST: Stapove imaju svi motori sa stapajicom i križnom glavom.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 97.
NAPOMENA: Za isti engleski izraz (*piston*) postoje dva hrvatska naziva: klip (kada je duljina plašta veća od promjera) i stap (kada je duljina plašta jednaka promjeru ili manja od njega).

stapaj
DEFINICIJA: hod stapa ili klipa između donjega i gornjega mrtvog položaja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.16.
ENGLESKI: stroke
KONTEKST: Nakon završene ekspanzije u četverotaktnom dizelskom motoru slijedi stapaj ispuha.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 59.

stapajica
DEFINICIJA: strojni dio koji u velikim motorima povezuje stap s križnom glavom
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 99.
DOPUŠTENI NAZIV: klipnjača; motka stapa
ENGLESKI: piston rod
KONTEKST: Stapajica je motka pričvršćena na stap, preko koje se sila prenosi na križnu glavu.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.18.

stapajni obujam
DEFINICIJA: obujam koji stap opiše na putu od gornje do donje mrtve točke
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska

knjiga, 1993., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: stapajni volumen
ENGLESKI: swept volume
NAPOMENA: Stapajni obujam računa se u kubnim centimetrima ili u kubnim decimetrima.

stapna pumpa
DEFINICIJA: pumpa sa stapom koji se pravocrtno giba u prostoru i služi joj za dobavu tekućine pri usisu i tlačenju
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 143.
PREDLOŽENI NAZIV: stapna crpka
ENGLESKI: reciprocating pump
KONTEKST: Stapne pumpe ne mogu imati konstantni tok dobave zbog promjenjive brzine stapa u cilindru.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 40.

stapni mehanizam
DEFINICIJA: mehanizam koji linearno gibanje stapa pretvara u rotacijsko gibanje koljenastoga vratila
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 828.
ENGLESKI: reciprocating mechanism
KONTEKST: Mehanizam stap-stapajica-križna glava-ojnica-koljeno koljenastog vratila zove se stapni mehanizam.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 52.

stapni prsten
DEFINICIJA: opružni prsten smješten u utorima stapa koji pritišće stijenke cilindra sprečavajući prolaz plinova niz stap
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 94.
DOPUŠTENI NAZIV: klipni prsten; kompresijski prsten
ENGLESKI: piston ring
KONTEKST: Ulje podmazuje cilindarsku košuljicu i stapne prstenove da bi nakon toga izgorjelo zajedno s gorivom.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 117/118.

stapni svornjak
DEFINICIJA: čelični svornjak koji spaja stap sa stapajicom ili ojnicom
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 38.
DOPUŠTENI NAZIV: svornjak stapa
ŽARGONIZAM: bolcen
ENGLESKI: gudgeon pin

stator
DEFINICIJA: mirujući dio stroja ili motora unutar kojega rotira rotor
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 829.
ENGLESKI: stator
KONTEKST: Na osovini kormila uklinjen je rotor dok je stator vezan na brodsku konstrukciju.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 134.
NAPOMENA: Stator se nalazi, primjerice, u pumpi, elektromotoru, turbini, turbopuhalu ili generatoru.

stator turbine
DEFINICIJA: stator sa sapnicama u kojima se para širi i usmjeruje se na rotor
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 611.05.
ENGLESKI: turbine stator

statorski namotaj
DEFINICIJA: namotaj na statoru električnoga stroja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 538.
DOPUŠTENI NAZIV: statorski namot
ENGLESKI: stator winding

statvena cijev
DEFINICIJA: lijevana ili limena cijev kroz koju propelerska osovina izlazi iz brodskoga trupa
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 830.
DOPUŠTENI NAZIV: osovinska cijev
ENGLESKI: sterntube
KONTEKST: Radi zaštite od korozije, s unutarnje su strane statvene cijevi mjedeni tuljci s ugrađenim ležajevima propelerske osovine i brtvenicama.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 830.

stijenka
DEFINICIJA: unutarnja površina ili pregrada kakva prostora
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: pregrada; stijena
ENGLESKI: wall
KONTEKST: U pojedinim ćelijama može se nalaziti jedan ili više isparivača smještenih po stijenkama prostora, a prijelaz topline obično se pospješuje ventilatorima koji se nalaze ispred isparivača.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 65.

stinište
DEFINICIJA: temperatura na kojoj se pojavljuje prva kap tekuće masti pri njezinu zagrijavanju u posudi
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 679.
DOPUŠTENI NAZIV: kapljište; temperatura stinjavanja
ENGLESKI: pour point
KONTEKST: Gorivo na temperaturi ispod temperature stiništa ne može se pretakati pumpanjem ni sisanjem.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 46.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *pour-point temperature* i *solidification point*.

stojeći ventil
DEFINICIJA: ventil u bloku cilindra motora
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 116.
ENGLESKI: side valve

stožasti ležaj
DEFINICIJA: strojni element s vanjskim i unutarnjim prstenom koji se upotrebljava za nošenje, vođenje ili oslanjanje pokretnih dijelova na nepokretne
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov

strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 665.
ENGLESKI: cone bearing
KONTEKST: Uzdužno-poprečan stožasti ležaj može prihvatiti velika poprečna i jednosmjerna uzdužna opterećenja.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 300.
NAPOMENA: Posebno je pogodan za podnošenje velikih sastavljenih opterećenja. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *tapered-land bearing*.

stožnik
DEFINICIJA: zupčanik koji služi za spajanje osovina u istoj ravnini čije su osi pod kutom
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 73.
ENGLESKI: bevel gear

straža
DEFINICIJA: razdoblje nazočnosti strojara na dužnosti u strojarnici ili na mostu
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 370.
ŽARGONIZAM: gvardija
ENGLESKI: watch
KONTEKST: U strojarnicama u kojima se ne drži straža, časnik na dužnosti unijet će podatke u dnevnik za vrijeme svog obilaska strojarnice.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 192.
NAPOMENA: Straža obično traje četiri sata.

stroj
DEFINICIJA: uređaj koji s pomoću pokretnih dijelova pretvara jedan oblik energije u drugi ili u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 837.
ŽARGONIZAM: mašina
ENGLESKI: machine
KONTEKST: Pojedini se stroj sastoji od niza različitih dijelova i svaki od njih ima točno određenu funkciju.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *engine*.

strojar
DEFINICIJA: osoba koja rukuje strojem
VRELO DEFINICIJE: Anić, V. Rječnik hrvatskoga jezika. Zagreb: Novi Liber, 1998., 1117.
DOPUŠTENI NAZIV: časnik stroja
ŽARGONIZAM: makinist
ENGLESKI: engineer
KONTEKST: Pozivni uređaj strojara je uređaj pomoću kojega se sa središnjeg mjesta upravljanja strojem ili iz kormilarnice poziva strojar iz nastambi.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.03.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *engine officer*.

strojar na dužnosti
DEFINICIJA: časnik stroja koji obavlja smjenu službe nadzora nad strojarnicom

VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.07.
ENGLESKI: enginner on duty
KONTEKST: Na zapovjedničkom mostu i u kabini upravitelja stroja mora postojati signalizacija o tom tko je strojar na dužnosti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 13.5.4.4.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *engineer in charge*, *watchstanding engineer* i *watchkeeping engineer*.

strojarnica
DEFINICIJA: prostorija u kojoj se nalaze glavni pogonski strojevi ili generatori
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 122.65.
KRATICA - ENGLESKI: ER
ENGLESKI: engineroom
KONTEKST: Glavnim motorom se upravlja s tri mjesta: s mosta, iz kontrolne kabine strojarnice i u strojarnici na lokalnom mjestu upravljanja.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 136.
NAPOMENA: Generatori se nalaze u strojarnicama na brodovima s električnim pogonom.

strojarnica bez nadzora
DEFINICIJA: strojarnica kojom se upravlja automatski i u kojoj nema straže
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.
DOPUŠTENI NAZIV: nenadzirana strojarnica
KRATICA - ENGLESKI: UMS
ENGLESKI: unattended machinery space
KONTEKST: Oznaka automatizacije AUT 1 odnosi se na brodove na kojima je predviđena strojarnica bez nadzora i bez stalne službe na središnjem mjestu upravljanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 13.1.1.3.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *unattended machinery installation* i *unmanned engineroom*.

strojarnica bez stalne nadzorne službe
DEFINICIJA: strojarnica u kojoj povremeno nema čovjeka u nadzornoj službi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.04.
ENGLESKI: unattended engine room
KONTEKST: Oznaka automatizacije AUT 1 odnosi se na brodove na kojima je predviđena strojarnica bez nadzora i bez stalne službe na središnjem mjestu upravljanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 13.1.1.3.

strugač
DEFINICIJA: alat za struganje
DOPUŠTENI NAZIV: strugalo
ENGLESKI: scraper
KONTEKST: Čestice su odstranjene, a sloj bijele kovine uglađen ravnim rubovima strugača.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim

komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 253.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i opisni naziv *scraping tool*.

struja
DEFINICIJA: usmjereno gibanje fluida, plina ili električnih naboja
ENGLESKI: current

strujenje
DEFINICIJA: obujam fluida koji proteče kroz promatranu površinu tijekom određenoga vremena
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 714.
DOPUŠTENI NAZIV: protjecanje; protok
ENGLESKI: flow

stružni prsten
DEFINICIJA: prsten koji se postavlja u najniži utor stapa radi uklanjanja suviška ulja za podmazivanje sa stijenka cilindra
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 94.
DOPUŠTENI NAZIV: otirač ulja; strugač ulja; uljni prsten
ENGLESKI: scraper ring
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *oil scraper ring*.

stupanj djelovanja
DEFINICIJA: omjer dobivenoga rada i utrošene energije u kojemu stroju
DOPUŠTENI NAZIV: djelotvornost; stupanj iskoristivosti; učinkovitost
ENGLESKI: efficiency
KONTEKST: Zagrijavanjem napojne vode poboljšava se stupanj djelovanja kotla.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 846.
NAPOMENA: Istoznačnica učinkovitost rabi se u elektrotehnici.

suha baterija akumulatora
DEFINICIJA: skup dvaju ili više suhih članaka smještenih u isto kućište radi željenih vrijednosti napona i struje
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 89.
ENGLESKI: dry battery

suha košuljica
DEFINICIJA: košuljica cilindra koja se dodiruje s blokom motora i nije u neposrednome dodiru s rashladnom vodom
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 3.
ENGLESKI: dry liner

supravodljivi elektromotor
DEFINICIJA: izmjenični elektromotor u kojemu je rotorski ili statorski namot ohlađen do supravodljivoga stanja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 188.
ENGLESKI: superconductive machine

sustav balasta
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za punjenje i pražnjenje balasta
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik

Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 801.00.
ENGLESKI: ballast system

sustav Boschovih pumpa
DEFINICIJA: sustav u kojemu svaka pumpa opslužuje svoje cilindre gorivom pod visokim tlakom
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 95.
ENGLESKI: jerk pump system

sustav daljinskoga mjerenja
DEFINICIJA: skup uređaja s pomoću kojih se na daljinu mjere fizičke veličine
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.03.
ENGLESKI: remote measuring system

sustav dobave goriva
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja povezanih cjevovodom kojim se potrošačima dobavlja gorivo
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.00.
ENGLESKI: fuel oil supply system
KONTEKST: Nakon završenog ispitivanja na ispitnom stolu sustav dobave goriva motora za pogon generatora mora biti reguliran, tako da preopterećenje (110%) snage može biti postignuto nakon ugradnje u brod, i da svojstva regulatora, uključujući zaštitu generatora, omogućuju postizanje preopterećenja u svakom trenutku.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.14.6.1.

sustav goriva sa zajedničkom sabirnicom
DEFINICIJA: sustav u kojemu jedna pumpa opslužuje sve cilindre gorivom pod visokim tlakom
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 95.
ENGLESKI: common rail fuel system

sustav hidrauličnoga ulja
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za prenošenje energije tlačenja tekućine
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 830.00.
ENGLESKI: hydraulic oil system

sustav ispušnih plinova
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja kojima se ispušni plinovi odvode u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.01.
ENGLESKI: exhaust gas system
KONTEKST: Iskrohvatač je naprava u sustavu ispušnih plinova za zadržavanje iskara.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 740.04.

sustav ispušnih plinova dizelskoga generatora
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja kojima se ispušni plinovi dizelskoga generatora za nužnost odvode u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik

Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 744.01.
ENGLESKI: exhaust gas system for emergency disel generator

sustav ispušnih plinova pogonskoga motora
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja kojima se ispušni plinovi pogonskoga motora odvode u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 743.00.
ENGLESKI: main engine exhaust gas system

sustav ispušnih plinova pomoćnih motora
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja kojima se ispušni plinovi pomoćnih motora odvode u atmosferu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 744.00.
ENGLESKI: auxiliary engine exhaust gas system

sustav kaljuže
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za obradbu i izbacivanje kaljužne vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 803.00.
ENGLESKI: bilge system
KONTEKST: Sustav kaljuže služi za pražnjenje otpadnih voda i ostalih tekućina iz strojarnice, skladišta i ostalih najnižih dijelova broda.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 192.

sustav kondenzata
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji kondenziraju paru i odvode kondenzat
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.00.
ENGLESKI: condensate system

sustav kondenzata izvan strojarnice
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji kondenziraju paru iskorištenu izvan strojarnice i odvode kondenzat
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.05.
ENGLESKI: condensate system outside engine room

sustav kondenzata pare glavnoga kotla
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji kondenziraju paru glavnoga kotla i odvode kondenzat
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.01.
ENGLESKI: main boiler steam condensate system

sustav kondenzata pare pomoćnoga kotla
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji kondenziraju paru pomoćnoga kotla i odvode kondenzat
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.02.
ENGLESKI: auxiliary boiler steam condensate system

sustav kondenzata u strojarnici
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji kondenziraju paru iskorištenu u

strojarnici i odvode kondenzat
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.04.
ENGLESKI: condensate system in engine room

sustav mazivoga ulja
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za prikupljanje, razvođenje, obradbu, grijanje i hlađenje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.00.
ENGLESKI: lubricating oil system

sustav mazivoga ulja pogonskoga motora
DEFINICIJA: sustav za podmazivanje pogonskoga motora mazivim uljem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 713.00.
ENGLESKI: main engine lubricating oil system

sustav mazivoga ulja pomoćnoga motora
DEFINICIJA: sustav za podmazivanje pomoćnoga motora mazivim uljem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 714.00.
ENGLESKI: auxiliary engine lubricating oil system

sustav mazivoga ulja prijenosnika
DEFINICIJA: sustav za podmazivanje ležajeva i zupčanika mazivim uljem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 713.01.
ENGLESKI: transmission lubricating oil system

sustav mazivoga ulja statvene cijevi
DEFINICIJA: sustav za podmazivanje ležajeva statvene cijevi mazivim uljem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 713.02.
ENGLESKI: stern tube lubricating oil system

sustav mazivoga ulja za cilindre
DEFINICIJA: sustav za podmazivanje cilindara mazivim uljem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.04.
ENGLESKI: cylinder lubricating oil system

sustav napajne vode
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za dovođenje napajne vode u kotao
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.00.
NEPREPORUČENI NAZIV: sustav napojne vode
ENGLESKI: feed water system

sustav napajne vode glavnoga kotla
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za dovođenje napajne vode u glavni kotao
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.01.
NEPREPORUČENI NAZIV: sustav napojne vode glavnoga kotla
ENGLESKI: main boiler feed water system

sustav napajne vode pomoćnoga kotla
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za dovođenje napajne vode u pomoćni kotao
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.02.
NEPREPORUČENI NAZIV: sustav napojne vode pomoćnoga kotla
ENGLESKI: auxiliary boiler feed water system

sustav odvođenja kondenzata
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za odvođenje kondenzata iz kondenzatora u mlaki zdenac
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.03.
ENGLESKI: condensate drainage system

sustav pare
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.00.
ENGLESKI: steam system

sustav pare glavnoga kotla
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru glavnoga kotla
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.01.
ENGLESKI: main boiler steam system

sustav pare izvan strojarnice
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru izvan strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 753.00.
ENGLESKI: steam system outside engine room

sustav pare pomoćnoga kotla
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru pomoćnoga kotla
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.02.
ENGLESKI: auxiliary boiler steam system

sustav pare sniženoga tlaka
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru reduciranoga tlaka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.04.
ENGLESKI: reduced pressure steam system

sustav pare u strojarnici
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru u strojarnici
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 752.00.
ENGLESKI: steam system in engine room

sustav pregrijane pare
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji stvaraju i razvode paru zagrijanu na temperaturu veću od temperature zasićenja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik

Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 751.03.
ENGLESKI: superheated steam system

sustav proizvodnje slatke vode
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za proizvodnju slatke vode za napajanje kotlova, hlađenje strojeva te potrebe posade i putnika
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.00.
ENGLESKI: fresh water generating system

sustav propuhivanja parom
DEFINICIJA: skup cijevi i uređaja za pročišćivanje uređaja parom pod tlakom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 754.00.
ENGLESKI: steaming system

sustav stlačenoga zraka
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za tlačenje zraka na tlak viši od atmosferskoga
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 730.00.
ENGLESKI: compressed air system

sustav tekućega goriva
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja spojenih cjevovodom koji služi za razvođenje, skladištenje, pročišćavanje, grijanje i hlađenje goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.02.
ENGLESKI: fuel oil system

sustav ubrizgavanja goriva
DEFINICIJA: sustav koji osigurava motoru točnu količinu goriva u pravome trenutku i u odgovarajućemu stanju
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 95.
ENGLESKI: fule injection system

sustav za gašenje požara
DEFINICIJA: sustav tankova, cjevovoda, pumpa, ventila i sapnica za gašenje požara
ENGLESKI: fire extinguishing system
KONTEKST: Protupožarni ventili, rasprskivači, mlaznice raspršivači i druga armatura i oprema sustava za gašenje požara, koji osiguravaju djelotvornost i ispravan rad sustava, moraju biti od materijala otpornog na djelovanje morske okoline.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 17.3.1.4.3.

sustav za gašenje požara pjenom
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za gašenje požara kemijskom pjenom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 816.01.
ENGLESKI: foam fire extinguishing system

sustav za gašenje požara prahom
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za gašenje požara prahom koji se izbacuje stlačenim plinom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb:

Jadranbrod, 1995., 818.00.
ENGLESKI: dry powder fire extinguishing system

sustav za gašenje požara ugljikovim dioksidom
DEFINICIJA: skup spremnika ukapljenoga ugljikova dioksida pod tlakom za jednokratnu uporabu koji služi za gašenje požara
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 815.00.
ENGLESKI: CO₂ fire extinguishing system

sustav za gašenje požara vodenom parom
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za gašenje požara vodenom parom u prvome redu u brodskim skladištima
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 817.00.
ENGLESKI: steam fire extinguishing system

sustav za gašenje požara vodom
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za gašenje požara morskom vodom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 813.00.
ENGLESKI: water fire extinguishing system

sustav za hlađenje
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja za hlađenje vode, ulja, zraka i svih strojnih dijelova izloženih visokim temperaturama
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 720.00.
DOPUŠTENI NAZIV: rashladni sustav
ENGLESKI: cooling system

sustav za hlađenje klipova motora
DEFINICIJA: sustav za hlađenje kojim se oduzima višak topline klipovima motora s unutarnjim izgaranjem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 720.04.
ENGLESKI: piston cooling system

sustav za hlađenje košuljica i glava motora
DEFINICIJA: sustav za hlađenje kojim se oduzima višak topline košuljicama i glavama motora s unutarnjim izgaranjem
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 720.03.
ENGLESKI: jacket cooling system

sustav za hlađenje morskom vodom
DEFINICIJA: sustav u kojemu se kao sredstvo za hlađenje upotrebljava morska voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 721.00.
DOPUŠTENI NAZIV: sustav morske vode za hlađenje
ENGLESKI: sea water cooling system

sustav za hlađenje slatkom vodom
DEFINICIJA: sustav u kojemu se kao sredstvo za hlađenje upotrebljava slatka voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 722.00.

DOPUŠTENI NAZIV: sustav slatke vode za hlađenje
ENGLESKI: fresh water cooling system

sustav za hlađenje ventila za ubrizgavanje goriva
DEFINICIJA: sustav za hlađenje kojim se oduzima višak topline ventilima za ubrizgavanje goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 720.05.
ENGLESKI: fuel valve cooling system

sustav za odjeljivanje goriva
DEFINICIJA: skup centrifugalnih uređaja povezanih cjevovodom koji služe za uklanjanje nepoželjnih primjesa goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.00.
ENGLESKI: fuel oil separating system
NAPOMENA: Nepoželjne su primjese voda i nečistoće.

sustav za odjeljivanje mazivoga ulja
DEFINICIJA: skup uređaja povezanih cjevovodom koji služe za uklanjanje nepoželjnih primjesa mazivoga ulja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 712.00.
ENGLESKI: lubricating oil separating system
NAPOMENA: Nepoželjne su primjese voda i nečistoće.

sustav za otkrivanje i dojavu požara
DEFINICIJA: skup dimnih, toplinskih i fotoelektričnih detektora koji služe za otkrivanje te zvučnu i svjetlosnu dojavu požara
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 811.01.
ENGLESKI: fire detection system

sustav za pretakanje goriva
DEFINICIJA: skup uređaja povezanih cjevovodom kojim se pretače gorivo
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 701.02.
ENGLESKI: fuel oil transfer system

sustav za pretakanje i ispuštanje mazivoga ulja
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za pretakanje i ispuštanje mazivoga ulja iz skladišnoga tanka u sabirni tank
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 711.01.
ENGLESKI: lubricating oil transfer and drainage system

sustav zraka opće namjene izvan strojarnice
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji osiguravaju niskotlačni zrak izvan strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 733.00.
ENGLESKI: general service compressed air system outside engine room

sustav zraka opće namjene u strojarnici
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji osiguravaju niskotlačni zrak u strojarnici
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb:

Jadranbrod, 1995., 732.00.
ENGLESKI: general service compressed air system in engine room

sustav zraka za instrumente
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji osiguravaju stlačeni zrak za instrumente
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 734.00.
ENGLESKI: instrument air system

sustav zraka za upućivanje
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za dobavljanje i uporabu zraka za upućivanje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.01.
DOPUŠTENI NAZIV: sustav uputnoga zraka
ENGLESKI: starting air system

sustav zraka za upućivanje pogonskoga motora
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za upućivanje pogonskoga motora stlačenim zrakom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.02.
ENGLESKI: main engine starting air system

sustav zraka za upućivanje pomoćnih strojeva
DEFINICIJA: skup strojeva i uređaja koji služe za upućivanje pomoćnih motora stlačenim zrakom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.03.
ENGLESKI: auxiliary engine starting air system

svjećica
DEFINICIJA: iskrište za paljenje plinovitoga ili raspršenoga goriva u benzinskim motorima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 853.
ENGLESKI: spark plug
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *sparkling plug*.

svjedodžba o klasi
DEFINICIJA: potvrda koju klasifikacijski zavod izdaje brodu koji je udovoljio njegovim pravilima za dodjelu klase
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 114.
ENGLESKI: classification certificate
KONTEKST: Za jahte koje udovoljavaju zahtjevima iz toč. 5.1.2 ovog odjeljka Pravila presliku Svjedodžbe o klasi ("Certificate of Class") ili presliku Potvrde o tipnom odobrenju ("Type approval certificate") izdanu od strane priznate organizacije izvan Republike Hrvatske koja ispunjava zahtjeve IMO Rez. A.739(18) i Rez. A.789(19) ili pisani dokaz (potvrdu) da je građena prema pravilima za Registar mjerodavne i priznate pomorske administracije. (Pravila za statutarnu certifikaciju brodica i jahti, odjeljak 3, 5.2.5)
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006.

svornjak
DEFINICIJA: cilindrični strojni element kojim se strojni dijelovi zglobno

spajaju s kliznim dosjedom
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
ZASTARJELI NAZIV: zavrtanj
ENGLESKI: pin
KONTEKST: Spoj svornjacima je pokretljiv, tj. oko svornjaka se mogu djelomično zakretati ili potpuno okretati neki dijelovi u spoju.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 200.

šarka
DEFINICIJA: kovinski okov koji nosi vratno krilo ili poklopac i omogućuje njihovo zakretanje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 625.
ŽARGONIZAM: britvela; šarnir
ENGLESKI: hinge
KONTEKST: Šarke moraju imati osovinice, ili njihove ležajeve, od nehrđajućeg materijala.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 6.3.2.15.8.

škrip
DEFINICIJA: naprava kojom se predmet pri obradbi steže i drži u određenome položaju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 859.
DOPUŠTENI NAZIV: škripac
ŽARGONIZAM: morša
ENGLESKI: vice
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *hand vice* i *vise*.

taloženje
DEFINICIJA: odvajanje krutih čestica od kapljevine zasnovano na razlikama u gustoći, djelovanjem gravitacije ili centrifugalne sile
ENGLESKI: deposition
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *sedimentation*, koji se odnosi na taloženje na dnu tanka.

taložni tank
DEFINICIJA: posuda za skladištenje na tankerima u kojoj se prikuplja mješavina vode i nafte nastala pranjem brodskih tankova
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 472.
DOPUŠTENI NAZIV: taložnica
ENGLESKI: slop tank
KONTEKST: Iz taložnih tankova gorivo se preko centrifugalnog separatora pročišćava i prebacuje u dnevne tankove.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 118.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *segregated ballast tank*.

taložni tank goriva
DEFINICIJA: taložni tank u kojemu se iz nepročišćenoga teškog goriva talože grube nečistoće i voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.06.
DOPUŠTENI NAZIV: taložnik goriva
ZASTARJELI NAZIV: bistrik goriva
ENGLESKI: fuel oil settling tank

taložni tank mazivoga ulja
DEFINICIJA: taložni tank u kojemu se iz mazivoga ulja odvaja voda i talože grube nečistoće
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.11.
ENGLESKI: lubricating oil settling tank

tank
DEFINICIJA: posuda za skladištenje tekućina ili plinova
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 820.
ENGLESKI: tank
KONTEKST: Tank je prostor na brodu predviđen za smještaj tekućine.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 497.
NAPOMENA: Tank i spremnik nisu istoznačnice. Spremnik je manja posuda od tanka.

tank goriva
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za privremeno skladištenje goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.03.
ENGLESKI: fuel oil tank
KONTEKST: Po pravilu, tankovi goriva ne smiju biti smješteni u strojarnici broda.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 8.7.4.

tank mazivoga ulja
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za skladištenje mazivoga ulja
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 111.
DOPUŠTENI NAZIV: tank ulja za podmazivanje
ENGLESKI: lubricasting oil tank

tank mazivoga ulja za cilindre
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za skladištenje mazivoga ulja za cilindre
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.09.
ENGLESKI: cylinder lubricating oil tank

tank napajne vode
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za skladištenje napajne vode
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.08.
NEPREPORUČENI NAZIV: tank napojne vode
ENGLESKI: feed water tank

tank onečišćenoga goriva
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za skladištenje ostatka onečišćenoga goriva nakon pročišćivanja goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.08.
ENGLESKI: dirty fuel oil tank

tank pitke vode
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za skladištenje pitke vode za posadu i putnike
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 760.03.
ENGLESKI: drinking water tank

KONTEKST: Tank pitke vode mora imati najmanje jednu provlaku s vodonepropusnim poklopcem za pristup u tank u svrhe pregleda, čišćenja i održavanja tanka.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 20.3.11.12.

tank rabljenoga ulja
DEFINICIJA: tank koji je namijenjen za skladištenje rabljenoga mazivog ulja za cilindre
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.12.
ENGLESKI: dirty lubricating oil tank

tank slatke vode
DEFINICIJA: tank za skladištenje slatke vode za hlađenje strojeva i potrebe posade i putnika
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 760.02.
ENGLESKI: fresh water tank
KONTEKST: U sustavu rashladne slatke vode mora se predvidjeti ekspanzijski tank slatke vode, u kojem razina vode mora biti iznad najviše moguće razine vode u motoru.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.10.4.1.

tank za kemikalije
DEFINICIJA: tank za skladištenje kemikalija koje se dodaju napajnoj vodi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.03.
ENGLESKI: tank for chemicals

tank za miješanje goriva
DEFINICIJA: tank u kojemu se miješaju goriva i odjeljuje plinska faza
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.05.
ŽARGONIZAM: banana tank
ENGLESKI: fuel oil mixing tank
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *buffer tank*.

tekućina
DEFINICIJA: tvar u agregacijskome stanju u kojemu je udaljenost među molekulama stalna
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 870.
DOPUŠTENI NAZIV: kapljevina
ENGLESKI: liquid
KONTEKST: Voda je bezbojna tekućina bez mirisa i okusa.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 967.

telegraf strojarnice
DEFINICIJA: uređaj za prijenos zapovijedi između zapovjedničkoga mosta i strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 793.00.
ENGLESKI: engine room telegraph
KONTEKST: Svaki telegraf strojarnice mora imati zvučnu signalnu napravu, koja treba automatski proraditi i osigurati davanje zvučnog signala na zapovjedničkom mostu i u strojarnici pri predaji naredbi, i isto tako automatski prekinuti nakon odziva o izvršenju.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v.

2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.7.2.8.
NAPOMENA: Zapovijedi se odnose na glavne pogonske strojeve.

teleskopska cijev
DEFINICIJA: cijev koja služi za hlađenje stapa
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 81.
ENGLESKI: telescopic pipe
KONTEKST: Za teleskopske cijevi za hlađenje stapa, ili za dovod ulja do pokretnih dijelova motora, mora se predvidjeti zaštita od hidrauličnog udara.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.8.1.

temelj
DEFINICIJA: donji ili pridneni dio
DOPUŠTENI NAZIV: dno; osnova; podloga
ENGLESKI: base
KONTEKST: Moraju se provjeriti naprezanja u vijcima i u drugim elementima pričvršćenja priteznog vitla za temelj, pri djelovanju najvećeg momenta pogonskog stroja i pri djelovanju sile jednake prekidnom opterećenju užeta na bubanj.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.6.4.4.2.

temelj stroja
DEFINICIJA: konstrukcija koja je oslonac stroju
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 223.00.
ENGLESKI: engine seating

temeljna ploča stroja
DEFINICIJA: dio motora koji služi za njegovo utemeljenje i u kojemu leži koljenasto vratilo motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.10.
ENGLESKI: bedplate
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *base plate* te *crankcase subbase*.

temeljni ležajevi
DEFINICIJA: ležajevi u kojima se nalazi koljenasto vratilo, smješteni u poprečnim sjedištima temeljne ploče
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 22.
ENGLESKI: main bearings
KONTEKST: Iz automatskog filtera ulje ide u temeljne ležajeve koljenastog vratila /.../.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 165.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *crankshaft bearings*.

temperatura
DEFINICIJA: mjerna veličina koja opisuje stupanj toplinskoga stanja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 874.
ENGLESKI: temperature
KONTEKST: Toplina ne može sama od sebe prelaziti s mjesta niže temperature na mjesto više

temperature.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 27.

temperatura paljenja
DEFINICIJA: najniža temperatura zagrijane površine pri kojoj se pod točno navedenim uvjetima zapali eksplozivna smjesa sastavljena od plina ili pare pomiješanih sa zrakom
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 874.
ENGLESKI: ignition temperature

teretna pumpa
DEFINICIJA: pumpa kojom se iskrcava tekući teret s tankera ili teretnih brodova
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 93.
PREDLOŽENI NAZIV: teretna crpka
ENGLESKI: cargo pump
KONTEKST: Svaka teretna pumpa i pumpa za pražnjenje ostataka mora se moći zaustaviti s gornje platforme prostorije pumpi tereta, koja se nalazi u visini glavne palube, ili sa središnjeg mjesta upravljanja teretom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.4.1.4.

teretni uređaj
DEFINICIJA: brodski strojevi i pribor namijenjeni rukovanju teretom
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 90.
ENGLESKI: cargo gear
KONTEKST: U dokumentaciji za svaki teretni uređaj plovećeg objekta mora biti naveden dopušteni nagib i trim, te uključen u proračun.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 19.3.2.2.

teretnica
DEFINICIJA: čelično uže s opremom kojim se premješta teret
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 344.01.
ENGLESKI: cargo runner
KONTEKST: Teretno vitlo je vitlo koje s pomoću teretnice podiže i spušta teret.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 345.00.

teretno vitlo
DEFINICIJA: vitlo koje s pomoću teretnice podiže i spušta teret
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 345.00.
PREDLOŽENI NAZIV: teretni vitao
ENGLESKI: cargo winch

termička zaštita
DEFINICIJA: zaštita elektrouređaja od preopterećenja s pomoću zaštitnih naprava koje djeluju pri povišenju temperature
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 880.05.
DOPUŠTENI NAZIV: toplinska zaštita
ENGLESKI: thermal protection

termoelektrični generator
DEFINICIJA: generator kojim se toplinska energija izravno pretvara u električnu

VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 251.
ENGLESKI: thermoelectric generator
NAPOMENA: U termoelektričnome generatoru nema posredne pretvorbe u mehaničku energiju u turbinama.

teško gorivo
DEFINICIJA: derivat nafte s viskoznošću većom od 130 mm^2/s pri 50 °C
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 700.00.
ENGLESKI: heavy fuel oil
KONTEKST: Teško gorivo je ostatno gorivo koje se koristi za pogon dizelskih motora i loženje kotlova.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 240.

tjeme navoja
DEFINICIJA: najviša točka navoja
DOPUŠTENI NAZIV: vrh
ENGLESKI: thread crest

tlačenje
DEFINICIJA: djelovanje silom na jedinicu površine
DOPUŠTENI NAZIV: stavljanje pod tlak
ENGLESKI: pressuring
KONTEKST: Dovod goriva i tlačenje na mlaznice mora se izvesti preko mehaničkog uređaja za zaustavljanje, koji automatski isključuje dovod pogonskog goriva za kotlove ako se uključi dovod sirovog ulja, i obratno.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.8.11.11.

tlačna ventilna stanica
DEFINICIJA: ventilna stanica s više tlačnih priključaka
PREDLOŽENI NAZIV: tlačna ventilna postaja
ENGLESKI: discharge valve station

tlačni sustav podmazivanja
DEFINICIJA: sustav mazivoga ulja kojim se mazivo ulje tlačenjem dobavlja do mjesta podmazivanja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 710.06.
ENGLESKI: pressure lubricating oil system

tlak
DEFINICIJA: mjerna veličina kojom se opisuje djelovanje sile na površinu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 891.
ENGLESKI: pressure
KONTEKST: Prekotlačni ventili propuštaju višak tlaka koji može nastati u spremnicima pod tlakom, zatim u cjevovodima pare, vode i zraka.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 57.
NAPOMENA: Osnovna jedinica tlaka je paskal (Pa).
SIMBOL: P

točka samozapaljenja goriva
DEFINICIJA: temperatura pri kojoj se gorivo pali bez utjecaja vanjskoga plamena
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 232.
ENGLESKI: autoignition point

točkasta korozija
DEFINICIJA: mjestimična korozija kovine u obliku ispupčenja ispod kojih se nalaze rupice u kovini
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
ENGLESKI: pitting
KONTEKST: Brzina strujanja vode (slatke i morske) u bakrenim cijevima ne treba biti veća od 1 m/s, dok za cijevi od dolje navedenih materijala ona ne treba biti ispod te vrijednosti, radi izbjegavanja pojave obraštanja i točkaste korozije ("pitting").
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.1.8.2.

točkasto zavarivanje
DEFINICIJA: spajanje dviju kovina stisnutih između dviju elektroda kroz koje se dovodi električna struja
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 700.
DOPUŠTENI NAZIV: punktiranje
ENGLESKI: spot welding
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *touch welding*.

točnost
DEFINICIJA: stupanj podudarnosti između izmjerene ili izračunane fizičke veličine i standardne veličine
ENGLESKI: accuracy
KONTEKST: Vaganje se mora obaviti uoči izvedbe pokusa nagiba da se osigura točnost izmjerenih težina.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 4.1.6.1.

tok
DEFINICIJA: električne ili magnetske silnice u kojemu području
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 128.
ENGLESKI: flux
KONTEKST: To može biti u obliku cirkulacijskog voda od grijača do tanka napojne vode, koji omogućuje hlađenje grijača, ili pomoću zaobilaznog voda, koji prekida tok plinova izgaranja na grijač.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.4.1.

toplina
DEFINICIJA: prijelazni oblik energije koji postoji samo pri pretvorbi jednoga ili više stalnih oblika energije, mehaničkoga rada, električne energije ili rada trenja u unutarnju kaloričnu energiju
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 898.
ENGLESKI: heat
KONTEKST: Toplina je razmjena enegrije, bez razmjene mase, između dva sustava različitih temperatura.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 14.

toplinska obradba
DEFINICIJA: obradba slitina željeza, bakra, aluminija i titanija zagrijavanjem na određenu temperaturu te nadziranim ohlađivanjem

VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 564.
ENGLESKI: heat treatment
KONTEKST: Toplinska obradba elemenata mora se provoditi u zatvorenim (mufolnim) pećima, uz pažljivu kontrolu temperature.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 19.4.1.9.2.

toplinsko naprezanje
DEFINICIJA: unutarnja sila raspodijeljena po jedinici ploštine čvrstoga tijela kao reakcija na djelovanje promjene temperature
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 544.
DOPUŠTENI NAZIV: termičko naprezanje
ENGLESKI: thermal stress
NAPOMENA: Toplinsko naprezanje nastaje kao posljedica naizmjeničnoga strujanja toplih ispušnih plinova i hladnoga ispirnog zraka preko lopatica.

toplinsko opterećenje ložišta
DEFINICIJA: količina toplinske energije koja se oslobađa u kubnome metru ložišnoga prostora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 640.01.
ENGLESKI: furnace heating load

toplinsko zračenje
DEFINICIJA: zračenje elektromagnetskim valovima duljine 0,8 – 300 μm
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 251.
DOPUŠTENI NAZIV: toplinsko isijavanje
ENGLESKI: heat radiation
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *thermal radiation*.

transformatorski namotaj
DEFINICIJA: namotaj na transformatorskoj jezgri
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 538.
DOPUŠTENI NAZIV: transformatorski namot
ENGLESKI: transformer winding
NAPOMENA: Transformator ima dva namotaja.

trenje
DEFINICIJA: otpor relativnomu gibanju dvaju tijela u dodiru
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 910.
DOPUŠTENI NAZIV: frikcija
ENGLESKI: friction
KONTEKST: Trenje je otpor pri klizanju dvaju tijela u dodiru.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 136.
NAPOMENA: Trenje je i otpor nastojanju da dođe do gibanja dvaju tijela u dodiru.

trodijelna ojnica
DEFINICIJA: ojnica na čiju je petu svornjacima spojeno dvodijelno kućište
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 22.
ENGLESKI: marine type connecting rod

trofazni krug
DEFINICIJA: krug pobuđen trima izmjeničnim naponima koji su međufazno pomaknuti za 120 električnih stupnjeva
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 339.
ENGLESKI: three-phase circuit

trofazni sustav
DEFINICIJA: sustav s trima izmjeničnim naponima koji su međufazno pomaknuti za 120 električnih stupnjeva
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 339.
ENGLESKI: three-phase system
KONTEKST: Zahtjevi ovog odjeljka se odnose na izmjenične trofazne sustave s nazivnim naponom većim od 1kV, nazivni napon je napon između faza.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.18.1.1.

trošenje
DEFINICIJA: postupni gubitak materijala s površine čvrstoga tijela zbog dinamičnoga dodira s drugim tijelom, fluidom ili česticama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 914.
DOPUŠTENI NAZIV: habanje
ENGLESKI: wear
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *wearing*.

trošiva anoda
DEFINICIJA: cinčana ili aluminijska anoda koja se postavlja na podvodni brodski trup ili u vodenim komorama izmjenjivača topline radi zaštite od korozije
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
ENGLESKI: sacrificial anode
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *active anode* te *expandable anode*.

tuljac
DEFINICIJA: jednodijelni ležaj osovine, vretena ili opruge koji se može skinuti
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: jednodijelni ležaj; tuljak
ŽARGONIZAM: bukola
ENGLESKI: bush
KONTEKST: Košuljica motora je metalni tuljac koji se utiskuje u cilindarski blok i u kojemu se giba klip.
VRELO KONTEKSTA: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 67.

tunel vratilnoga voda
DEFINICIJA: prostor na brodu sa strojarnicom smještenom u srednjemu dijelu broda koji služi za prolaženje vratilnoga voda
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 226.01.
ENGLESKI: shaft tunnel

turbina
DEFINICIJA: turbostroj koji pretvara potencijalnu ili toplinsku energiju neprekinutoga toka radnoga fluida u kinetičku energiju te dalje vrtnjom rotora u mehanički rad
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 916.
ENGLESKI: turbine
KONTEKST: Kod turbina s ugrađenim kondenzatorom moraju se predvidjeti otvori za pregled gornjih redova cijevi i, gdje je to moguće, za pristup do kondenzatora.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.3.3.6.

turbina pomoćnoga stroja
DEFINICIJA: turbina koja se upotrebljava za službe u kojima je glavni pogonski stroj parna turbina
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 32.
ENGLESKI: auxiliary turbine

turbina turbopuhala
DEFINICIJA: turbina koju pokreću ispušni plinovi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.32.
ENGLESKI: turbine impeller

turbinsko kućište
DEFINICIJA: obočje turbine u kojemu se okreće rotor
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 82.
ENGLESKI: turbine casing
NAPOMENA: Turbinsko je kućište sastavljeno od dvaju dijelova koji se odvajaju po osi rotora.

turbopuhalo
DEFINICIJA: sklop turbine koju pokreću ispušni plinovi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.32.
DOPUŠTENI NAZIV: turbokompresor; turbonabijač
ENGLESKI: turbocharger
KONTEKST: Ako klizni ležajevi turbopuhala imaju zajednički sustav podmazivanja s ležajima motora, ispred turbopuhala mora se postaviti filtre za fino čišćenje, kojima izvedba omogućuje čišćenje filtra dok motor i turbopuhalo rade.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.9.2.4.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *turboblower*.

turbopumpa
DEFINICIJA: radijalna i aksijalna pumpa koja djeluje po Eulerovim zakonima za turbostrojeve
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 180.
PREDLOŽENI NAZIV: turbocrpka
ENGLESKI: turbopump
KONTEKST: U praksi se često sve turbopumpe (radijalne i aksijalne) nepravilno nazvaju "centrifugalnim" pumpama, iako su zapravo samo radijalne pumpe centrifugalne.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 180.
NAPOMENA: Eulerovi zakoni (hidrodinamike) o očuvanju

mase i o očuvanju momenta opisuju suodnos brzine i tlaka pri neviskoznome strujenju fluida.

turbostroj

DEFINICIJA: stroj sa stalnim protokom radnoga fluida u kojemu se dinamičkim djelovanjem rotirajućih lopatica energija predaje tomu fluidu ili se od njega oduzima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 919.
ENGLESKI: turbomachine
KONTEKST: Ventilatori su turbostrojevi koji služe za transport plinova i para pa su zapravo pumpe za plinove i pare u području njihove nestlačivosti.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 182.

tvar

DEFINICIJA: materija koja ispunjava prostor i izgrađuje tijela
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 920.
ENGLESKI: substance
KONTEKST: Tvar se ovisno o okolnostima nalazi u četirima agregatnim stanjima.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 920.

ubrizgač goriva

DEFINICIJA: naprava kojom se gorivo ubrizgava u kompresijski prostor cilindra motora
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 135.
DOPUŠTENI NAZIV: raspršivač goriva
ENGLESKI: fuel injector
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *fuel injection valve*.

ubrizgavanje

DEFINICIJA: ubacivanje goriva u cilindar motora s pomoću pumpe i ubrizgača
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 172.
DOPUŠTENI NAZIV: injektiranje; uštrcavanje
ENGLESKI: injection
KONTEKST: U dizelskom motoru goriva se smjesa stvara na kraju kompresije ubrizgavanjem tekućeg goriva u zagrijani zrak.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 58.

ubrzanje

DEFINICIJA: veličina promjene brzine ili prosječno povećanje brzine u jedinici vremena
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 5.
DOPUŠTENI NAZIV: akceleracija
ENGLESKI: acceleration
KONTEKST: Na istofaznost napona djeluje se pomoću ubrzanja ili usporenja pogonskog stroja.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 126.
NAPOMENA: Obično se mjeri u m/s^2. U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *run-up*, *running-up* i *speed-up*.

ubrzivač
DEFINICIJA: tvar koja započinje ili ubrzava kemijsku reakciju pri kojoj se sama ne mijenja
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: accelerator
KONTEKST: Katalizator i ubrzivač moraju se skladištiti odvojeno, i u skladu s preporukom proizvođača.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 24.7.3.8.

udarni generator
DEFINICIJA: izmjenični generator koji se može kratkotrajno preopteretiti
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 251.
ENGLESKI: surge generator

uhodavanje
DEFINICIJA: rad stroja ili mehaničkoga uređaja u početku uporabe pri smanjenome broju okretaja i opterećenju radi sprečavanja zaribavanja ležajnih površina i osiguranja ravnomjernoga trošenja radnih površina
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
ENGLESKI: running-in
KONTEKST: Nakon završetka programa uhodavanja, propisanog od proizvođača motora, motor se ispituje u pokusnoj plovidbi.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.14.7.

ulazni otvor
DEFINICIJA: otvor ili vrata kroz koja se ulazi radi pregleda ili popravka stroja ili uređaja
DOPUŠTENI NAZIV: prilazna vrata
ENGLESKI: access door
KONTEKST: Sustav ventilacije strojarnice sastoji se od određenog broja aksijalnih ventilatora koji su određeni i tako smješteni da dobavljaju zrak u oštro usmjerenom mlazu, upravljenom uzduž vrha stroja, kako bi struja zraka došla na ulazne otvore dizel-motora s najnižom mogućom temperaturom.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 68.

uložak filtra
DEFINICIJA: dio filtra koji zadržava krute nečistoće
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.05.
DOPUŠTENI NAZIV: umetak filtra
ENGLESKI: filter insert
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *filter element*.

ultraljubičasti stabilizator
DEFINICIJA: uređaj koji s pomoću ultraljubičastih zraka uništava bakterije u vodi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 761.08.
ENGLESKI: ultra-violet sterilizing unit

ultrazvučna obradba
DEFINICIJA: obradba odvajanjem čestica pri kojoj alat titra frekvencijom u području ultrazvuka
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 565.

ENGLESKI: ultrasonic machining
NAPOMENA: Područje je ultrazvuka 15–30 kHz.

ultrazvučno ispitivanje
DEFINICIJA: nerazorno ispitivanje materijala kojim se mogu odrediti njegova debljina i najmanje nepravilnosti u njemu
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 376.
ENGLESKI: ultrasonic testing
KONTEKST: U posebnim slučajevima (npr. ultrazvučno ispitivanje poprečnih grešaka) može se zahtijevati obradba zavara i pripadne rubne površine.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 26.2.3.6.

ultrazvuk
DEFINICIJA: mehaničko titranje čestica frekvencijom većom od 20 kHz
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 376.
ENGLESKI: ultrasound
KONTEKST: Za debljine stijenke ili zavare od 10 mm i iznad može se primijeniti i radiografija i ultrazvuk.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 26.2.3.2.

uljna kada
DEFINICIJA: donji dio motora u kojemu se skuplja ulje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.34.
ENGLESKI: oil sump

umjetna ventilacija
DEFINICIJA: mehanička izmjena zraka uporabom ventilatora
VRELO DEFINICIJE: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 67.
ENGLESKI: artificial ventilation

univerzalni elektromotor
DEFINICIJA: elektromotor koji radi uz istosmjerni ili izmjenični napon
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 188.
ENGLESKI: universal motor

unutarnja energija
DEFINICIJA: sva energija pohranjena na razini tijela u sustavu molekula, atoma i atomskih jezgara
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 200.
ENGLESKI: internal energy

upiti
DEFINICIJA: natopiti se fluidom ili ga usisati
DOPUŠTENI NAZIV: apsorbirati; preuzeti; usisati
ENGLESKI: absorb
KONTEKST: Teret u skladištu može biti sposoban da upija ili ispušta vlagu što uzroči da se relativna vlažnost u skladištu neprestano mijenja.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 143.

upozorenje na ugljikov dioksid
DEFINICIJA: zvučni signal koji upozorava da će se u određeni prostor pustiti ugljikov dioksid
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 811.09.
ENGLESKI: CO₂ warning

upravitelj stroja
DEFINICIJA: najviši časnički dužnosnik u službi stroja zadužen za rad i održavanje svih glavnih i pomoćnih strojeva na brodu
ŽARGONIZAM: kapo
KRATICA - ENGLESKI: CE
ENGLESKI: chief engineer
KONTEKST: Registar može, na zahtjev kompanije, odobriti da dio postupnog pregleda strojnog uređaja obavlja upravitelj stroja pod uvjetima i u opsegu određenom u 4.1.5.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.2.3.4.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i kraći naziv *chief* te duži *chief engineer officer*.

upravljačka prostorija strojarnice
DEFINICIJA: prostorija u kojoj se nalazi središnje mjesto za upravljanje strojnim sustavom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.05.
ENGLESKI: engine control room

upravljački pult kormilarnice
DEFINICIJA: središnji pult za upravljanje brodom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 791.01.
DOPUŠTENI NAZIV: upravljački pult na mostu
ENGLESKI: bridge control console
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *bridge console*, *bridge control desk*, *bridge panel* i *bridge control unit*.

upravljački pult strojarnice
DEFINICIJA: središnji pult za upravljanje radom glavnoga pogonskog stroja i drugih važnih služba strojarnice
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 791.00.
ENGLESKI: engine room control console
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *engine room control unit*, *engine room control desk* i *engine room control stand*.

upućivanje
DEFINICIJA: pokretanje motora vanjskim izvorom energije do prihvaćanja njegova samostalnog rada
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.22.
DOPUŠTENI NAZIV: paljenje; pokretanje; stavljanje u pogon
ENGLESKI: starting
KONTEKST: Spremnik za start i dva glavna kompresora predviđeni su da se koriste samo za vrijeme upućivanja motora.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 122.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *start* i *start-up*.

uputnik
DEFINICIJA: uređaj za pokretanje pogonskih strojeva
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski

zavod Miroslav Krleža, 2007., 660.
DOPUŠTENI NAZIV: pokretač; upućivač
ŽARGONIZAM: starter
ENGLESKI: starter
KONTEKST: Zaštitne naprave od preopterećenja i nultog napona dopušteno je ugraditi u uputnik motora.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.8.3.1.
NAPOMENA: Uputnik je najčešće pomoćni elektromotor spojen na akumulator. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *starting box*.

uputnik elektromotora
DEFINICIJA: uređaj za uklapanje i isklapanje strujnoga kruga za upućivanje i zaustavljanje elektromotora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 881.17.
ENGLESKI: motor starter

uređaj
DEFINICIJA: složeno sredstvo koje samostalno ili uz ljudsko vođenje obavlja kakav rad ili kakvu zadaću
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 931.
DOPUŠTENI NAZIV: mehanizam; sprava
ENGLESKI: device
KONTEKST: Dovod je opskrbljivanje uređaja ili sklopa električnom snagom ili signalom.
VRELO KONTEKSTA: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 118.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *gear* i *mechanism*.

uređaj za doziranje kemikalija
DEFINICIJA: uređaj s pomoću kojega se dodaju kemikalije napajnoj vodi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 756.07.
ENGLESKI: chemical dosing equipment

uređaj za nadzor
DEFINICIJA: uređaj koji sustavima mjerenja, zaštite i upozorenja nadzire rad strojeva i uređaja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 790.02.
DOPUŠTENI NAZIV: nadzorna oprema
ENGLESKI: monitoring equipment
KONTEKST: Mora postojati uređaj za nadzor temperature ispušnih plinova ili plinova izgaranja, koji u slučaju porasta temperature iznad najviše dopuštene vrijednosti aktivira alarm i isključuje uređaj za loženje kod grijača grijanih tekućim gorivom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.5.15.

usadni vijak
DEFINICIJA: pričvrsni element s navojem na obama krajevima i s nenarezanim dijelom u sredini, čiji je jedan kraj uvrnut u materijal, a na drugi se navrće matica
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 4.
ENGLESKI: stud
KONTEKST: Matice usadnih

vijaka moraju se osigurati od samoodvijanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.3.3.3.

usis
DEFINICIJA: ulazak fluida u motor s unutarnjim izgaranjem, pumpu ili kompresor
DOPUŠTENI NAZIV: usisavanje
ENGLESKI: suction
KONTEKST: Usis bez usisnih cijevi pruža mogućnost pumpanja kako viskoznih tako i lako isparljivih tekućina.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 47.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *induction*.

usis morske vode
DEFINICIJA: otvor u podvodnome dijelu brodskoga trupa s rešetkom koja sprečava ulaženje neželjenih predmeta
ENGLESKI: sea suction

usisna ventilna stanica
DEFINICIJA: ventilna stanica s više usisnih priključaka
PREDLOŽENI NAZIV: usisna ventilna postaja
ENGLESKI: suction valve station

usisni takt
DEFINICIJA: dio procesa u cilindru pri kojemu se stvara podtlak koji nastaje kretanjem stapa od gornje mrtve točke prema donjoj mrtvoj točki
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 15.
DOPUŠTENI NAZIV: usisni stapaj
ENGLESKI: suction stroke

usisni ventil
DEFINICIJA: ventil kroz koji svježi zrak ulazi u cilindar motora
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 57.
ENGLESKI: inlet valve
KONTEKST: Za vrijeme prvog hoda klipa od gornje mrtve točke (GMT) do donje mrtve točke (DMT) otvoren je usisni ventil i zrak ulazi u cilindar.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 87.

uspon
DEFINICIJA: nazivna udaljenost između dvaju korijena ili tjemena navoja
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 249.
DOPUŠTENI NAZIV: korak
ENGLESKI: pitch
KONTEKST: Što je uspon veći, trenje je manje, pa se za pomicanje ili vođenje upotrebljavaju navoji s velikim usponom.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 136.

uspon propelera
DEFINICIJA: uspon koji propeler prijeđe u jednome punom okretu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 710.
ENGLESKI: propeller pitch
NAPOMENA: Puni okret iznosi 360°.

uspon vijka
DEFINICIJA: aksijalna udaljenost koju prijeđe određena točka navoja za jedan okret vijka oko osi
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 933.
ENGLESKI: thread pitch
KONTEKST: Vijci između sebe, između čitavog zavoja spirale, zatvaraju tekućinu i potiskuju je aksijalno stalno u istom smjeru, a uspon vijka djeluje kao stap.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 49.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *screw pitch*.

utikač
DEFINICIJA: element koji se umeće u utičnicu radi uspostave strujnoga kruga
ENGLESKI: plug connector
KONTEKST: Utičnice za prenosivo osvjetljenje i druga trošila, postavljene na otvorenim palubama, moraju biti tako izvedene da se utikač uvlači odozdo.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.6.6.3.

utor
DEFINICIJA: dug uzak žlijeb izrađen strojem ili ručno
DOPUŠTENI NAZIV: kanal; užljebina
ENGLESKI: groove
KONTEKST: Spajanje naglavka na cijev obavlja se lemljenjem žicom od srebra koja se ubacuje u utor.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 53.

uzbudni namotaj
DEFINICIJA: namotaj za stvaranje magnetskoga polja koje je nepomično u odnosu na njega
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 539.
DOPUŠTENI NAZIV: namotaj polja; uzbudni namot
ENGLESKI: field winding
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *field coils*.

uzbudnik
DEFINICIJA: izvor čitave ili dijela uzbudne struje koja stvara električnu struju u generatoru izmjenične struje
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 113.
DOPUŠTENI NAZIV: pobudnik; uzbudni generator; uzbudni sklop; uzbudni uređaj
NEPREPORUČENI NAZIV: pobuđivač; uzbuđivač
ENGLESKI: exciter
KONTEKST: Na tri uzbudnika istog tipa preporučuje se rezervni uzbudnik umjesto dijelova.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.tab21.1.

uzemljenje
DEFINICIJA: zaštita strujnoga kruga od previsokoga napona
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 307.
ENGLESKI: earthing
KONTEKST: Uzemljenje metalnih kućišta električne i elektroničke opreme, treba izvesti širokim metalnim pletenicama ili trakama,

najkraćim putem s brodskim trupom, pri čemu duljina pletenice ili trake ne smije prijeći 300 mm, a odnos duljine i širine trake ne smije biti veći od 5:1.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.2.2.3.4.
NAPOMENA: Naziv *grounding* upotrebljava se u SAD-u.

uzorkovanje goriva
DEFINICIJA: uzimanje uzoraka goriva radi utvrđivanja njegove kakvoće i drugih svojstava
VRELO DEFINICIJE: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 452.
ENGLESKI: fuel sampling
KONTEKST: U prikazu postupka uzimanja uzoraka goriva (fuel sampling), poslužit ćemo se iskustvom Veritas Petroleum Service (VPS), budući da je ova specijalizirana organizacija do u tančine razradila tehniku uzorkovanja goriva, njegova slanja na analizu, kao i davanje povratne informacije o kakvoći goriva s uputama za njegov tretman, odnosno režim rada stroja.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 263.

uzvojni voj
DEFINICIJA: voj limova opločenja od ravnoga dna do linije ravnoga boka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 232.03.
ENGLESKI: bilge strake
KONTEKST: Kod brodova s jednostrukim trupom pokrov dvodna se proteže do bokova broda, tako da štiti uzvojni voj.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 2.7.2.1.2.

V-motor
DEFINICIJA: motor kod kojega su cilindri poredani u dva reda u obliku slova V
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.06.
ENGLESKI: v-engine
KONTEKST: Neposredno nakon završetka rada motora po navedenom programu treba pregledati dijelove jednog cilindra za jednoredni motor i dva cilindra za V motor.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.14.4.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *vee-engine*.

vakuumski kondenzator pare
DEFINICIJA: kondenzator u parnome pogonu u kojemu se para kondenzira pri vakuumu
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 755.08.
ENGLESKI: vacuum steam condenser

vat
DEFINICIJA: jedinica sustava SI za snagu
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu,

2000., 372.
KRATICA - HRVATSKI: W
KRATICA - ENGLESKI: W
ENGLESKI: watt
KONTEKST: Definiran je naponom između dviju točaka homogena kovinskoga žičanoga vodiča, kojim prolazi struja jakosti jedan amper, a utrošena je snaga između tih dviju točaka jedan vat, tj. volt je vat po amperu (V=W/A).
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 975.
NAPOMENA: Nazvan po Jamesu Wattu.

vatrocijevni kotao
DEFINICIJA: kotao u kojemu kroz ogrjevne cijevi prolaze ispušni plinovi
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.09.
ENGLESKI: fire-tube boiler
KONTEKST: Kod vatrocijevnih kotlova kutni spojni elementi (ukrepe) moraju biti udaljeni od plamenice najmanje 200 mm.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.3.2.4.
NAPOMENA: Voda koja se zagrijava struji oko cijevi.

vatrodojavni uređaj
DEFINICIJA: uređaj koji dojavljuje zvučne signale u slučaju požara
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 811.06.
DOPUŠTENI NAZIV: požarni alarmni uređaj; protupožarni dojavni uređaj; uređaj za dojavu požara
ENGLESKI: fire alarm device
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *fire alarm*.

vatrogasni šmrk
DEFINICIJA: savitljiva cijev koja spaja protupožarni ventil s protupožarnom mlaznicom
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 813.04.
PREDLOŽENI NAZIV: vatrogasna štrcaljka
ENGLESKI: fire hose

vatrootporan
DEFINICIJA: kojemu požar ne može naštetiti
DOPUŠTENI NAZIV: vatrostalan
ENGLESKI: fireproof
KONTEKST: Brtve moraju biti izrađene od materijala koji ne reagira u dodiru s ovim proizvodima, ne otapa se, ne snizuje temperaturu samozapaljenja ovih proizvoda i koji je vatrootporan i ima odgovarajuća mehanička svojstva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 27.12.9.9.
NAPOMENA: Rabi se i opisni višerječni naziv siguran protiv vatre. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *flameproof*.

vatrootporni materijal
DEFINICIJA: materijal otporan na toplinu koji se upotrebljava za oblaganje ložišta kotlova ili spaljivača otpadaka
DOPUŠTENI NAZIV: vatrostalni materijal
ENGLESKI: refractory
NAPOMENA: Vatrootporni materijal obično je nekovina.

ventil
DEFINICIJA: zaporni uređaj koji otvara i zatvara protok tekućine, plina ili

pare koji protječu cjevovodima
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 950.
DOPUŠTENI NAZIV: zaklopac
ENGLESKI: valve
KONTEKST: Prilikom otvaranja ventila pritisak u cilindru naglo opada.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 25.

ventil goriva
DEFINICIJA: ventil u sustavu ubrizgavanja sa zajedničkom sabirnicom
DOPUŠTENI NAZIV: rasprskač; ubrizgač
ENGLESKI: fuel valve
KONTEKST: Kada izostane paljenje, glavni ventil goriva mora ostati zatvoren za određeno vrijeme.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.8.1.18.

ventil zraka za upućivanje
DEFINICIJA: nepovratni ventil smješten u glavi motora koji omogućuje ulaženje zraka za upućivanje u cilindar
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 58.
DOPUŠTENI NAZIV: ventil uputnoga zraka
ENGLESKI: starting air valve

ventilacija
DEFINICIJA: zamjena ustajaloga zraka svježim
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 951.
DOPUŠTENI NAZIV: provjetravanje
ENGLESKI: ventilation
KONTEKST: Ventilacija je prirodno ili mehaničko provjetravanje prostora.
VRELO KONTEKSTA: Predojević, Lj. Englesko-hrvatski ili srpski pomorski poslovni rječnik. Opatija: Otokar Keršovani, 1988., 534.

ventilator
DEFINICIJA: stroj koji dobavlja zrak radi održavanja atmosferskih uvjeta u stambenim prostorijama posade i putnika
VRELO DEFINICIJE: Ozretić, V. Brodski pomoćni strojevi i uređaji. Split: Split Ship Management d.o.o., 1996., 254.
ENGLESKI: fan
KONTEKST: Ventilatori su turbostrojevi koji služe za transport plinova i para pa su zapravo pumpe za plinove i pare u području njihove nestlačivosti.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 182.

ventilna stanica
DEFINICIJA: kućište u kojemu su smješteni ventili
PREDLOŽENI NAZIV: ventilna postaja
ENGLESKI: valve chest
KONTEKST: Ventilne stanice lijevana su kućišta koja se satoje od kolektorskog dijela i na njega priključenih ogranaka.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 205.

ventilno vreteno
DEFINICIJA: osovina koja s pladnjem ventila otvara i zatvara ventil
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 311.

ŽARGONIZAM: loza ventila
ENGLESKI: valve spindle
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *valve steam*.

vibracije
DEFINICIJA: periodično ili ciklično gibanje čestica, tijela ili mehaničkoga sustava prouzročeno vanjskim poremećajem u obliku sile ili odstupanja iz ravnotežnoga položaja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 954.
DOPUŠTENI NAZIV: vibriranje
ENGLESKI: vibrations
KONTEKST: Za vrijeme cijelog ispitivanja nije dopušteno nenormalno zagrijavanje, kao ni prekomjerne vibracije ili druge neispravnosti.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.6.2.10.12.

vijak
DEFINICIJA: strojni dio za rastavljivo spajanje dijelova
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 956.
ŽARGONIZAM: šaraf; vida
ENGLESKI: screw
KONTEKST: Vijak se sastoji od glave različita oblika i valjkasta ili, rjeđe, stožasta tijela.
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 956.

vijak za namještanje
DEFINICIJA: mali vijak koji mijenja način rada nečega povećavajući ili smanjujući količinu goriva, mijenjajući hod klackalica ili regulirajući zračnost ventila
VRELO DEFINICIJE: Dictionary of Automotive Terms A–Z. URL: http://www.motorera.com/dictionary/car-dic.htm
DOPUŠTENI NAZIV: regulacijski vijak
ENGLESKI: adjusting screw
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *correcting screw* te *regulating screw*.

viseći ventil
DEFINICIJA: ventil smješten u glavi okomitoga motora
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 116.
ENGLESKI: overhead valve

viskoznost
DEFINICIJA: svojstvo fluida koje određuje njegov otpor strujenju
VRELO DEFINICIJE: Perić, M. Englesko-hrvatski enciklopedijski rječnik istraživanja i proizvodnje nafte i plina. Zagreb: INA Industrija nafte d.d., 2007., 946.
DOPUŠTENI NAZIV: unutarnje trenje; viskozitet
ZASTARJELI NAZIV: žitkost; žitnost
ENGLESKI: viscosity
KONTEKST: Regulacijom viskoznosti prije ubrizgavanja goriva djeluje se na zagrijavanje goriva i miješanje, ako se to grijanjem ne može postići.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 109.
NAPOMENA: Viskoznost je mjera unutarnjega trenja fluida.

visoki usis morske vode
DEFINICIJA: usis morske vode koji služi za usisavanje morske vode kad je brod u plitkome moru
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno

nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 721.03.
ENGLESKI: high sea suction
NAPOMENA: Pod plitkim morem podrazumijevaju se luke i slična mjesta.

visokotlačna pumpa goriva
DEFINICIJA: pumpa na motoru kojom se gorivo ubrizgava u cilindar
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.02.
PREDLOŽENI NAZIV: visokotlačna crpka goriva
ENGLESKI: high pressure fuel oil pump
KONTEKST: Pri zaustavljanju rada glavnog motora s teškim gorivom, visokotlačne pumpe goriva postavljaju se u takav položaj da kroz njih može nesmetano prolaziti gorivo do rasprskača.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 200.

visokotlačni cjevovod goriva
DEFINICIJA: cjevovod sastavljen od niza bešavnih čeličnih cijevi koje spajaju pumpe goriva s ubrizgačima
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 141.
ENGLESKI: high-pressure fuel line
KONTEKST: Otvoriti i pregledati poklopce cilindara, glave motora, klipove, stapala, stapajice, košuljice cilindara, rashladni prostor, ležajeve i osnace križne glave, ojnice, ležajeve, razvodno vratilo i njegov pogon, ventile, podizače, pumpe goriva, privješene pumpe, odrivni ležaj, visokotlačni cjevovod goriva, prekretni mehanizam, sustav upućivanja i upravljanja, te cjevovode zraka, rashladne vode, ulja i ispušnih plinova, privješene strojeve i uređaje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 5.4.1.4.6.1.

višestupanjska turbina
DEFINICIJA: turbina koja se sastoji od više redova sapnica i isto toliko redova lopatica
VRELO DEFINICIJE: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 29.
ENGLESKI: multistage turbine
KONTEKST: Curtisovo kolo postavlja se kao prvi stupanj višestupanjske turbine jer proradi nekoliko puta veći toplinski pad od jednostupanjske turbine.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E.; Martinović, D. Brodske toplinske turbine. Rijeka: Visoka pomorska škola u Rijeci, 2001., 64.

vitao
DEFINICIJA: uređaj koji služi za pritezanje privezne i teretne užadi ili sidrenoga lanca
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 960.
ENGLESKI: winch

vod
DEFINICIJA: cijev ili kanal kroz koji se provodi instalacija
ENGLESKI: duct
KONTEKST: Svjetiljke i utičnice u prostorijama za boravak treba napajati s razdjelnika rasvjete odvojenim vodovima različitim od voda kojim se napaja opća rasvjeta.

VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.6.2.4.

voda

DEFINICIJA: bezbojna tekućina bez mirisa i okusa
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 967.
ENGLESKI: water
KONTEKST: Voda se na brodu upotrebljava za gašenje požara klase A.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 72.
NAPOMENA: Pod vodom se podrazumijeva i morska voda u širemu značenju.

vodeni plašt

DEFINICIJA: zatvoreni prostor oko košuljice cilindra kroz koji optječe rashladna voda
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 6.
ENGLESKI: water jacket

vodič

DEFINICIJA: tvar koja ima dovoljno slobodnih naboja za vođenje električne struje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 968.
DOPUŠTENI NAZIV: provodnik
ENGLESKI: conductor
KONTEKST: Mjesto na trupu broda gdje se priključuje vodič za uzemljenje mora biti očišćeno do metalnog sjaja i zatim na odgovarajući način zaštićeno od korozije.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.2.5.3.1.

vodilica

DEFINICIJA: uređaj koji dugoj osovini omogućuje rad bez svijanja i usmjeruje gibanje strojnoga dijela ili alata
VRELO DEFINICIJE: Mass Engineers. Power Engineering Dictionary. URL: http://www.massengineers.com/documents/powerengineeringdictionary.htm
DOPUŠTENI NAZIV: staza
ENGLESKI: guide
KONTEKST: Lanac mora biti dovoljno dug da predgon za vrijeme tegljenja ostaje uvijek izvan vodilice.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.5.4.2.6.

vodna turbina

DEFINICIJA: turbina u kojoj se potencijalna energija vode najprije pretvara u kinetičku energiju, a zatim se kinetička energija pretvara u mehanički rad za pogon električnoga generatora
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 918.
ENGLESKI: water turbine

vodocijevni kotao

DEFINICIJA: kotao u kojemu kroz ogrjevne cijevi prolaze voda i para
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.10.
ENGLESKI: water-tube boiler
KONTEKST: Glavni vodocijevni kotlovi i pomoćni kotlovi bitne službe moraju imati uređaje za automatsku regulaciju napajanja i izgaranja.

VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.4.2.1.
NAPOMENA: Oko cijevi struji fluid (dimni plinovi) koji dovodi toplinu.

vodonepropustan
DEFINICIJA: koji ne propušta vodu
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 971.
DOPUŠTENI NAZIV: nepromočiv; vodootporan
ENGLESKI: waterproof
KONTEKST: Ventilacijski vodovi ne smiju se voditi kroz vodonepropusne pregrade ispod pregradne palube.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8. 7.1.1.

vođa stroja
DEFINICIJA: član posade stroja koji pomaže u radu u strojarnici i brine se o radu pomoćnoga kotla dok je brod u luci
ŽARGONIZAM: noštromo (od) makine
ENGLESKI: donkeyman
KONTEKST: Svjedok nezgode M.S. Košuljandić, vođa stroja.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 202.

voj
DEFINICIJA: niz uzdužno spojenih limova
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 202.17.
ENGLESKI: strake
KONTEKST: Uzvojni voj je voj limova opločenja u području od ravnog dna do linije ravnog boka.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 232.03.

volt
DEFINICIJA: jedinica sustava SI za električni napon
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 370.
KRATICA - HRVATSKI: V
KRATICA - ENGLESKI: V
ENGLESKI: volt
KONTEKST: Definiran je naponom između dviju točaka homogena kovinskoga žičanoga vodiča, kojim prolazi struja jakosti jedan amper, a utrošena je snaga između tih dviju točaka jedan vat, tj. volt je vat po amperu (V=W/A).
VRELO KONTEKSTA: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 975.
NAPOMENA: Nazvan je po Alessandru Volti.

vratilni vod
DEFINICIJA: strojni dio sastavljen od jednoga vratila ili više njih kojima se zakretni moment pogonskoga stroja prenosi na brodski propeler
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 631.04.
ENGLESKI: shafting
KONTEKST: Tunel vratilnoga voda je prostor na brodovima sa strojarnicom smještenom u

srednjemu dijelu broda koji služi za prolaz vratilnoga voda.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 226.01.

vratilo
DEFINICIJA: rotirajući strojni element opterećen na uvijanje ili istodobno na svijanje i uvijanje
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 977.
ENGLESKI: shaft
KONTEKST: Materijal vratila ne smije biti napregnut iznad granice elastičnosti.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Strojni elementi 1. 14. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1996., 247.
NAPOMENA: Vratilo je obično valjkasto. Za razliku od osovine vratilo na sebi nosi strojne dijelove koji prenose okretni moment.

vrelište
DEFINICIJA: temperatura pri kojoj tekućina prelazi iz tekućega u plinovito stanje
ENGLESKI: boiling point
KONTEKST: Temperatura vrelišta pri kojoj se ispari 10% dizelskoga goriva označava se sa T10.
VRELO KONTEKSTA: Tireli, E. Goriva i njihova primjena na brodu. 1. izdanje. Rijeka: Pomorski fakultet u Sveučilišta u Rijeci, 2005., 101.
NAPOMENA: Temperatura vrelišta obično se iskazuje u °C.

vršna snaga
DEFINICIJA: snaga koja prelazi snagu preopterećenja
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 600.04.
ENGLESKI: peak power
KONTEKST: Pri normalnoj modulaciji vršna snaga anvelope za tipove emisija J3E i H3E, ili srednje snage za tipove emisije J2B ili FIB, mora iznositi najmanje 60 W.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 14.6.3.8.

vršno opterećenje
DEFINICIJA: najveća vrijednost snage predane potrošaču u određenome vremenu
VRELO DEFINICIJE: Štambuk, A.; Pervan, M.; Pilković, M. Englesko-hrvatski i hrvatsko-engleski elektronički rječnik: s definicijama. Split: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, 2000., 251.
ENGLESKI: peak load

zabrtviti
DEFINICIJA: spriječiti prolaz tekućega ili plinovitoga sredstva na spoju dvaju mehaničkih dijelova
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 92.
ENGLESKI: seal
KONTEKST: Nadsvjetla u razini palube na području kategorije 1 i 2 moraju imati stalno ugrađen ili na neki dugi način (pomoću vijaka s maticama) pričvršćen poklopac, tako da se njime može uvijek lako i prikladno vodonepropusno zabrtviti otvor nadsvjetla.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.7.3.1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *pack*. Naziv *seal* ima šire značenje.

zagrijač
DEFINICIJA: izmjenjivač topline koji grije fluid
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 988.
DOPUŠTENI NAZIV: grijač
ENGLESKI: heater

zagrijač goriva za pogonski motor
DEFINICIJA: zagrijač koji zagrijava gorivo prije ulaska u pogonski motor
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 703.04.
ENGLESKI: main engine fuel oil heater

zagrijač sa spiralnim cijevima
DEFINICIJA: zagrijač u tanku za grijanje sadržaja tanka
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 704.00.
DOPUŠTENI NAZIV: serpentina za grijanje
ENGLESKI: heating coil

zagrijač sa spiralnim cijevima oko usisa
DEFINICIJA: zagrijač oko usisne cijevi za zagrijavanje oko usisa
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 704.01.
DOPUŠTENI NAZIV: serpentina za grijanje oko usisa
ENGLESKI: heating coil around suction

zagrijač slatke vode odjeljivača
DEFINICIJA: zagrijač za zagrijavanje slatke vode u sustavu odjeljivanja goriva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 702.09.
DOPUŠTENI NAZIV: zagrijač slatke vode separatora
ENGLESKI: separator fresh water heater

zagrijač vode
DEFINICIJA: zagrijač za zagrijavanje napajne vode prije ulaska u kotao
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 257.
DOPUŠTENI NAZIV: predgrijač dolijevne vode; zagrijač pojne vode
NEPREPORUČENI NAZIV: zagrijač napojne vode
ŽARGONIZAM: ekonomajzer
ENGLESKI: economiser
NAPOMENA: Voda se zagrijava gotovo do temperature isparavanja. U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *feedwater heater*.

zagrijač zraka
DEFINICIJA: zagrijač u kojemu se zagrijava zrak
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 641.05.
ENGLESKI: air heather
KONTEKST: Izgoreni plinovi odlaze i predaju toplinu cijevima isparivača, pregrijača pare, zagrijača vode i zagrijača zraka, a zatim kroz ispušne cjevovode izlaze u atmosferu.
VRELO KONTEKSTA: Martinović, D.; Martinović, D. [ml.] Strojarski priručnik za časnike palube. Rijeka: Graftrade, 2000., 83.

zagrijavanje
DEFINICIJA: podizanje temperature čega
DOPUŠTENI NAZIV: grijanje
ENGLESKI: heating

KONTEKST: Za obojene metale i njihove slitine treba imati u vidu da zagrijavanje pri obradbi i zavarivanju smanjuje čvrstoću koju imaju u hladnom stanju.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 10.2.1.4.4.

zajednički uređaj automatizacije
DEFINICIJA: uređaj koji je zajednički za automatizaciju više sustava
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 792.00.
ENGLESKI: common automation equipment

zamašnjak
DEFINICIJA: težak kotač na vratilu stroja koji ujednačuje rad i svladava mrtve točke
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 990.
ENGLESKI: flywheel
KONTEKST: Zamašnjak je rotirajuće kolo za ujednačenje rada motora smješteno na koljenastom vratilu.
VRELO KONTEKSTA: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 601.29.

zamašnjak motora
DEFINICIJA: čelični zamašnjak koji služi za postizanje ravnomjernoga okretanja koljenastoga vratila motora i balansiranje mase u gibanju
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 110.
ENGLESKI: engine flywheel

zamor materijala
DEFINICIJA: postupno razaranje materijala zbog dugotrajnoga djelovanja dinamičkoga naprezanja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 927.
DOPUŠTENI NAZIV: umor materijala
ENGLESKI: fatigue
KONTEKST: Spojevi s cijevnom spojnicom s navojem mogu se upotrijebiti za vanjske promjere, osim za sustave cjevovoda koji prenose otrovna ili zapaljiva sredstva ili za službe u kojima se može pojaviti zamor materijala, jaka korozija ili korozija uslijed napuknuća.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.1.3.7.3.
NAPOMENA: Zamor materijala smanjenje je čvrstoće materijala zbog oscilatornoga opterećenja.

zaobljenje
DEFINICIJA: zaokruženi unutarnji kut strukture ili lijeva radi izbjegavanja koncentracije naprezanja u oštrim prelascima
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 105.
DOPUŠTENI NAZIV: zaobljeni prijelaz; zaokruženje
ENGLESKI: fillet
KONTEKST: Zaobljenje mora biti glatko, i ne smije biti zasječeno u području matice i glave svornjaka.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.2.5.4.

zaostalo naprezanje
DEFINICIJA: naprezanje u materijalu zbog neravnomjerne deformacije

koje ostaje u deformiranome tijelu i nakon prestanka djelovanja vanjskih sila
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 545.
ENGLESKI: residual stress

zapinjač ozubljenoga kola
DEFINICIJA: zapor koji upada u ozubljeno kolo kako bi se onemogućilo povratno okretanje
VRELO DEFINICIJE: Swindells, N. S. Glossary of Maritime Technology. London: Institute of Marine Engineers, 1997., 242.
DOPUŠTENI NAZIV: zaponac; zapor
ZASTARJELI NAZIV: palac; skakalica; skakavac; ustavljača
ENGLESKI: pawl

zaribavanje klipa
DEFINICIJA: jače zapinjanje klipa u cilindru pri čemu nastaju jake sile i pada broj okretaja motora
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 312.
ENGLESKI: piston seizure
KONTEKST: Nadalje, zaribavanje klipa ostavit će vidljive tragove ne samo na plaštu, već i na košuljici.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 223.

zasićena para
DEFINICIJA: para koja je neposredno isparila iz tekućine i ne sadržava kapljice, a nije dodatno zagrijana ili pregrijana
ENGLESKI: saturated steam
KONTEKST: Zasićena para je smjesa kapljevite i plinovite faze pare.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 198.

zaštita generatora
DEFINICIJA: skup uređaja koji štite generator od preopterećenja, kratkoga spoja, pregrijavanja ili povratne struje
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 880.03.
ENGLESKI: generator protection
KONTEKST: Zaštita generatora izmjenične struje mora odgovarati zahtjevima navedenim u 8.2.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 12.10.6.1.4.

zaštitni vodič
DEFINICIJA: električni vodič koji pri proboju izolacije u instalaciji ili jednome od priključenih trošila, zajedno s drugim zaštitnim uređajima, sprečava pojavu previsokoga dodirnog napona
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 969.
ENGLESKI: protective conductor

zatični spoj
DEFINICIJA: lako rastavljivi spoj zatikom
DOPUŠTENI NAZIV: spoj zatikom
ENGLESKI: pin connection

zatik
DEFINICIJA: strojni element za spajanje dijelova u lako rastavljivi spoj zaticanjem u predviđeni provrt
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon:

A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 996.
DOPUŠTENI NAZIV: okrugli klin; osovinica; uvlaka
ENGLESKI: pin
KONTEKST: Spoj zaticima je čvrst i razdvojiv.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Elementi strojeva. Zagreb: Školska knjiga, 1978., 128.

zaustavljanje
DEFINICIJA: prekid rada motora
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995.
ENGLESKI: stoppage
KONTEKST: Preporučuje se da separatori imaju uređaj za automatsko isključenje pogona i zaustavljanje separatora u slučaju pojave nedopuštenih razina vibracija.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.5.4.3.2.

zavarivanje
DEFINICIJA: spajanje dviju kovina djelovanjem topline ili pritiska
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 375.
DOPUŠTENI NAZIV: varenje
ENGLESKI: welding
KONTEKST: Dodatni materijali za zavarivanje moraju omogućiti zavareni spoj primjeren osnovnom materijalu i uvjetima upotrebe.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 26.1.1.5.1.

zavarivanje trenjem
DEFINICIJA: spajanje dvaju kovinskih dijelova u dodiru koje se provodi s pomoću topline koja pri njihovu relativnom gibanju nastaje zbog trenja na dodirnim plohama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 997.
ENGLESKI: friction welding

zglob
DEFINICIJA: spoj između dviju motka ili cijevi
ENGLESKI: knuckle
KONTEKST: Rashladno ulje ili voda dovodi se klipu ili stapu pomoću cijevi sa zglobovima ili teleskopskim cijevima.
VRELO KONTEKSTA: Kurtela, Ž. Osnove brodostrojarstva. Dubrovnik: Veleučilište u Dubrovniku, 2000., 97.

zračenje
DEFINICIJA: prijenos energije elektromagnetskim valovima ili česticama
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 1006.
DOPUŠTENI NAZIV: isijavanje; radijacija
ENGLESKI: radiation
KONTEKST: Motor i njegov pribor trebaju što više ograničiti elektromagnetsko zračenje, da motor svojim radom ne bi ometao rad radiouređaja u brodici za spašavanje.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 9.2.16.8.
NAPOMENA: Zračenje je fizička pojava rasprostiranja energije kroz prostor ili tvar.

zračna kočnica
DEFINICIJA: uređaj za kočenje pokretan tlakom zraka koji djeluje na klip
DOPUŠTENI NAZIV: pneumatska kočnica
ENGLESKI: air brake

zračnost
DEFINICIJA: razmak između dvaju strojnih dijelova koji se gibaju u neposrednoj blizini
DOPUŠTENI NAZIV: zazor
ENGLESKI: clearance
KONTEKST: Zračnost je pozitivna razlika između izmjere provrta i izmjere rukavca prije spajanja, odnosno sastavljanja, ako je promjer rukavca manji od promjera provrta.
VRELO KONTEKSTA: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 560.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljava se i naziv *play*.

zrak za upućivanje
DEFINICIJA: stlačeni zrak koji služi za upućivanje pogonskih strojeva
VRELO DEFINICIJE: Brodograđevno nazivlje / glavni i odgovorni urednik Krunoslav Horžinek. Zagreb: Jadranbrod, 1995., 731.00.
DOPUŠTENI NAZIV: uputni zrak
ENGLESKI: starting air
KONTEKST: Prije početka pregleda mora se spriječiti dovod zraka za upućivanje do glavnog uputnog ventila (main starting valve) i razvodnika uputnog zraka (starting air distributor), a uređaj za okretanje motora (okretaljku) ili "makinetu" (turning gear) treba ukopčati.
VRELO KONTEKSTA: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 218.

zubac
DEFINICIJA: izbojak na zupčaniku
DOPUŠTENI NAZIV: zub
ENGLESKI: tooth

zupčanik
DEFINICIJA: ozubljeni strojni element koji u paru s drugim takvim elementom ili ozubljenom letvom služi za mehanički prijenos snage i gibanja
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 1011.
ENGLESKI: gear
KONTEKST: Količine ostalih rezervnih dijelova, kao što su zupčanici i lančani prijenosnici za pogon razvodnog vratila, trebaju se posebno razmotriti i o njima se odlučuje dogovorno s brodovlasnikom.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 7.5.2.1.
NAPOMENA: U engleskome jeziku upotrebljavaju se i nazivi *gear wheel*, *toothed wheel* i *toothed gear*.

zupčasta letva
DEFINICIJA: nazubljena motka na Boschovoj pumpi koja se uzubljuje sa zupčanikom i čiji položaj određuje količinu dobave goriva
VRELO DEFINICIJE: Spinčić, A.; Luzer, J. Engleski u brodostrojarskim komunikacijama. 3. izmijenjeno izdanje. Rijeka: Adamić ; Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2008., 96.
ENGLESKI: rack

zupčasti prijenos
DEFINICIJA: prijenos s koljenastoga vratila na razvodnu osovinu s pomoću niza zupčanika
VRELO DEFINICIJE: Pažanin, A. Brodski

motori. 4. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1993., 112.
DOPUŠTENI NAZIV: zupčasti pogon
ENGLESKI: gear drive

zvučna izolacija
DEFINICIJA: pregrada koja sprečava prolazak zvuka
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 334.
ENGLESKI: acoustical isolation
KONTEKST: Ovaj odjeljak odnosi se na krute, polukrute i savitljive pjenoplaste, koji se u brodogradnji primjenjuju kao materijali za jezgre sendvič konstrukcije, uzgonski materijali, ili kao materijali za toplinsku ili zvučnu izolaciju, kao i za druge posebne namjene.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 24.12.1.1.

zvučna pregrada
DEFINICIJA: pregrada koja smanjuje razinu buke
VRELO DEFINICIJE: OneLook Dictionary Search. URL: http://www.onelook.com
ENGLESKI: acoustic screen

žarenje
DEFINICIJA: grijanje čelika na određenoj temperaturi, a zatim hlađenje do željene mikrostrukturne promjene radi povećanja žilavosti materijala i smanjenja zaostalih naprezanja
VRELO DEFINICIJE: Kraut, B. Krautov strojarski priručnik. Zagreb: Axiom, 1977., 392.
ENGLESKI: annealing
KONTEKST: U takvim slučajevima žarenje za popuštanje može biti dovoljno za čelike za koje je predviđena toplinska obradba poboljšanja.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 3.14.4.2.

željezo
DEFINICIJA: sivobijela sjajna i tvrda kovina
VRELO DEFINICIJE: Tehnički leksikon: A – Ž / glavni urednik Zvonimir Jakobović. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2007., 1015.
ENGLESKI: iron
KONTEKST: Čelik je legura željeza i ugljika.
VRELO KONTEKSTA: Hercigonja, E. Strojni elementi 1. 14. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1996., 39.
NAPOMENA: Željezo je kemijski element atomskoga broja 26.
SIMBOL: *Fe*

žlijeb
DEFINICIJA: prolaz ili kanal kroz koji što protječe
ENGLESKI: channel
KONTEKST: Cijevi za dovod i povrat goriva moraju na mjestu prolaza kroz tavu ili odlijevni žlijeb biti nepropusno brtvljene i spojene s odlijevnim tankom goriva.
VRELO KONTEKSTA: Tehnička pravila v. 2006-01 [CD-ROM]. Split: Hrvatski registar brodova, 2006., 8.8.11.9.